

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 25 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes számok helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési Bizottság
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 700.

Kossuth Czegléden.

Budapest, márczius 16.

Hatvan esztendővel ezelőtt is járt már egy Kossuth Czegléden. A negyvennyolcas izzó, nagy napok alatt, miután az országgyűlés már megszavazta a forradalmi hadsereget, ezt a ragyogó hazafiságu, fajmagyar várost kereste föl Kossuth Lajos először, hogy a haza védelmére fegyverbe szólítsa az embereket. Akkor egyetlen gyújtó, szenvedélytől lángoló szónoklat hatása alatt egyszerre talpra állott odalenn az első honvéd hadsereg. Kossuth Lajos nem járt hiában Czegléden.

Tegnap, amidőn az egész ország márczius tizenötödikét ünnepelte, egy másik Kossuth, az első fia kereste föl Czegléd városát s mondott beszédet a volt honvédek unokái előtt. Ez a beszéd azonban nem harci riadó, hanem épen ellenkezőleg a béke apotheoziája volt. Ez a Kossuth gyújtó, szenvedélyes igék helyett a józan belátás higgadt szavait mondotta el a czeglédi nép előtt. Plasztikusabban és igazabban valóban nem lehet előadni, hogy hatvan évvel a negyvennyolcas fölbuzdulás után mért lett politikai szükséglet ez a józan meghiggadás, mint ahogy Kossuth Ferencz megmagyarázta, épen azért erre a célra a függetlenségi pártvezér szavait szószerint idézzük:

— Minden korszaknak megvan a maga kötelessége. Hatvanesztendő előtt ez a kötelesség a merészség, a bátorság volt, ma a tudás és a céltudatos munka.

Minden egyéb, amit Kossuth Ferencz mondott, ebből az eszme központból lövellődött szét, mint csillagból a sugár. Kossuth Ferencz sorba vette mindazokat, akik heveségükkel vagy rosszhiszemű izgalomszításukkal ezt a céltudatos munkát zavarják.

Szólott mindenekelőtt a diszidensekről, akik azok ellen akarják megvédeni a függetlenségi eszméket, akik ezeknek az elveknek a védelmében öregedtek meg. Nyugodt önérettel hivatkozott arra, hogy az ilyen törekvésekkel szemben ő bátran várja a magyar nép ítéletét. Zúgó éljenzés és taps igazolta ezt a kijelentést. A czeglédi nép — az egész ország közvéleménye nevében — azt felelte ezzel a spontán tüntetéssel, hogy a függetlenségi eszméket jó letéteményes kezében tudja Kossuth Ferencz-nél, aki, mint apja vére és apja tanítványa, legjobban tudhatja, hogy Kossuth Lajos szelleme szerint milyen eszközök-

kel kell tovább folytatni a negyvennyolcas idők nagy hagyományait. A diszidensekkel szemben erélyesen megvédelmezte Kossuth Ferencz házszabályrevízió tervét. A házszabályrevízióra föttétlenül szükség van — mondotta — mert végét kell vetni a mai állapotoknak, amikor az ország ki van téve annak, hogy a mostani házszabályok alapján bármikor és akár milyen célért összeverődhetik husz ember, a hazának husz ellensége és a husz ember tönkre teheti az országot azzal, hogy ha neki tetszik hónapokig, sőt évekig megakaszthatja a törvényhozás működését.

— Magunk használtuk ezt a fegyvert valamikor a haza javáért, olyan kormányok ellen, amelyek ténykedését átkosnak tartottuk, de nem vagyunk sem elég lelkiismeretlenek, sem elég könnyelműek ahhoz, hogy általunk élesre köszörülve és kipróbálva átadjuk e fegyvert most ellenségeinknek, hogy vigan használhassák ellenünk, nemzetünk ellen, hazánk ellen! — mondta Kossuth Ferencz. És Czegléd tapsolt ezeknek a szavaknak.

Szólott ezután Kossuth Ferencz azokról, akik a negyvennyolcas nagy vívmányokkal, a szó, a toll, a sajtó szabadságaival visszaélve akarják szétzabolni a nemzetet. Érintette a rosszul értelmezett, félreértett civilizációból sarjadzó világpolgári eszméket s örömet fejezte ki affőlt, hogy nálunk még nem elavult rekvizitum, hanem élő s ható erő a hazafiság.

Majd azokról is szólott Kossuth Ferencz, akik évtizedekig küzdöttek a függetlenségi eszmék ellen, most pedig azzal nógatják a függetlenségi pártot, hogy haladéktalanul valósítsa meg az elveit. Megmagyarázta, hogy a függetlenségi párt nem mondott le elveiről, de azért nem ül föl az ilyen ugratásoknak.

A nemzet nem azt várja a függetlenségi párttól, hogy a haza sorsára való tekintet nélkül erőpróbákat rendezzen, hanem hogy mindig az adott helyzethez mérje hazafias kötelességeit. A függetlenségi párt lelkiismeretesen mérlegeli azt, hogy elvei közül mit és milyen sorrendben lehet megvalósítani, ez azonban nem azt teszi, hogy a most megvalósíthatatlan elvekről viszont teljesen lemond.

Nagy hatást és mély benyomást tett Kossuth Ferencznek az a fejtegetése, melylyel a koalíció védelmére kelt. Ez a koalíció akkor alakult meg, amidőn az ország nagy veszedelemben forgott, csak azért, hogy a királyt és a nemzetet egymással kibékítve megmentse az

alkotmányt. A függetlenségi pártnak hazafias kötelessége volt, hogy részt vegyen ebben a pártközi munkában s bárha a koalíció természetéből folyik, hogy annak a tartama alatt a függetlenségi párt kénytelen lemondani azoknak az elveknek a megvalósításáról, amelyek a koalícióban képviselt másik két párt közjogi alapjától eltérnek, ma is híven kitart e pártközi szövetkezés mellett, mert ugyanazok az okok, amelyek létrehozták, még ma sem tették feleslegessé a koalíciót. Annál inkább teheti ezt a függetlenségi párt, mert e magatartásával elvei szempontjából már is nagy horderejű vívmányokat sikerült megszereznie. Megszerezte és kétoldalú szerződéssel biztosította azt — és a hozott áldozatok nem drágák ezért, — hogy 1910-ben a magyar nemzeti bank föllállítása és 1917-ben az önálló vámterület megvalósítása teljesen a nemzet szabad akaratától van függővé téve.

Amikor mindezeket elmondotta, Kossuth Ferencz valósággal tükröt tartott a nemzet és függetlenségi párt szeme elé. Ritka államférfiúi erény: objektív önfegyelműzés nyilatkozik meg abban, hogy ez a tükröz semmi részletében sem mutat hazug, avagy torzított képet. A függetlenségi párt vezére minden sallang és czifraság nélkül riportszerűleg csoportosította a tényeket; a czeglédi szózat ezért nem lesz a levegőrezegéssel együtt nyom nélkül elillanó szóhalmaz. A tudás és a céltudatos munka korszakában Kossuth Ferencz a higgadt érvelés és józan meggyőzés eszközeit alkalmazta. S nem hiában, jóhiszemű, becsületes gondokozásu ember kénytelen elismerni, hogy a függetlenségi párt mai taktikájával helyes utat követ.

Remélni lehet azért, hogy a czeglédi szózat az ország közvéleményére maradandóbb benyomást gyakorol. A beszéd első fontosabb hatása már ma meg is nyilatkozott a függetlenségi klubban, ahol a képviselők nagy elismeréssel és föllelkedéssel tárgyalták a vezér beszédét. Ma, amikor országszerte valóságos rágalmozó hadjárat folyik a függetlenségi párt ellen; ma, amikor maguk a hívek s a vezérek táborukában segédkezők is nem egy nehézséggel szemben elcsüggednek, kiszámíthatatlan jótékony hatása van egy ilyen nyílt, egyenes meggyőző beszédnek.

És hogyha a czeglédi szózat hozzá fog járulni ahhoz, hogy a függetlenség eszmék mellett harcolók kitartása országszerte megedződjen, Kossuth Ferencz sem járt Czegléden hiába.

Abból az országos ünnepből, amelylyel a nemzet ünnepelte a magyar szabadság hatvanadik évfordulóját, messze kihallatszik Kossuth Ferencz szava. Czegléden, ahol hatvan esztendővel ezelőtt Kossuth Lajos először hívta fegyverbe a nemzetet szabadságának megvédésére, ünnepelte a halhatatlan nagynevű fia a hősök emlékét. Beszéde az egész nemzetnek szól, s tanulni fog belőle az egész nemzet. Az önzetlen és szakadatlan munkát hirdeti a nemzet érdekeiért, amelyet semmiféle kockázat veszedelmének kitenni nem szabad.

A lélekemelő ünnepélyről a következőkben számolunk be:

Kossuth Ferencz vasárnap reggel 9 óra 40 perczkor induló gyorvonattal utazott el Budapestről. Kíséretében voltak: Sztérenyi József keresk. államtitkár, Holló Lajos, Chernel Gyula, Olay Lajos, Visontai Soma, Telbisz Alajos, Putnoky Mór, Pogány Lajos, Ság Manó, Halász Lajos, Bernáth István, Keller István, Nagy Barna, Horváth József (nagyvázsonyi), Pataky László, Kubinyi Márton, Beck Lajos, Horthy Béla és Markos Gyula országgyűlési képviselők, Pallay Sándor, Tormay Géza és Jakab Sándor titkárok.

Riadó éljenzés fogadta a szalonkocsiból kiszálló Kossuth Ferenczet, kit a város nevében Bába-Molnár Sámuel pártelnök üdvözölt. Kossuth Ferencz válaszul, kijelentette, hogy mint a függetlenségi kerületek prototípusára, mindig büszke. Ezután megindult a menet a város felé, elől ötven tagú lovasbandériummal. A városháza előtt fehérruhás leányok állottak sorfalat, kiknek nevében a városháza nagytermében Dobos Klára meleg szavakkal üdvözölte.

Az ünnepély.

Tizenegy órakor kezdődött a hazafias ünnepély. Dr. Gombos Lajos Czegléd városának polgármestere lelkes szavakkal üdvözölte Kossuth Ferenczet, mint Czegléd város orsz. képviselőjét s a kíséretében megjelent urakat.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter erre a városháza erkélyéről a több, mint tizenhét-ezernyi közönség előtt a következő beszédet mondotta:

Kossuth beszéde.

Szeretve tisztelt polgártársaim! Eljött az a nap, amelyet minden esztendőben itt, az én kedves Czeglédemen szoktam tölteni. S a mai nap mindnyájunkra nézve nevezetesebb, mint a többi

márczius idusa, mert ma a haza újjászületésének hatvanadik évfordulóját ünnepeljük. Hatvan esztendő folyt le 1848 óta és bár ezen hosszú idő alatt sok szenvedés, sok megpróbáltatás érte ezt a hazát: mégis él, mégis virul és örökké élni és virulni fog e hon!

1848 előtt Magyarország a középkornak egy hátramaradt töredéke volt. Közöga a csekélyszámu kiváltságos osztály közöga volt; az alkotmány sánczait kevesen védték — legyen dicsőség e kevesek emlékének, akik annyi századon át meg tudták tartani országukat, hazájukat! Az ország közművelődése kezdetleges volt, az irodalom fejlődésének kezdetén csak a költészetre szorított, a tudomány, művészet csak elvétve csillámlott meg itt-ott egy-egy istenadta lángelmében. Ipar nem volt, kereskedelem kevés és a földmivelők ősi szerszámokkal tarták az áldott magyar földet. A közlekedési eszközök hiányában ugyanazon megyék különböző részei egymásra nézve egymástól messze eső világrészek voltak.

Volt ennek is jó oldala. Az emberek szerették azt a rögzöt, amelyen egész életüket töltötték. Ez a szeretet volt az akkori feletlenebb kor költészete, ez a szeretet készítette nagy tettekre a romlatlan, egyszerű lelkeket, ez teremtette meg a nagy névtelenek ezreit, akik életüket áldozták a hazáért s akiknek ma — legtöbbször legalább — nevét sem tudja, sírját sem koszoruzhatja meg a megmentett haza.

Az a nemzet, amely a polgárosodás útjára lép, ha nem akar elpusztulni, ezen az uton meg nem állhat többé soha. De a polgárosodás virágaival kell, hogy elszenvedje ennek töviseit is. Ilyen tövisek az idegen országokból behozott, a magyar nemzet történetével semmi összefüggésben nem álló jelszavak is. De azért ezeken a töviseken keresztül is előre kell haladnia a nemzetnek a göröngyös uton, lépést tartani az emberiség haladásával, amely jogot, jólétet és szabadságot jelent. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Szerencsére a polgárosodás gyors haladásának az az elszomorító jelenség csak felületesen érintette nemzetünket. Több nemzetnél, amelyek pedig titáni harcokat vívtak valaha

nemzeti létükért, ma már megmosolyogják a hazafiságot és a lelkesedést. Nálunk, Istennek hála, ez nem így van. Nálunk még élénken él ez a ragyogó polgárerény. Nagyon élénken él itt Czegléden is s hogy ez így van: Czegléd dicsőségére szolgált eddig és szolgálni fog ezután is.

Hazánk újjászületésénél oly emberek állottak bölcsője mellett, amilyenek közül a gondviselés egy nemzetnek, egy században alig ad egyet. Nekünk többet adott az Isten és mind egyszerre adta: egy ragyogó csillageső hullott le a magyar haza egéről és mint egy világító, életető nap vonult végig rajta Kossuth Lajos lelke is, áldást hozva, áldást, dicsőséget, szabadságot és jogot s a szenvedés útján igazságot. Ezeknek a nagyoknak élete útján szabadság kelt ki és virul; a jogegyenlőség megteremtése, a jobbágyság és a robot eltörlése, a föld birhasának általánosítása, a szó, a toll, a sajtó szabadsága. Mindezek nagy nemzeti kincsek, bár az utóbbiakkal — sajnos — ma, amikor az egész nemzetnek össze kellene tartania, visszaélnék egyesek, hogy szétdarabolják ezt a nemzetet. (Zajos éljenzés.)

A nagy időkben ezen a helyen, Czegléden is járt Kossuth Lajos, Czeglédhez fordult első sorban akkor, amikor veszélyben volt a haza. Most más időkét élünk. Hazánkat ma csak magunk sodorhatjuk veszélybe azzal, ha nem tudunk igazi hazafiak lenni. Az igaz hazafiságnak feltétele az önzetlenség, a célznak megfontolt tudása s a szakadatlanul folytatott kitartó, lelkiismeretes munka a magyar nemzetért, a magyar hazáért, a magyar államért és a magyar függetlenségért. (Viharos éljenzés.)

Szeretett Polgártársaim! Minden korszaknak meg van a maga kötelessége. Hatvan esztendő előtt ez a kötelesség a merészség, a bátorság volt; ma a tudás és a czéltudatos munka. Vajjon melyike a nehezebb feladat? Néhány hónap lelkesedése-e, néhány nap életmegvetése-e, vagy egy egész élet önmérséklete és czéltudatos munkája? Én, aki próbáltam mind a kettőt, tudom, hogy az utóbbi a nehezebb, nehezebb azért is, mert babér helyett néha tövis terem. (Élénk éljenzés.)

A meg nem értett ember.

Írta: Fabula János.

(Utánnymás tilos.)

I.

Ha társaságba jár az ember, akkor rabjává lesz a társaságnak: ez volt Galambos Péter jelszava, ezzel a jelszóval vigasztalta magát, amikor otthon ült a könyvei fölött és új meg új tudományos problémákon törte a fejét. Olyan volt a magános szobája, mint valami középkori kastély, amely büszkén nézett le az alatta elterülő városra. A kastély ura nem igen keveredett az emberek közé. Könyve meg íráso: ezekből állott az élete, a könyveket bujta, ujakat meg ujakat szerzett be a maga könyvtára számára és járta a nyilvános könyvtárakat is, hogy megnézze, áttanulja mindazt, ami újat a tudomány szaka termelt. Nehéz feladat volt ez, mert minden tudomány szak rengeteg könyvet termel. Az új munkák ráhullanak az emberre és fogyasztják az erejét, elviszik az ifjúságát, csökkentik az életörömeiket, azokat a szórakozásokat, amiket a nagy közönség életörömeiknek nevez. Kinek van igazsága: az átlagembereknek-e vagy a Galambos Pétereknek, ki tudná eldönteni. Galambosnak ebben telt az öröme, a tudományos kutatásban és mennél mélyebben hatolt bele a szakjába, annál több világos területet fedezett föl, — új világokat, amelyeknek a kedvéért szívesen elfeledte a másikat, amely körülötte élte a maga életét. De Galambos nemcsak olvasott, hanem írt is, sokat írt, mert a lelke azt sugallta, hogy Carlylenek igaza volt: mentől több fekete betűt kell a fehér papírosra vetnünk. És amiket Galambos írt, íó és új dolgok valának, amikkel

előre vitte a tudományt. Ugy érezte, hogy csak az ilyen munka ér valamit és hogyha emlékező tehetségünk dolgozik csupán, ha papírosra nem vetünk egyebet, mint amit könyvekből raktározunk be elménkbe, akkor ez kerdés, de nem alkotás, nem teremtő munka. Az igazi tudónak a fantáziára csak olyan szüksége van, mint a költőnek: fantáziája nélkül a tudós ólomlábon jár, a képzelőerő az a mesebeli griffmadár, amely elviszi új világokba, nagyszerű csodaföldekre. Az a belső lelki élet, amelyet Galambos élt, nagy örömet jelentett, sok gyönyörűséget szerzett neki és a mikor a munkáit olvasták, az értékét ismerni kezdték, nem bánta, hogy lemondott az élet szokvány-örömeiről. Világos értelmével átlátta, hogy valamiről le kell mondania; a társaságjárás, a vele kapcsolatos kötelességek, a szerelem, ha fontos helyet tölt be az ember életében, mind időt jelentenek és kerékkötői az igazi tudományos munkásságnak. Aki a szerelmet teszi az élete középpontjává: az emberiség érdekében aligha fog nagyot alkotni. Az ifjúság csábításainak sokszor nehezen tudott ellentállni, hiszen innen volt még a harmincz esztendő, vasakarata mégis ujra meg ujra legyőzte a kísértéseket. A munkájába annyira belemerült, hogy sokszor, nagyon sokszor sajnálta, amiért huszonnégy órája van a napnak csupán. Miért ilyen rövidke a napok és miért ilyen rövid az emberélet; miért nem erősebbek az idegeink: hogy munkát, szórakozást, mindent elbírjunk. A természetnek mostohagyermeké az ember, értelmét adott neki a természet, de nem adott erőt, elegendőt. Ezt Galambos gyakran érezte, amikor a tulságos munka zaklatta idegeit. Ilyenkor lepihennie kellett, kinézett a szobája ablakából és nézte a városa embereit, amint járnak a dolgok, az örömeik, a szenvedelmek után. Mintha

messze lettek volna tőle; mintha idegenek lettek volna az ő szemében. Az a kép járt ilyenkor az eszében, amelyet valamelyik őszi utazása alkalmával látott: a Garda-tavon járt a hajója és amint érintették a csodálatos állomásokat, olyan helyhez értek, amely magas hegy tővének feküdt, a hegy lábán csak a kikötő terült el, fönn a hegyormon volt a falu, egyetlen házból álló és odafönn emberek laktak, a kiknek a nagy hegy meg a víz szerezte meg az áldott magányosságot. Ő is félt volt a hegyen, félt a nagy magasságban és alatta terült el az élet nehézségei, de ha ő tagadta is, az életnek sok zengő, sok színes, sok hársnyos szépsége.

A garda-tavi kép az újabb időkben sokszor kísértett, a kék színű híres víz vonzotta Galambost és alig hogy befejezte új munkáját, a kinyomatását meg sem várta és október első hetében indult a délvédeli hangulatok felé. A vasuti kocsiiban ugyan bánni kezdte a kutatásokat, amiket elmulaszt, az ivatek, amiket most már nem ír meg, de a mikor Gardone-Rivierába ért, a lelkiifurdalása szerényen háttérbe vonult. A penzióban ahol megszált, sokan voltak, különféle nemzetbeliek, de két magyar hölgy is ott tartózkodott: özvegy Ágotainé asszony a leányával, Klarával. A három magyar nem kerülhette el egymást és a fiatal tudós megismerkedett a hölgyekkel, szívesen együtt is volt velük. A hölgyek, jó módú birtokosnak az özvegye és a leánya, hallották már Galambos híreit, de vidéki asszony létükre, nem igen foglalkoztak azzal a tudománnyal, amelyet Galambos művelt. Régimódi hölgyek voltak: ezt a tudós egykettőre megállapította és mégis szívesen járt velük Gardoneban, meg kirándulásokat is örmest tett Ágotáikkal a Garda-tó barátságos vizéin. Sőt volt eset reá, hogy Galambos a Garda-

jük ezt a m... nek az ün... az ünne... nek, egy t... nap műve... munkát s... a napot m... ez a kivál... forrott egy... akaratával... nelemben e... küll, pusztá... osztály mo... kedett, han... az egész m... pet, — jog... szantartó é...

Áldott örökké nem... meg lelkiün... hogy áldoz... nemzedék... ősei sasla... büszkén va... jük kisebb... szerették... gesen és l... alkalmazva... csaták utján... tos kitartás... nemzetünké... lenségi elv... éljenzés és...

Kossu... beszéde utá... Czegléd nép... veti Kossuth... bevezeti az...

Ezután... suth-szobor... bos Lajos... szoruzta me... Chernel... lenségi és... tek továbbá... vében, Fab... vében, Bir...

tó kék viz... és ugy ére... máshoz. A... nek a kikö... közelében... nak a hegy... gasságban... csucs falu... amely szín... zelebb, mi... tel azután... magyar ve... Zoltán Fer... lia, a kik u... Ágotaiék... kedvü em... átszarmazo... alaposan n... lömböző c... lömböző k... rült Galam... És az ilye... nap. Arany... jut az egy...

Galamb... velet küldt... néliám! Hi... mióta Gal... Októberbe... voltunk öt... az én regé... hónappal a... vasárnapja... a derék é... Mindezt tu... tad, amint...

Honfiúi kötelességünk tudatában ünnepe-
jük ezt a mai napot. Érezzük át és fogjuk fel en-
nek az ünnepnek egész jelentőségét. Jelkép ez
az ünnep, jelképe Magyarország ujjaszületésé-
nek, egy titáni munkának, amely nem egy rövid
nap műve volt. De éppen ezt a hosszú, nehéz
munkát s azokat a küzdelmeket, amelyek ezt
a napot megelőzték és követték, jelzi helyesen
ez a kiválasztott mai nap. Mert ezen a napon
forrott egybe a karok és rendek akarata a nép
akarataival. Ekkor történt meg az a világtörté-
nelemben egyedül álló tény, hogy kényszer nél-
kül, pusztán hazafiságból, egy egész kiváltságos
osztály mondott le kiváltságairól és nem leeresz-
kedett, hanem magához emelte fel, keblébe zárta
az egész magyar nemzetet, az egész magyar né-
pet, — jogot, földet és hazát adva nekik. (Hossz-
szantartó éljenzés.)

Áldott nagy idők ragyogó emléke, éjj
örökké nemzedékről nemzedékre! Nemesítsd
meg lelkiünket és szíviünket és tégy képessé,
hogy áldozni tudjunk e hazáért. És bár a mai
nemzedék völgyben ül és szédül, ha feltekint
ősei saslakára, mégis, fogyatkozásaink daczára,
bánságon valljuk, hogy hazánkat mi sem szeret-
jük kisebb honszerelémmel, mint ahogyan ők
szerették. És ahogyan ők tudtak akarni hűsége-
sen és kitartóan, a változott viszonyokhoz
alkalmazva akaratunkat: tudunk mi is. Nem a
csaták után, hanem alkotmányos uton, czéltuda-
tos kitartással, erős hittel haladva és küzdve
nemzetünkért, hazánkért és dicsőséges függet-
lenségünkért. (Szünni nem akaró vilharos
éljenzés és taps.)

A Kossuth-szobor megkoszorúzása.

Kossuth Ferenc zajos éljenzéssel fogadott
beszéde után Holló Lajos szólalt fel. Biztosította
Czegléd népét arról, hogy a függetlenségi párt kö-
veti Kossuth Ferencet, mert ő az új Messias, aki
bevezeti az országot az ígért földjére.

Ezután Kossuth Ferenc és kísérete a Kos-
suth-szobor elé vonultak, ahol mindenképp Gombos
Lajos dr., Czegléd város polgármestere kos-
zorúzza meg a szobrot a város nevében, majd
Chernel Gyula orsz. képviselő tette le a függet-
lenségi és 48-as párt koszorúját. Koszorút helyez-
tek továbbá Németh Erzsé, a czeplédi leányok ne-
vében, Fabianek Vilmosné, a czeplédi nők ne-
vében, Birkmayer Gyula, a magyar mozdony-

vezetők országos szövetsége nevében és a czeplédi
mozdonyvezetők kara.

A szobor megkoszorúzása után Kossuth Fe-
rencz kereskedelemügyi miniszter meglátogatta
Bába-Molnár Sámuel pártelnököt.

A lakoma.

Délután egy órakor az olvasókörben ötszáz te-
ritékü banket volt.

Dr. Gombos Lajos polgármester Kossuth Fe-
renczre, mint a magyar nemzet vezérére emelte po-
liarát, akinek hivatása, hogy nagy megrázkódtatá-
sok nélkül bölcs politikával valósítsa meg a negy-
vennyolczás eszméket.

Molnár Albert közjegyző szintén Kossuth Fe-
renczet élteti, mire Kossuth Ferencz így vála-
szolt:

Tisztelt barátaim! Az önök fiatal polgár-
mestere és a közjegyző ur ékes szóval, igaz-
mondással tolmácsolták Czegléd lakosainak ér-
zelmeit, amelyek nem változnak soha. (Felkiáltá-
sok: Soha!) Czegléd a függetlenségi magyar
városok valódi mintaképe és a czeplédi polgár-
ság józan, okos, hazafias felfogása hűségesen
tükrözi vissza a romlatlan magyar emberek gond-
olkodását és érzelmeit. E józanságon, e hazafi-
ságon, e higgadt és okos felfogáson, e mélységes
függetlenségi érzésen nem fog a függetlenségi
párt ellenségeinek sem támadása, sem félrevezetése,
sem ugratása s ez a józanság és hazafiság
elítéli azoknak ténykedését is, akik nehéz idők-
ben hagyták el a függetlenségi pártot, azt kép-
elve magukról, hogy ők, kik jobbára fiatal és
a politikában tapasztalatlan emberek, (Felkiáltá-
sok: Kossuth levele hozta be őket a parla-
mentbe!) mégis hivatva vannak megvédelmezni
a függetlenségi elveket azokkal szemben, akik
ezen elvek szolgálatában öregedtek meg. Ők
ellenem is meg akarják védelmezni a független-
ségi elveket, de én e törekvéssel szemben egé-
szem nyugodtan várom a magyar nép ítéletét.
(Hosszszantartó éljenzés és taps.)

Egyáltalán csodálatos jelenségeknek va-
gyunk szemtanúi abban a sajátságos helyzetben,
amelybe az ország önhibáján kívül jutott. Azt
látjuk például, hogy olyanok, akik évtizedekig
küzdöttek a függetlenségi párt és ennek elvei
ellen, most nógatják, buzdítják a pártot, hogy
valósítsa meg haladéktalanul elveit és szida-
lazzák a függetlenségi pártot azért, mert át-

érezve a mai helyzet nehézségét és sajátságos-
ságát, a párt azt cselekszi, amire vállalkozott és
nem oly együgyű, hogy ezeknek az incselkedé-
seknek felüljön. (Igaz! Ugy van! Egy hang: Ne
tanítsanak bennünket a függetlenségi elvekre!)
Mindenki tudja, hogy a függetlenségi elvek kö-
zül ma mit és milyen mérvben lehet megvaló-
sítani, ez azonban nem jelenti azt, hogy a most
megvalósíthatatlan elvekről a párt lemondjon.
A nemzet jól tudja ezt (Igaz! Ugy van!) és a
függetlenségi párttól nem azt várja, hogy tekin-
tet nélkül a haza sorsára, erőpróbákat tegyen,
hanem azt, hogy legyen tudatában annak, hogy
az adott helyzetben mi a hazafias kötelessége.
Remélem, hogy ezután is hiábavaló lesz minden
gunyolódás, minden provokálás, minden ugra-
tás, mert a függetlenségi párt olyan, mint akiről
Horacius megírta, hogy: triplex illi robur cir-
cum pectu erat. Fel vagyunk páncélozva mul-
tunkkal, vértezve vagyunk polgártársaink bi-
zalmával, czéljaink szentségével, hazafiságunk
rendíthetlenségével és e páncélatunkról le-
pattannak a ránk hulló mérgezett nyilak. (Hossz-
szantartó lelkes éljenzés és taps.)

Bár köztudomású tény, mert rövid két év
előtt történt, mégis, minthogy a mindenáron
zavart csinálni akarók és némelyek azok közül,
akik elveink jelszavait tanulták csak meg, de a
függetlenségi párt szellemébe nem hatoltak be,
a két év előtti történeteket feleiteni látszanak,
vagy tényleg felejtik, nem lesz felesleges a ma-
gyar hazafiakat emlékeztetni arra, hogy milyen
körülmények között alakult meg a mai koalí-
ció. (Igaz! Ugy van!) Megalakult akkor, ami-
kor hazánk nagy veszélyben forgott, megalakult
azért, mert a hazának szüksége volt arra, hogy
minden igaz magyar hazafi összeálljon, hogy
megvédelmezze ezt az országot azok ellen, akik
alkotmányát akarták sirbadönteni. Nem szabad
elfelejtenünk, hogy az akkori törvénytípró kor-
mány felszabadulva a már szétvert képviselő-
házától, le akarta törni véglegesen a nemzeti el-
lenállást és a nemzet ellenségeivel a nemzeti el-
len akarta létrehozni az általános szavazati jo-
got, (Élénk helyeslés.) hogy leigázza a magyar
fajt és ezzel eltörölje a magyar állam magyar

tő kék vizét nézte és Ágotai Klára szöke haját
és úgy érezte, hogy a kettő igen jól illik egy-
máshoz. Azt a kis helyet is fölkereste, amely-
nek a kikötője van csak odalenn az emberek
közélemben, amelynek a lakói azonban fönn van-
nak a hegytetőn, a kéklő, a nagy és hideg ma-
gasságban. A hölgyeknek is megmutatta a hegy-
csucs faluját és beszélt nekik az ő szobájáról,
amely szintén ugy terül el, a menysátorhoz kö-
zelebb, mint a föld embereihez. . . . Egy hét-
tel után, hogy Galambos Gardonéba jött, új
magyar vendégek érkeztek: Ágotaiék rokonai,
Zoltán Ferencz ügyvéd meg a felesége, Korné-
lia, a kik ugyanabban a városban is laktak, mint
Ágotaiék. Az ügyvéd is, a felesége is, igen jó-
kedvű emberek voltak és a jókedvük azután
átszármazott az egész társaságra. Galambos
alaposan megbarátkozott Zoltánékkal is és kü-
lömböző csoportokban tett a kis társaság kü-
lömböző kirándulásokat. Egyszer Zoltánnal ke-
rült Galambos együtvé, máskor Ágotai Klarával.
És az ilyen kirándulásokra rásütött az olasz
nap. Aranyos napfény volt ez, amilyen ritkán
jüt az egyetemi könyvtáraknak.

II.

Galambos Péterné, Ágotai Klára ezt a le-
velet küldte Zoltánné asszonynak: „Édes Korné-
liám! Hiszen tudod, két év telt el azóta, a
mióta Galambos Péternek vagyok a felesége.
Októberben volt két esztendeje, hogy együtt
voltunk öten Gardonéban, ott kezdődött meg
az én regényem Galambos Péterrel és néhány
hónappal azután, hogy hazatértünk, pünkösdi
vasárnapján volt az esküvőnk, akkor lettem én
a derék és tudós Galambos Péter hitvesévé.
Mindezt tudod te, édes Kornéliám, hiszen te lát-
tad, amint a regény bogozódik; és te talán

egyebet is tudsz, az anyámtól is hallottál egyet-
mást, amikor ott járt nálatok. Most azonban,
hogy az uralom elutazott néhány hétre, tudós
kongresszusra ment megint, fölszabadult lélek-
kel írok és vallomással tartozom neked: sok-
szor, nagyon sokszor reám borult a szomorúság,
a mióta asszony vagyok. Ennek a szomorúságnak
az oka Péter, aki nagyon is fölöttem áll a
tudásával, akit én igazán megérteni, aki-
nek a gondolatai szárnyalását én követni nem
tudom. Érzem, hogy férjem ezért kiábrándult
a házasságból is és a könyvei között, az írásai
mellett sokkal szivesebben van, mint én mellet-
tem. Már-már azon a ponton voltam, hogy el-
hagyom, hogy visszaadom szabadságát, de
mégis fáj az elválás gondolata és más elhatá-
rozásra jutottam. Képzeld csak, tanulok. Hóna-
pok óta titkon, erősen tanulok. Megszereztem
a férjem szakjának alapvető munkáit, beléjük
merültem és érzem, hogy megértem őket. Érzem,
hogy méltó asszonya leszek Galambos Péter-
nek. A meg nem értett ember el fog tűnni és
más ember lesz belőle — az én szememben. He-
lyesebben — én leszek más az ő szemében.
És ezentul a boltok kirakatai, a ruhakérdések,
az élet könnyebb részei nem fognak annyira ér-
dekelni, mint a tudomány nagy tételei. Ez nem
tréfa Kornéliám, — megváltoztam, hozzáöttem
a férjemhez. Emlékezel-e a kis falura ott a hegy-
ormon, Gardoné közelében? Nehéz az út, a
hegyre fel, de én már messzire jutottam. És
küzködve, lihegve megyek, egyre megyek föl-
felé. . . . Az Isten áldjon meg, édes Kornéliám.
Csókollak és férjedet köszöntöm:

Klára.

III.

Galambos Péter Párisból ezt a levelet kül-
dötte Zoltán barátjának:

Édes Ferikém!

Amióta Gardonét elhagytuk, csak egyszer
látalak, az esküvőmn. Azóta nem találkoztunk,
keresztelő nem volt a házamban, gyermekem
nincsen és a véletlen nem hozott össze bennün-
ket. Pedig szerettem volna látni, szerettem
volna beszélni veled egyről-másról, házasele-
temről, sokféle munkámról, elfáradt lelkemről —
az élet fárasztotta el. Ezért jöttem Párisba,
kongresszus is van, amely érdekel, de Páris
vonzott főképpen, egyszer régen láttam már,
akkor a könyvtárait jártam, a műkincseit néz-
tem, most az emberei közé akartam elegyedni.
Házasságomról hallottál már egyet-mást; a fe-
leségem derék, jó asszony, de én mindegyre
nagy magasságban jártam, ahová ő nem tudott
követni. Ez fáj nekik, megéreztem és meg is
sajnáltam. De amikor a munkát nem tudtam el-
hagyni és jobban szerettem az élet egyéb alko-
tásainál, még a legremekebb alkotásánál, az
asszonynál is! Ugy éltünk egymás mellett, mint-
ha félig-meddig idegenek volnánk egymáshoz és
sokszor járt az eszemben, hogy megmondom az
asszonynak, menjen másfelé, naposabb, barátság-
osabb, boldogabb tájakra. Most, hogy eljöttem
hazulról, nagy lelki csüggedéssel jöttem el. A
munka betegé tette, olyan betegé, hogy az
asszony nem is tud róla. Ugy látszik, meg-
csömörlöttem a munkától, úgy látszik, nem is
tudok többé visszatérni hozzá. Ezt persze, fur-
csálni fogod és noha magad nem folytatsz tuda-
mányos munkásságot, mégis kimondod majd az
ítéletet, hogy igazi tudós nem voltam sohasem,
mert az igazi nem tud lemondani erről a szerel-
méről. Mindegy, mondjon az elmélet akármit,
én letörttem és félek tőle, nagyon is letörttem,
félek tőle, hogy az életem egészen megfordul

jellegét. A törvénysértések ellen védekező nemzet vezérei nagy önmegtagadással vállalkoztak akkor a kormányalakításra, és tették ezt azért, hogy megmentsek az alkotmányt, kibékítsék a királyt és a nemzetet, amely nemzet nem a király ellen, hanem a törvénysértő kormány ellen küzdött. (Igaz! Ugy van!) És megtették ezt végül azért, hogy a választási törvény reformját a nemzettel csinálják meg a nemzetért. (Éljen és taps.) Különböző elvi alapon álló pártok együttes kormányzása csak úgy volt lehetséges, ha kiküszöbölték a koalíció idejére az elvi küzdelmek és oly program állapotot meg, amelyent minden párt elfogadhatott. Le kellett tehát mondani a kitűzött feladatok teljesítéseig a függetlenségi párt azon elveinek megvalósításáról, amelyek a koalícióban képviselt többi két párt közjogi alapjától eltérnek. (Igaz! Ugy van!) Aki ezt nem helyesli, az bevallja, hogy azt kívánta volna, hogy a függetlenségi párt álljon félre akkor, amidőn az ország a legsúlyosabb helyzetben van és mondion le kötelessége teljesítéséről a nemzet iránt éppen akkor, amidőn a legtöbb szüksége volt a hazának a függetlenségi pártra. (Igaz! Ugy van!) E félreállással egy lehetetlen helyzetet teremtett volna a függetlenségi párt, mert lehetetlen lett volna a kormányzás nélkül, hogy abban részt ne vegyen a képviselőház többsége. Ez az eljárás egyértelmű lett volna a honfiai kötelesség rut, lelkiismeretlen és buta megszegésével. (Éljen és taps.) Csak az ajánlható volna ilyen eljárást, aki meg akarja semmisíteni a függetlenségi pártot azzal, hogy azon alternatíva elé állítja, hogy vagy ismerje el, hogy elhagyja elveit, vagy pedig engedje elveszni a hazát. De a függetlenségi párt nem oly rövidlátó, hogy akár az egyiket, akár a másikat cselekedte volna, hanem elveit fentartva és azoknak már most is megvalósítható részeért lankadatlanul küzdve, igenis lehetővé teszi a koalíciós kormányzást. (Éljen és taps.) E magatartásával elveinek terén nagy és becses vívmányokat is szerzett a párt. Megszerezte azt, hogy a magyar nemzeti bank megvalósíthatása 1910-ben és az önálló vámterületé 1917-ben teljesen a nemzet szabad aka-

és olyan szélsőségekbe csap, aminőkről magam sem álmodtam. Ha Párisban jártál már, akkor ösmered a Montmartre vidámságait. Én már ezek iránt is érdeklődöm. És tegnap este együtt voltam a Tabarin-mulató egyik táncosnőjével. Nem beszéltem vele tudományos kutatásaimról, nem beszéltem vele az élet komoly problémáiról, hanem iparkodtam a hangjához és a gondolkodásához leszállani . . . Nem ismerem magamra és irigylem azt a fiatal embert, aki hozzám erősen hasonlított és ez előtt sok esztendővel itt járt Párisban, a párisi könyvtárakban. Emlékszel-e, kedves barátom, a hegyesucs falujára, a melyet együtt látnunk, a mikor a Garda-tavon járt a hajónk, egykor, verőfényes, boldog napokban. Én odaifönn éltem, ottifönn tiszta a levegő. Most azonban megindultam a hegyről, szállok lefelé, mindegyre lejjebb és nem tudom, hol fogok megállni . . . Az asszonyodnak kezét csókolja, téged szeretettel ölel!

Péter.

IV.

Négy héttel azután, hogy ezt a levelet megírta, Párisból hazafelé robogott Péter. Fáradt volt még és szilárdan megmaradt abbéli elhatározásán, hogy a munkától, a kemény munkától alaposan bucsut vesz. Még maga sem tudta, miben keressen vigasztalást, enyhülést. Maga sem tudta, otthon fog-e vigasztalódni avagy másfelé. Ugy érezte, hogy az élete egyensúlya megbillent. Még csak nem is sejtette, hogy az asszonya büszkén és boldogan megy a hegynek, ahonnan ő csüggedten és az élettől megalázottan lefelé indult. Ha ezt már tudta, ha ezt már sejtette volna: akkor érezte volna csak meg élete igazi balvégzetét. Egykor nem akart az emberekkel találkozni és most már nehéz együttjárnia emberrel, asszonnyal egyaránt.

ratától van függővé téve, ami kétoldalu szerződéssel van biztosítva. Ez az ország számára oly nagy jelentőséggel bír, hogy bőségesen megéri a 2%-os kvótaemelést, kivált, amikor a kvóta a katonai megrendelések hasonló arányának biztosításával nagyrésztben visszatérül az országnak. (Igaz! Ugy van!) A legegységűbb ember, aki vásárra jár is, tudja, hogy ha az, amit vesz, megéri azt az árt, amit érte fizetett, akkor értelem nélküli üres beszéd azt fecsegni, hogy tartsa meg azt, amit megvett, de az árt, amibe az kerül, ne fizesse meg. (Éljen helyeslés és éljenés.) Aki pedig olyat állít, hogy a nemzetnek szerződésileg biztosított szabad rendelkezési jogát nem volt érdemes megvenni, az teljesen járatlan a nemzetgazdászati terén és annak fogalma sincs arról, amiről nagy szavakat mond azért, hogy imponáljon az ilyen kérdésben járatlanoknak. (Igaz! Ugy van!)

Természetesen avégett, hogy e nagy horderejű vívmányok annak idején holtbetűkké ne váljanak, szükség van arra, hogy amikor a megszerzett és szerződésileg biztosított teljes szabadság alapján a nemzetnek határoznia kell majd, akkor a függetlenségi párt legyen többségben és vagy legyen övé a kormány és érvényesüljön a többség akarata, vagy pedig csatlakozzanak a többséghez ezen kérdésben az ország többi pártjai, aminek elérhetése nem látszik egészen kizárva lenni. (Éljen és taps.) Ezért a függetlenségi férfiaknak nem az a feladatuk, hogy ma egymás között veszekedjenek, hanem az, hogy a függetlenségi párt többségét fenntartsák és biztosítsák legalább is addig az ideig, amíg az említett két határidő elérkezik és a nemzetnek határoznia kell e két életbevágó kérdésben. (Igaz! Ugy van! Éljen és taps.)

Tisztelt barátaim! Addig is teljesíteniünk kell elvállalt kötelezettségünket a választási reformra vonatkozólag is, amit azonban nem tehetünk meg mindaddig, amíg az ország ki van téve annak, hogy a mai házszabály alapján összeverődhesse a hazának husz ellensége, vagy akármilyen célért és czim alatt husz ember és ez a husz ember tehesse tönkre az országot azzal, hogy hónapokig, sőt évekig akasztassa meg a magyar törvényhozás működését. Magunk használtuk a fegyvert valamikor a haza javáért oly kormányok ellen, amelyeknek ténykedését átkosnak tartottuk. (Éljen helyeslés és éljenés.) De nem vagyunk sem elég lelkiismeretlenek, sem elég meggondolatlanok, sem elég könnyelműek, sem elég együgyűek ahhoz, hogy általunk élesre köszörülve és kipróbálva átadjuk a fegyvert most ellenségeinknek, hogy vígan használhassák ellenünk, nemzetünk ellen, hazánk ellen. (Éljen helyeslés, éljenés és taps. Felkiáltások: Nem vagyunk ilyen botorak!) Ilyen korlátoltságot semki sem tételjezen fel rólunk, sem pedig olyan vakságot, hogy ne tudjuk, mi a különbség abban, ha a magyar nemzetnek adunk egy könnyen használható fegyvert rossz kormányok ellen és abban, ha a nemzet ellenségei számára őrizzük meg és nekik adjuk át e fegyvert, hogy ezzel a nemzet vezéreiből alakult kormány működését tehessék lehetlenné és a magyar alkotmányt sodorhassák végveszélybe, ha husz embernek közülünk ez így tetszik. (Hosszantartó zajos helyeslés, éljenés és taps.) Ilyen örültséget elkövetni nem fogunk, akármekkora jelszavakat vagdosnak a fejünkhöz azok, akik ellenségei hazánknek és elveinknek és azok, akik nem ellenségei annak, sem ezeknek, de meg vannak arról győződve, hogy mindent jobban tudnak, mint a honfiai gondokban megöregedett vezérek s akik még próbára nem tett hazafiságukat igen nagyfokú önbizalommal jobbnak, igazabbnak tartják, mint a haza azon régi, kipróbált hű fiainak hazafiságát,

akiket a nemzet vezéri polczra emelt. (Hosszantartó éljenés és taps.)

Tisztelt Barátaim! Nehéz az ország sorsa, természetellenes a helyzet és ennek fenntartása nagy önmérsékletet igényel. De én bízom önmagamban. (Hosszantartó éljenés és taps. Felkiáltások: Éljen Kossuth Ferencz!) Tudom, hogy a nemzet nem fordul el sem a függetlenségi párttól, sem öreg vezéréktől és hogy mikor a mai munka gyümölcsét leszedheti majd a nemzet, ha akarja, le is fogja azt szedni, mert a többség a mienk lesz, mi pedig akarjuk. (Zajos helyeslés, éljenés és taps.) Adja Isten, hogy így is legyen! Most pedig teljesítsük kötelességünket hűségesen, lojálisan, mint a még mindig elkerülhetetlenül szükséges koalíció tagjai, elvárva azt és bizva abban, hogy amint mi tiszteletben tartjuk más koalíciós pártok jogait és érdekeit, úgy ezek is tiszteletben tartják a mi pártunk jogait és érdekeit. (Igaz! Ugy van!) Ugysem személyes édekek ezek, hanem egy oly párt érdekei, amelynek czéljai, ha megvalósulhatnak, nagygyá, hatalmassá, boldoggá teendik a magyar hazát. (Hosszantartó lelkes éljenés és taps.)

A kereskedelemügyi miniszternek folytonos éljenéssel és tetszéssel kísért beszéde után dr. Halász László ügyvéd Szterényi József államtitkára és a jelenlevő országgyűlési képviselők emeli poharát. Az üdvözlésre Szterényi József államtitkár válaszolt:

A törvényhozás bölcsesége szentesítette azt az alkut, melyet nehéz viszonyok között a kormány létesített. Ma beszámolhat önöknek Kossuth Ferencz arról, hogy amit ma egy éve ígért, azt a valóságban létre is hozta. És ha elővond az az idő, midőn az ország élhet ezzel a jogával, nincsen az a hatalom a világon, amely minket megfoszson attól a jótól, hogy az önálló vámterületét 1917-ben tényleg létesítsük. A miniszter ur egy kérdést vetett fel, mindenkire bizva a választ, t. i. miért döngetik bizonyos elemek épen a függetlenségi párt ablakait. Azok az ápróféták a dolgozó munkáseleget jelszavakkal akarják elaltatni, mézes-mázos ígéretekkel akarják megtevesztetni, de én meg vagyok győződve, hogy itt ezen a történelmi nevezetességi területen, a nagy magyar Alföldön ezek a jelszavak nem fognak termő talajra találni. A szociális irány terén maga a kormány megy elől, nagyarányu szociálpolitikájával, de azzal, amit a nép javára kíván, amit a nép érdekében kell folytatni. Uraim, czeglédiek! Ne a lidérczény után menjenek, hanem azon igazán világító csillag után, amely irányt mutat, hogy célt érjenek. Legyenek meggyőződve, hogyha ama csillagfényt követik, a valóságot követik és elérik céljukat. (Zajos éljenés és taps.)

Holló Lajos és Visontai Soma beszéltek még.

A bankett vége előtt Szterényi József államtitkár Kossuth Ferencz miniszter képviselőjében a mozdonyvezetőket kereste fel, akik mintegy 150-en gyűltek össze Budapestről és Czegléd vidékéről, hogy ott ünnepelejk márczius 15-ét. A hozzá intézett üdvözlő beszédre válaszolva, a mozdonyvezetőket kötelességük pontos teljesítésére buzdította és kifejezte Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter rokonszenvét.

Délután négy órakor a főgimnázium dísztermében nagyszabásu hazafias ünnep volt, amelyen Kossuth Ferencz miniszter és Szterényi József államtitkár is megjelentek. Az ünnepély során kiosztásra került a Czegléd által alapított Rákóczi-díj. A legelső ízben kiosztásra kerülő díjat Kossuth Ferencz adta át Nagy Lajos tanulóknak.

Este félnyolcz órakor Kossuth Ferencz miniszter Szterényi József államtitkár társaságában az ipartestület helyiségét kereste föl, hol szintén márczius 15-ét ünnepelejk. A miniszter mintegy fél-óráig időzött az iparos-körben. Nyolcz órakor a kaszinó dísztermében ünnepi ebéd volt, amelyen Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter nagyhatásu beszédben a függetlenségi elvek diadalára és Czegléd város lakosságára üritette poharát.

Kossuth Ferencz miniszter és kísérete ma reggel a 8 órakor induló vonattal tért vissza Budapestre, ahová 9 óra 15 perczkor érkezett meg.

Budapest, márczius 16.

A képviselőház holnap, kedden délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatják a Nagy Emil-féle indítvány tárgyalását. A holnapi vitának már valószínűleg lesz horvát szónoka is, mert a horvát képviselők egy része holnap reggel ismét Budapestre érkezik.

Justh és Barabás nyilatkozatai.

Budapest, március 16.

A szabadság hajnalhasadásának emlékünnepe. Kossuth Ferencz nagyfontosságú nyilatkozatain kívül még két jelentős beszéd hangzott el. Az egyiket Justh Gyula, a képviselőház elnöke mondta Makón, a másikat Barabás Béla, a delegáció ezidei elnöke tartotta Nagykörösön. Justh Gyula határozottan szállt síkra a házszabályok revíziója mellett, Barabás Béla pedig egy táborba szólította az egész magyarságot a nemzet érdekeinek megvédelmézésére.

A két jelentős beszédéről a következő tudósítást kaptuk:

Justh Gyula Makón.

Justh Gyula Makó város ünnepe alkalmából Makóra érkezett választói közé, a kik nagy szeretettel fogadták.

A tiszteletére rendezett társasvacsorán Nagy Károly pártelnök beszéde után, amely az ünnep jelentőségét méltatta, Justh Gyula engedelmet kért, hogy ne ünnepi beszédet, hanem rövid programbeszédet mondjon. A többi közt ezt mondta:

— Tavaly november 19-én a makói függetlenségi párt ülésén nyíltan kimondtam, hogy én a mai helyzetből más kivezető utat nem látok, mint a házszabályok szigorítását, különösen akkor, mikor már közel van a választói jog reformja. Nagyon óvatosságnak kell lennünk, jól meg kell gondolnunk, hogy milyen következményekkel járhat a reform. Eppen ma is láttam, mai nemzeti ünnepünkön, egy nagy magyar városban, Szegeden, hogy a munkások nem nemzeti lobogóval, nemzeti dalokkal, hanem vörös zászló alatt a Marsellaiset énekelve ünnepeltek. Pedig ha Magyarországon megbukik a nemzeti eszme, akkor Magyarország elveszett. Nagyon kell tehát vigyáznunk, hogy ha ezek az idegen eszmék bejutnak a képviselőházba, utját ne állják nemzeti fejjelünknek.

A Kristóffy-féle bankett újabb felkinálkozás és semmi más. Láttuk a múltban is, hogy midőn a függetlenségi eszme már-már győzelemre jutott, a hazaelenes törekvések megakasztották a nemzeti eszme érvényesülését. Nekünk kötelességünk a házszabályokat szigorítani. Ha a házszabályok csak úgy alkotmánybiztosítékok, hogy naponkint csak négy-öt órát dolgozhatunk, akkor azok nem alkotmánybiztosítékok. Hiszen alig van polgárember Magyarországon, aki csak ennyit dolgozzék. Az alkotmánybiztosítékok lényege az, hogy a házszabályokat mindenki ellenében minden körülmények között megtartsuk. Mint a képviselőház elnöke a Házban nem politizállok. Előtte mindegy, akár miniszter, akár bármely pártot tartozó képviselő legyen is szó, egyformán kezelem a házszabályokat mindenki ellenében. Itthon azonban képviselő vagyok és mint ilyennek, ki kell jelentenem, hogy e javaslattal állok, vagy bukom, mert az ország létérdeke követeli e javaslat megszavazását. A szólásszabadság korlátozásáról szó sincs, mi egyébiránt sohasem ellenezünk a házszabályok szigorítását, sőt ezt Tiszának fel is ajánlottuk. Tisza nem azért vesztette el többségét, mi nem azért csináltuk a december tizenharmadikát, mert a házszabályokat szigorítani akarták, hanem azért, mert holmi zsebkendőlobogtatással durván megsértették a létező házszabályok szentségét.

Sokat és sűrűn halljuk a nemzetiségiek, disszidensek és szociálisták részéről, hogy a függetlenségi párt programjának megvalósítása érdekében nem csinál semmit. Ez nem igaz. Ha a függetlenségi párt nem tud programja megvalósítása felé oly gyors tempóban közeledni, annak két oka van. Az első ok az, hogy a Kristóffy-féle ellenkoalíció folytonos felkinálkozásaival a hatalmat még mindig azzal a reménnyel altatja, hogy Magyarországon lehetséges még egy kormányozni, ahogy ők kormányoztak. A második ok pedig az, amit önöknek megválasztásukkor programbeszédemben is elmondtam, hogy amikor a koalíció kormányra jutott, e kormányzásra kötött marsrutával vállalkozott. Ettől eltérni nem lehet. Sajnos, ez az átmeneti állapot tovább tart, mint sem gondoltuk. Az obstrukció folytán nem juthatunk hozzá, hogy az átmeneti program utolsó pontját, a választói jog reformját ilyen rövid idő alatt megvalósíthattuk volna. De azért nem lehet azt állítani, hogy nem haladtunk előre. Itt van mindjárt az, hogy a külügyminiszter a magyar hatóságokkal magyarul levelez, eddigelé a képviselőház elnökével is németül levelezett. Itt vannak a kereskedelmi szerződések, itt vannak a szociális javaslatok, amelyekkel felülemelkedtünk jóval a külföldi szociális törvényein, itt vannak a kulturális javaslatok, amelyek a magyarosodás érdekeit vannak hivatva szolgál

Beszéde végén megköszönte a választók bizalmát. Utána Návay Tamás főispán és Rózsa Sámuel főügyész mondott beszédet.

Barabás Béla Nagykörösön.

Nagykörös városa az idén is szép márciusi ünnepet rendezett, a melyen részt vett a város országgyűlési képviselője, Barabás Béla is. Délután három órakor a városház előtt lévő Kossuth-szobornál volt az ünnep, a melyen Barabás Béla mondta el az ünneplő beszédet.

A nagy térséget csaknem egészen megtöltötte az ünneplő közönség, melynek soraiiban ott voltak Barabás Béla és Bakó József képviselők, Póka Károly polgármester, Szentpétery Károly, a függetlenségi párt elnöke, Biczó Bálint városi főjegyző, Szalay Gyula, főgimnáziumi igazgató a tanári karral.

Az iparos-dalárda Himnusza után Szép Lajos gimnáziumi tanár ismertette a márciusi nagy napok történelmét, az ünnepeket megnyitotta és felkérte Barabás Bélát az ünnepi beszéd megtartására.

Barabás Béla kifejtette, hogy mióta utoljára itt volt, ösmeretlen helyeken bolyongott és az ösmeretek megszerzése után ismét eljött lelkesedni a néppel, összeforrasztani lelke vágyódását és törekvését, hogy együttes erővel vivják meg azt a szent harcot, amely ezután következik el a magyar nemzetre. Az a hely, ahol az ország törvényhozásának bizalmából járt, a magyarokra nézve nemcsak idegen, hanem ellenséges terület. A kis időt, amit ott töltött, felhasználta arra, hogy belenézzen az ellenség kártyájába, hogy megismerje annak terveit és törekvéseit és okulva azokból, levonja a tanulságokat, a jövőnek szent és nagy kötelességeit.

A mai nap nemcsak az öröme, hanem az aggodalomnak is az ünnepe. Minden magyar embernek aggodó lelke elszorul, ha látja azt az ádáz küzdelmet, amely nemcsak kívülről tör be ellenünk Magyarország jogai és törvényei ellen, hanem idebenn is dúl, tudniillik az ádáz gyűlöletet, izgatást, a nemzetiségi és társadalmi fölforgatásnak törekvését. Midőn ezeket látja, szeretné, ha úgy, mint ezelőtt hatvan esztendővel, a magyar nemzet egy egységes, lelkes, hatalmas tábort alkotna, amelyben a magyar embereknek érzése, fájdalma, keserősége, jövője, hite és reménye, akarata, munkára törekvése és becsületes érzése összeforjon és tömörüljön. 1848 március 15-én a szabadság, testvériség és egyenlőség volt a jelszó, most ehhez hozzá kell tenni az összetartás, munkálkodás és hazaszeretet jelszavát.

A magyar nemzet csak jogait kívánja érvényesíteni és mindaddig, míg különösen a katonai kérdések terén a nemzetnek törvényben lefektetett jogai végre nem hajtódnak, újabb áldozatok hozatalába belenni nem szabad. Mert éppen a kényszerűség helyzete az, ami biztosítja a magyar nemzetet, nem elvek változtatásáról van szó, csak a taktikának, a módszernek a változtatásáról. Talán tévedett a múltban, nem az elvekben, hanem az eljárásban és ha e tévedést beismeri az ember, akkor a jövő új eredményre biztat.

Barabás szavait szünni nem akaró zajos éljenzés követte. Az ünnep után a választópolgárság lelkes ovációban részesítette a kerület képviselőjét, ki még a délután folyamán visszatért a fővárosba.

Budapest, március 16.

A tüzértség reformja. Az új gyorstüzéző ágyúk kiosztását a negyvenkét hadosztály-tüzérezrednél — mint Bécsből jelentik — még ebben a hónapban megkezdik. Egyidejűleg keresztülviszik a meglévő tábori és helyi tüzérügyi csapatoknál azokat az újraszervezéseket, amelyek nélkül az új tábori és hegyi tüzérügyi anyag értékesítése elégtelen és ezzel a hadsereg harc képessége veszélyeztetve volna. Ez az intézkedés a meglévő ostromtűzvezéreknek öt ostromtárczk-osztályra való kiképzésére vonatkozik, egy-egy tárczkossal, három üteggel és egy pótkerettel. A megszállott tartományokban lévő vartüzér-zászlóaljok mindegyike 25—25 emberrel lesz szaporítandó. E reformok keresztülviteléhez 4800 ember kell, melyek a magasabb ujonclétszám megszerzéséig, a gyalogságból vétetnek.

Hertelendy főispán beiktatása. Hertelendy Ferencnek, Temes megye új főispánjának beiktatása fényes díszszel fog végbe menni, amelyen egy a megye, mint a szomszéd megyék képviselője lesznek. Holnap délelőtt indul Budapestről az új főispán. Holnap utazik Temesvárra Zalavármegye tiztagu küldöttsége is, ahol Hertelendy azelőtt főispán volt. Ezt a küldöttséget gróf Batthyány Pál főispán vezeti. A tapolcai kerület, amelyben Hertelendy legutóbbi orsz. képviselő volt, tizenkéttagu küldöttséggel képviselteti magát. Ley tapolcai prépost vezetése mellett. Az interpelláció szerdán misével kezdődik, melyet a megye és a város közgyűlése követ. végül ünnepi lakoma fejezi be a beiktatást.

Politikai hangulatok.

I. Hatások.

Aki olvasta a március tizenötödikéről szóló referádákat, az a benyomása keletkezhetik, hogy politikai nyilatkozatok dolgában a hatvanadik március tizenötödike tulszárnyalja az újévi kijelentéseket. Semmi kétség, hogy kommentároknak nem lesz hiány. De nemcsak a politikai rész fontosságában: egyébként is különbözött e nap számos hatása a korábbiaktól, főleg Budapesten.

Amerre az ember vasárnap este járt, mindenütt azt kérdezték:

— Nem tudja mi történt?

A kérdés egyáltalában nem vonatkozott az ünnepi beszédekre, a látványosságokra és lelkes felvonulásokra, hanem mindenki afelől kívánt értesítést: vajlon voltak-e összeütközések, nem történtek-e vérengzések, a szociálisták lövöldöztek-e, avagy a rendőrök tettek-e kárt a jogkeresők tömegében.

Szép március idusát mivé változtatták Budapesten.

— Én háromszor láttam a mentőkocsit — ujságot az egyik ember — bajnak kellett lenni.

— Én egy munkást láttam, hogy szaladt egy piros táblával, amelyre három nyolcas volt festve — tette hozzá a másik.

Valósággal megnyugtató „eredmény“ gyanánt fogadták, hogy csak egy-két revolverlövés volt és csak kicsi verekedés hazafias egyetemi ifjak és szociálisták közt.

De minden rendőr talpon volt és huszárok száguldoztak végig az utakon. A lakosság inkább elbújt, mintsem ünnepelni ment volna. Jelmező, hogy még a Petőfi-társaság is így rendezkedett. Az egyetlen ünnepelet, melynek színvonalát felől a társaság garanciát nyújtott, az Akadémia kistermében tartották, hogy inkább telongás legyen, mintsem a nagy publikum helyéhez jusson.

A hazafias ünneplők viszont az utcát átengedték a szociálistáknak. A nemzeti színeket kizsoritotta a nemzetközi vörös. Nem annyira a szabadság ünnepelet, mint a terrorizmus. Nagyobb összeütközések, amint mondtuk, nem voltak. A népszociológiában járatosak egyébként ezt előre tudhatták, mert valahány alkalommal erősen készülődnek és nagyon vártak zavargásokat, mindig elmaradt.

Hanem a hatásokban jellemző, hogy sokkal kevesebb nyilvános épületen és különösen alig néhány vendéglőn és kávéházon lehetett Budapesten nemzeti színű zászlót látni és az a benyomás keletkezett, hogy ez a szín a békeesség kedvéért elbujik a vörös elől. Sőt tovább megyünk és merjük állítani, hogyha így haladunk a fővárosban, nincs messze az az idő, amikor valamely március tizenötödikén a vörös jelvényesek hatása alatt merénylet eshetik a háromszínű zászlón. Nemzetellenes merénylet március tizenötödikén. A tulipánt már tépték s ettől egy lépés a háromszínű zászlóig.

Addig azonban csak olvassuk nyugodtan a dícséreteket, melyekkel a most mult március tizenötödikét ellátják s amelyekbe befoglalják a Budapesten tapasztalt hangulat dícséretét is. Olvassuk, de ne feledjük el hangoztatni, hogy többet kell tennünk, mint eddig, ha biztosítani akarjuk a jövőre március 15-ét a magyar szabadság emlékünnepeink.

A nagy politikusok ünnepi beszédei más rubrikába tartoznak. A közönség ritkán tapasztalható érdeklődést tanúsított irántuk. E beszédekből szereznék bátorítást ama függetlenségi, akik a koalíciót támogatják s e beszédek

fogják nyilatkozatokra készíteni a balpártiakat, akikről valamennyi politikus megemlékezett és pedig természetesen elítélve akciójukat.

A képviselők közül sokan töltötték a vasárnapot vidéken, hogy benyomásokot szerezzenek a választók hangulatáról. E látogatásokra számítva, nem tartott ma a képviselőház ülést. Holnapra jobbra visszaérkeznek és beszámolhatnak tapasztalataikról. Amit addig is a hírlapok közölhetnek, csupán arra vonatkozhatnak, hogy a vezérlő politikusokat mindenütt lelkesedéssel üdvözölték és az ő ünneplésüket a szociálisták nem zavarhatták meg.

II. Pártoskodás.

A balpártiak szónokai fogytán vannak s ha akarják, a keddi ülésen lezárhatják az aktákat úgy, hogy a házszabályrevíziós javaslat általános vitájához már több magyar szónok nem jelentkezhetik. Azonban azt mondják, hogy holnapra megérkezik a horvátok első csoportja s az folytatja az obstrukciót, amely aztán csak aképpen lehet változatos, hogy hol horvátok beszélnek, hol szlávok és tótok és pedig a horvátok horvátul, az oláhok és tótok magyarul.

Az a kérdés, hogy miféle eredményt érhetnek el. Hozzáértők azt felelik a kérdésre, hogy semmit. Mert a magyar balpártiak magukban kevesen vannak technikai obstrukcióra, névszerű szavaztatásokra és hasonlókra. Azt viszont erkölcsileg lehetetlennek tartják, hogy a balpártiak a nemzetiségekkel és horvátokkal technikai obstrukció rendezésére szövetkezzenek. Csak csudára várhatnak, valamely újabb komplikációra, de a mint most áll a helyzet, nem számíthatnak újabb disszidensekre, sőt a márcziusi beszédek a kormány mellett sorakozók erősebb összetartását idézik elő. A helyzet akkor változnék, hogyha a kormány időelőtti választásokat tervezne, de jelenleg ez teljesen ki van zárva.

Pártoskodás azonban van. Személyi torzsalakodások gyakran fordulnak elő, sőt ahol gazdasági és kereskedelmi politika találkozik a párt-politikával, ott elvi összeütközések is esnek.

És ha az országos politikától eltekintve, egy pillanatra a fővárosi politikához fordulunk, ott nem kevésbé érdekes helyzetet találunk. Vázsonyi Vilmosnak a kivonulása esetleg igen komoly összeütközések színterévé teheti a főváros törvényhatóságának üléstermét. A kivonult demokraták elszánt emberek s akik nem jókedvűből váltak meg a hatalmi párttól, azok elkeseredett ellenzékiek lesznek. Azt mondja Vázsonyi, hogy ő úgy volt a többséggel, mint amikor a hittérítő az emberevő pápák közé megy s ezek azt hiszik, hogy a hittérítő majd átváltozik pápává s velük együtt fogja fogyasztani az emberhúst. Csalódtak benne. Komolyan fogta fel a hivatását, de amikor látta, hogy nem boldogul velük, otthagya őket.

Most üldözni akarnak a városházán minden ugynevezett panamát és azt hiszik, hogy a közelebbi alkalommal ők maguk jutnak többséghez. A függetlenségi fővárosi szervezkedésektől nem tartanak. Vázsonyi Vilmos azt a véleményét hangoztatja, hogy a fővárosi ügyekben hovatovább csak két párt lesz, a szegény emberek pártja és a gazdag emberek pártja. A szegény emberek pártja a terhek könnyítéséért fog küzdeni s azokhoz csatlakozik, akik ily működésre tesznek fogadalmat. A gazdag emberek pártja pedig marad a mostani, amíg csak meg nem török.

A nagy politikában is arra gondolnak, hogy két párt lehetséges: jobbpárt és balpárt. Azonban aligha lehet e kaptafára huzni az országos politikát. Ellenben hogyha a nemzetiségek és a

szociálisták terjedése folytatódik, csakugyan két pártnak kell kialakulnia egymással szemben. Egyik a magyar-párt.

Másik a nemzetellenesek pártja.

Budapest, márczius 16.

A horvátországi helyzet. Zágrábban Nikolics volt báhelyettes egy újságíró előtt oda nyilatkozott, hogy a horvát-szerb koalíciónak egyáltalában nem áll szándékában kompromisszumot kötni Rauch báróval. A Frank-párt bomlásáról s radikális frakció keletkezéséről szóló hírek valótlanak. — A „Hrvatska“ vasárnapi számában azt írja, hogyha a Starcevic-párt megakadályozta volna a szombati ülésen az elnapoló királyi kézirat felolvasását, csendőrök hatoltak volna az ülésterembe s az elnapoló kéziratot egy csendőrkapitány olvasta volna fel.

Nagy feltűnést kelt, hogy báró Rauch báh felszólította Halpeny Gyula, Cuckovics és Weber hét-személyes táblai tanácselnököket a lemondásra, mert a három bíró a mostani választáson az ellenzékkel szavazott.

Zágrábból jelentik: A kormányhoz közelálló körök felfogása szerint a horvát országgyűlés elnapolása az első lépést jelenti arra nézve, hogy a közvéleményben a jelenlegi kormányzat stabilitásának érzetét felkeltsék. Az elnapolás nem jött váratlanul. A kormány el volt tökévelve, hogy a legelső nehézségnél élni fog az elnapolás jogával. Az elnapolási kézirat márczius 3-ról kelt. A báh igénybe vette ezen jogát, mert a korelnök beszéde nyíltan a Magyarországtól való elpártolás eszméjét dicsőítette, anélkül, hogy a horvát országgyűlésen akadt volna csak egy ember is, ki a fennálló differenciák dacára arra utalt volna, hogy Horvátországnak első sorban respektálnia kell a kiegyezési viszonyt, ha azt akarja, hogy Magyarország tiszteletben tartsa Horvátország jogait. A választások eredményét legőköképpen annak kell tulajdonítani, hogy a bírák és tisztviselők valamint a többi intelligens foglalkozásokhoz tartozó választókat folyton azzal rémítették, hogy a jelenlegi kormány csak átmeneti jellegű, mely a választások után kénytelen lesz a koalíciós kormánynak helyét átengedni. Ezt a tévhitet kellett megdönteni s azért napolták el az országgyűlést hosszú, bizonytalan időre, hogy Horvátország közvéleménye is meggyőződhesse arról, hogy közjogi tekintetben Horvátország más politikát nem folytathat, mint amelyet a kiegyezési törvény szelleme és betűje előír. A báh kormányának tulajdonképpen csak most van módjában hogy a horvát politikának irányt adjon. Első sorban szükséges lesz úgy az autonóm hivatalnokok, mint a közös tisztviselők körében a purifikáció munkáját megkezdeni. Lehetetlen állapot, hogy különösen a közös tisztviselők legyenek azok, kik túltéve magukat a kiegyezési törvényeken, Magyarország ellen szítsák a gyűlöletet és hogy e szerint annak az államnak ellenségei legyenek, melynek szolgálatában állanak. De szükséges lesz társadalmi téren is, különösen a gazdasági politika terén odahatni, hogy az a Horvátországban elterjedt tévhit, mintha a magyar társadalom ellensége lenne a horvát népek, minél előbb eloszoljon. A horvát országgyűlés elnapolása nem jelenti a munka szünetelését, hanem ez lesz előreláthatólag kiinduló pontja egy Horvátország érdekében megindított nagyszabású akciónak.

Zágrábi koalíciós lapok felvetik azt a kérdést, miért nem jelent meg a báh személyesen a tartománygyűlés elnapolásánál. Illetékes helyen ennek okát a következőkben adják: Rauch báh el volt határozva, hogy az elnapoló kéziratot maga viszi el és olvassa fel a tartománygyűlésen. Az utolsó perczen azonban a koalíció köréből az a hír szivárgott ki, hogy a horvát-szerb koalíció néhány képviselője elhatározta, hogy a tartománygyűlés elnapolása után a bánt, Crnkovics osztályfőnököt és Gavranics főispán tetteleg inzultálják. Nem lehet tudni, vajjon ezek a hírek alaposak-e, a báh azonban elhatározta, hogy elejti eredeti tervét, mert elkerülni akarta azokat a következményeket, a melyekkel az esetleges inzultáció járt volna az illető képviselőkre nézve.

Függetlenségi pártszervezkedés. Sopronban a függetlenségi és negyvennyolcas párt szombaton tartotta meg évi közgyűlését és tisztújítását. Be-

recz Abel pártelnök üdvözlő szavai után Kovács alelnök ismertette a párt belső ügyeit, valamint az országos politikai helyzetet és indítványára a közgyűlés határozatilag kimondta, hogy az országos függetlenségi és 48-as párt iránt tántoríthatatlan bizalommal viseltetik és a jövő működése elé a legszébb reményekkel néz. Dr. Csizmazia Endre országgyűlési képviselő beszéde után megejtették a tisztújítás, melynek eredménye ez: Elnök: Berecz Abel, alelnökök: dr. Kovács István, Bella Lajos, Bancsó Antal, Bergmann A., Rauhofer és Székely, titkárok: dr. Garai és dr. Meiszner.

Nagy Emil beszámolója. Jászalszentgyörgy hazafias lakossága fényes ünnepséget rendezett márczius 15-én. Az egész várost kivilágította a lelkes lakosság s hatalmas hazafias körmenetben bejárta az utcákat az ünneplők serege. A program keretében Nagy Emil országgyűlési képviselő nagyszabású beszámoló beszédet tartott, amelynek végzetével az összes választók, valamint a munkásság is egyhangulag bizalmat szavaztak képviselőjüknek s határozati javaslatot fogadtak el, amelyben felkérlik a függetlenségi pártot, hogy az ország konszolidációja érdekében a házszabályok módosítását teljes erővel vigye keresztül. Este a gazdák és iparosok, élükön a község vezetőivel, diszlokómát rendeztek Nagy Emil tiszteletére, hol lelkesen ünnepelték a kerület képviselőjét, továbbá Kossuth, Apponyi és Andrássy minisztereket és súlyosan elítélték a nemzetiségekkel szövetkezett „balpárt“-ot valamint a szociáldemokrácia zsaroló fellépését. Leiket emelő volt az a teljes összhang, amelyben a kisgazdák, iparosok és munkások együtt áldoztak annak a reális és népies nemzeti politikának, amelyet a kerület képviselője beszédében kifejtett.

KÜLFÖLD.

Német birodalmi gyűlés. A birodalmi gyűlés ma folytatta a vámügyi, adó- és illetékügyi költségvetés tárgyalását. Az előirányzathoz Speck (centrum-párti) és Rösicke (mezőgazdák szövetsége) a maláta és takarmányárpa megkülönböztetésére vonatkozó határozati javaslatokat terjesztenek elő. Rösicke megokolja határozati javaslatát. Speck képviselő is megokolja pártja határozati javaslatát, amelyben valamennyi árpának 100 kilogrammonként 4 márká vámmal való megterhelését követeli. Sydow államtitkár válaszában azt mondta, hogy kérdéses, vajjon az a 4 márkás árpavám iránti követelés nem-e ellenkezik az orosz kereskedelmi szerződéssel. Megfontolás tárgyát képezi továbbá, hogy az 1.3 márkás vámmal kezelt takarmányárpa később sör- vagy pálinkagyártás céljaira való felhasználása büntetéssel sújtassék.

A Ház ezután elfogadta a „vámtelet“, valamint a két határozati javaslatot. Rösicke javaslatának egy részét elvetették. Ezután elintézték a költségvetés többi részét és az ülést este nyolcz órakor folytatják.

Hajóhadunk Spanyolországban. Az ünnepi lakoma az osztrák-magyar nagykövetségen tegnap fényes volt. Megjelent Maura miniszterelnök, a külügyminiszter és neje, a tengerészeti miniszter és a királyi palota parancsnoka a feleségével, a tábornoki kar teljes számban, a diplomaták és a katonai attasék. Az asztal rózsaszínű szegfűkkel volt feldíszítve s a termék is pompáztak a rózsaszínű szegfűk ezreitől. A lakoma után a diplomáciai kar, élén a nuncziussal, a királyhoz ment fogadtatásra, majd a királyi palota egy termében az osztrák-magyar flotta tisztjeit a spanyol tábornoki kar csoportjával együtt lefényképezték.

Későn este utaztak vissza a vendégtisztek Barcelonába. A vasúállomáson a spanyol tisztikar lelkes ovációt rendezett a külföldi vendégek mellett. A diplomáciai kar tagjai is megjelentek elbucszni. A hangulat városzerte lelkes s mindenütt magasztalták az osztrák-magyar flotta tisztikarát.

A „Kacsumáru“ ügyét elintézték. A „Kacsumáru“-háló miatt Kína és Japán közt felmerült konfliktus megszűnt, miután Kína Japán összes követeléseit teljesítette. Mialatt a japán zászlót visszahelyezik a gözösre, a kínai hadihajók üdvövéseket fognak adni.

Késő éjjel jelentik, hogy a Kacsu-Marú gőzöst ma kiadták.

A haiti-i forradalom. A kormány tegnap 27 embert agyonlővetett. Valószínűleg újabb erőszakosságok fognak következni. A kormány kijelenti, hogy számos levél van birtokában, amelyeket Firmin tábornok írt az összeesküvőknek. Mindezen levelek a francia követségből indultak ki. A kormány ürügyül használja fel a Firmin-összeesküvést arra, hogy a konzulátusokba menekült és ott menedéki jogot élvező haiti-szigetbeli alattvalók kiadatását kérészolja. Ilyenformán az idegenek biztonsága komoly veszedelemben forog.

A D'Estrées czirkálót és egy Jamaikából érkező angol pánczélost Conaivesbe várnak. A Wolff-ügy nökség értesülése szerint a Bremen német hadihajó is e hó 17-én Port au Princebe érkezik, ahol a legnagyobb jelentésekre való tekintettel, további intézkedésig a német követ rendelkezésére fog állani. A német kormány megegyezésre jutott a követendő elvekre nézve a francia kormányval, amelynek állampolgárai szintén veszélyben vannak. Francia czirkálók állandóan a közelben tartózkodnak.

Újabb jelentések szerint vasárnap kora reggel 9 állítólagos összeesküvőt házaikban elfogtak és agyonlőttek. Az a hír van elterjedve, hogy még többeket is kivégeztettek. Ez Deconte tábornok új belügyminiszter első ténykedése. Az utcák majdnem egészen néptelenek. A lakosság körében nagy az izgatottság. Az idegeneket terrorizálják. Sokan az idegen képviselőségek épületeibe menekültek. A kormány közölte a francia követvel, hogy nagy összeesküvést fedezett fel, amely a konzulátusokban gyökerezik és ennél fogva nem folytathatja a tárgyalást a konzulátusokba menekült hajórászállítása iránt. Franciaországnak tehát át kell szolgáltatnia a haiti kormány kezébe mindazokat, akik a francia követségre menekültek. A kormány írásbeli és hivatalos uton intézte e kérelmet a francia követséghez. A kivégzettek között vannak a Collicu-testvérek, továbbá Salmási Filip, Aluption tábornok, Morvoe pénztáros, dr. Lamotte és Saint-Port. A Collicu-testvérek egyike kivégeztetése előtt Carraque és Mafford őrnagyokat, továbbá Dambreville kapitányt, Jollios és Laroche hadnagyokat büntársakként nevezte meg. Ezeket azonnal törvénytörés elé állították és valószínűleg hétfőn kivégzik. A kormány kijelentette, hogy számos levél van birtokában, amelyeket Firmin tábornok az összeesküvőkhez intézett. Mindezen leveleket a francia követségen írták.

Newyorki tudósítónk távirata szerint Haitiban, ahol már régebben lázong a nép, az új belügyminiszter rémuralmat teremtett. A lázadókat kihallgatás nélkül házaikban és az utcán löveti agyon a belügyminiszter. Sok előkelő polgárt szombaton éjjel a katonaság álmukból vert föl, az utcára hurcolta s ott agyonlőtte. Port au Princeben nagy a rémület. A politikai pártok vezetői a külföldi konzulátusokra menekültek, ezért a kormánycsapatok parancsnoka ultimátumot intézett a konzulátusokhoz, hogy szolgálatukba ki e oda menekült politikai vezéreket, különben lövetni fog a konzulátusok épületeire. Egy francia és egy angol hadihajó már utban van Port au Prince felé. Az ottani külföldi képviselők jelentéseik szerint a helyzet nagyon aggasztó.

A Balkán-vasút. A szerb követség másolatban közölte a hatalmakkal ama jegyzékének tartalmát, amelyet a Duna-Adria-vasút tárgyában intézett a portához. Bolgár részről megczáfolják azt a híresztelést, hogy Geschow bolgár diplomáciai ügyvivő, aki ma érkezett vissza, a portánál máris eljár a küstendil-kumanovói vasuti esatlakozás ügyében.

A norvég kormányválság. A király Gunnar Knudsen-et, a storting elnökét bizta meg a kabinet újjalakításával. Knudsen néhány napi gondolkodási időt kért és már tanácskozott a balpárt vezérterfeivel.

A storting független liberális csoportja, mely a jobbpárttal egyesülve megbuktatta a kormányt, ma Knudsenhez, a storting elnökéhez az u. n. konszolidált radikális balpárt vezéréhez, a király a kormányalakítással megbízott, nyilatkozatot küldött, amely szerint a konszolidált balpárt és a szociális-ták felelősek az egész dologért és hogy a függetlenségi balpárt az új kormány megalakításánál nem óhajt résztvenni.

A porta és a hatalmak. Tittoni legutóbbi nyilatkozatai a Jildizt és a portát is foglalkoztatták és általában úgy látszik, kielégítő benyomást tettek. Szintugy figyelmet keltettek és kielégítettek a dumában a béke és a be nem avatkozás érdekében elhangzott nyilatkozatok is. A maczedóniai főkörmányzóra vonatkozó angol javaslat természetesen igen kellemetlenül érintette a Jildizt és a portát. Miután azonban nem jött váratlanul, nem is okozott akkora izgalmat, mint azt várták, vagy amint az más körülmények között bekövetkezett volna. Illetékes helyen azt hiszik, hogy az a javaslat, amelyet az angol kormány bizonyos parlamenti áramlatokra és a

balkáni komité sürgetésére előterjesztett, a hatalmak koncertjében nem fog keresztültörni. Mértékadó diplomáciai körök, akik alaposan ismerik Maczedónia helyzetét, szintén egyetértenek abban a véleményben, hogy az angol javaslatot nem volna előnyös megvalósítani, mert semmiben sem javítaná a helyzetet. Ez csak a forradalmi és bandaitzelmek kiirtásával volna lehetséges, amire azonban, tekintettel arra, hogy mind újabb és újabb okmányokat és kompromittáló iratokat találnak, sajnos, még mindig kevés eredménnyel kecsegtet. Az angol javaslattal szemben az eddigi reformakció czéltudatos és következetes folytatása javíthatna a helyzetet.

Bécsi diplomáciai körökben alaptalannak mondják azt a szófiat jelentést, hogy Oroszország már hozzájárult az angol kormány javaslatához a maczedóniai főkörmányzó kinevezése tárgyában. Azt a hírt is a legnagyobb fentartással kell fogadni, hogy Oroszország keresztény embert kíván Maczedónia főkörmányzó állására.

Marokkó. D'Amade tábornok közölte a Saoja-törzsekkel, hogy elfogadja ajánlataikat, ha kötelezik magukat, hogy fegyvereiket kiszolgáltatják, hadi sereget fizetnek, kuszokat küldenek Kazablankába és békésen viselkednek.

Damade tábornok távirata szerint a francia csapatok az uledsai kazbahban táboroznak. Zettából történt elindulása előtt Damade tábornok a Nizab-törzs jó részének hódolatát fogadta. Az Uled Szaid-törzs számos embere meghódolt, miután fögyújtotta előbb Buazzui sejk palotáját, aki Muley Hafid nevében a Saoja-törzsetek felkelésre izgatta. A jelek arra mutatnak, hogy az egész lakosság a békét és Abdul Aziz szultán uralmát forrón óhajtja. Damade tábornok Liaotey fogadtatására Kazablankába megy. A csapatok Boutegourd parancsnoksága alatt Beresidben maradnak.

Philibert tengernagy távirata szerint Muley Hafid, midőn Damade tábornoktól fegyverszünetet kért, kiáltványt intézett a törzsekhez, amelyben azt állítja, hogy megverte a francziákat.

Paret és Bianchi, a Mdakra-törzs foglyait, a Pabattól északra fevő Marors-erdőbe vitték. Bianchi atyja arról értesítette az olasz konzult, hogy a foglyokat 10.000 pezeta váltságdíj fejében kiadják.

A szabadság napja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 16.

Márczius tizenötödikének hatvanadik évfordulóját ünnepelte tegnap Magyarország. Hatvanszor jött és hatvanszor pergett az idők mulandóságába ez a nap azóta, hogy a magyar nemzet újjászülését napja lett. És ma, hat diczinniumnak multával nemhogy halványult volna ennek a napnak jelentősége, de soha még olyan meleg, olyan testvéri harmóniában össze nem forrott a nemzet teljessége e nagy nap ünneplésében, mint éppen az idén.

Nemcsak itt a fővárosban, hanem szerte az egész országban is együtt ünnepelt a nemzet minden rétege: a munkásság a polgársággal, a szegény a gazdaggal s csak elvétve zavarta az ünnepet egy-egy diszsonans hang, de az sem a nap jelentőségét megértők ajkáról, hanem a fegyelmetlen, izgága csöcselék jóvoltából, amelynek örömet szerez minden ünneprontás. Igazán megzavarni azonban nem tudta az ünnepet még ez sem. Az ünnepegy úgy a fővárosban, mint a vidéken, mindenütt nyugalmas méltósággal folyt le.

Tudósításunk róla a következő:

A fővárosban.

Talán Budapest az egyedüli hely az országban, ahol az ünnepet követőleg, sajnálatos tumultusok játszódtak le az utcán. Az ünneprontók éppen a munkásság fölvonulását használták fel izgágaságaikra, ami annál sajnálatosabb, mert az utóbbi napok minden zavargását sok helyen egyis a szociálisták terhére írták. A tegnapi incidenseket sem a munkások rendezték, hanem a fegyelmetlen utcanépség, amely minden sokadalomnál hajlik a rendbontásra. Az ünnep hangulata tehát így szenvedett valamit, de folyása azért zavartalan volt.

Az ifjuság ünnepe.

Az egyetemi ifjuság a szokásos lelkesedéssel ünnepelte meg tegnap márczius 15-ét. Mint rendesen, délelőtt a Vigadó nagytermében matiné volt, délután pedig az Egyetem-téren, a Muzeum lépcsőjén, Petőfi

szobránál és a Pílvax-kávéház előtt ünnepelt az ifjuság a nagy nap hatvanadik évfordulója alkalmából.

A vigadói matiné, amely a hatalmas termet zsúfolásig megtöltő hazafias közönség részvételével folyt le, tíz órakor kezdődött. A virággal gazdagon díszített erkélyen a negyvennyolczas idők élő tanúi, az öreg honvédek foglaltak helyet, mellettük a VI. kerületi külteki függetlenségi és negyvennyolczas-kör hölgybizottsága magyar ruhában.

Az ünnepség Váczy Józsefnek, a Menza-Akadémika alelnökének megnyitó beszédével kezdődött, majd az egyetemi énekhar Schumann: Élő őseink hazája kezdetű dalt énekelte. Azután Bakó László, a Nemzeti Színház művésze szavalta el nagy hatással Sepsey Lászlónak „Petőfi szobra” című melodramáját, Kerner Jenő zongorakiséréte mellett. Kálmán Dezső, az Egyetemi Olvasókör elnöke mondott utána lelkes beszédet, majd Ballagi Aladár országgyűlési képviselő ünnepi beszéde következett, aki a közönség lelkes tapsa között fejtette ki a márcziusi nagy nap jelentőségét. Paulay Erzsike, a Nemzeti Színház művésznője a „Talpra magyar”-t szavalta el gyújtó hatással, majd Kóczé Antal czigányzenekara kurucz nótákkal gyönyörködötte a közönséget. Az ünnepség Földváry Imrénnek, a Joghallgatók Tudományos Egyesülete elnökének záróbeszédével és a Szózat eléneklésével ért véget. A diákok azután a Kossuth-nótát énekelve, zászlóik alatt vonultak az Egyetem-térre, ahol szétszórtak.

Délután két órakor gyülekeztek újból a diákok az Egyetem-téren, ahol a Hymusz eléneklése után Freccot István, a Menza főjegyzője mondott beszédet, majd Sepsey László szavalt alkalmi költeményt. A nagyszámú közönséggel megszaporodott ifjuság azután a Kecskeméti-utcán és a Kalvin-téren át a Muzeum elé vonult. A Muzeum lépcsőjének jobb oldalán, ahol hatvan évvel ezelőtt Petőfi Sándor szavalta el Talpra magyar-át, ifjabb Nagy Dezső, a Joghallgatók Tudományos Egyesületének alelnöke mondott beszédet, majd Sepsey László, a Kossuth-Szövetség főjegyzője szavalta el nagy hatással a Talpra magyar-t. Még Bréde István, a Kossuth-Szövetség alelnöke és Melha Armand mondott beszédet, mire a tömeg a Petőfi-szoborhoz vonult.

A Petőfi-szobornál Mihályi Lajos szavalta el a Talpra magyart, majd Mezei Kornél, a Sorompó ifjusági liga titkára beszélt, mire Pető István, a Kossuth-Szövetség főtitkára megkoszoruzta a szobrot. A polgárság nevében Kálmár Antal beszélt, majd Melha Armand és Láncezi Samu beszélték.

Petőfi szobrától a menet a Koronaherczeg-utcai Pílvax-kávéház elé vonult, ahol Török Miklós, az Egyetemi Olvasókör irodalmi szakszerveletének elnöke, Kálmán Dezső és Téry Kálmán emlékeztek meg a nagy napnak a híres kávéházzal összefüggő eseményeiről. Végül Láncezi Samu a Talpra magyart szavalta el, amivel az ünnep véget ért.

A Petőfi-Társaság ülése

A Petőfi-Társaság vasárnap délelőtti ülésén szintén a márcziusi eszméknek áldozott. Az ülésen nagy közönség vett részt. Herczeg Ferencz elnök megnyitó beszédében érdekes gondolatot vetett fel, arról beszélt, hogy még egyszer ünnepi gyülekezetbe kelene szólítani a negyvennyolczas honvédeket. Gondolatát így fejezte ki:

A nagy idők tanúi, Petőfi névtelen félistenei, ma még tekintélyes számmal élnek az országban. Soraik azonban napról-napra ritkulnak és rettenetes gyorsasággal közeledik a nap, midőn e teremben most jelenlevő ifjak elborulva állanak majd az utolsó negyvennyolczas harcoss frissen ázott sírjánál. Felvetem a kérdést, nem kellene-e márczius 15-ikének legközelebbi évfordulóját a negyvennyolczas hősök egy utolsó nagy hadiszemléjével megülni. A revü az utolsó lesz, annyi bizonyos, az utolsó, mielőtt az agg oroszának csapata bevonul az örökkévalóság kapuján. Gyüllenek még egyszer Budavára alá, melynek magyar voltáért titáni harcokat vívtak. Babérkoszoruzta zászlóik lobogjanak a Vérmezőn. A várfalak verik vissza még egyszer a honvédkürtök viszhangját. Ismerjenek egymásra a hőföhérhajú öregek, kik tüzes ifjuságukban egymás oldalán küzdöttek. Dicsőséges csapatjuk vonuljon el még egyszer, utóliára, ifjú Magyarország szeme előtt, mielőtt felhangzik a végső bus takaródó. Az ifjuság halála és szeretete szórjon virágot utjokra és melegítse fel öreg szívüket. És hallgassák meg még egyszer a Nemzeti dalt, mely hatvan esztendővel ezelőtt szilaj harci vágygyal töltötte el szívüket. Aki jónak itéli a gondolatot, az vallja a magáénak és keresse velünk együtt a megvalósítás útjait.

A felvetett eszmét megéleente a közönség. Ezután Várad Antal elparentálta Szana Tamást, a társaság elhunyt tiszteleti tagját és évek hosszú során át főtitkárát. Ábrányi Emil, Sas Ede, Pósa Lajos és Lampérth Géza alkalmi költeményt olvasott fel, Kéry Gyula felolvasta Kacziany Gézának Petőfi rokonságára való visszaemlékezését, végül Várad Antal még Bárony Istvánnak olvasta fel egy elbeszélését.

Az óbudai függetlenségi és negyvennyolcas-párt vasárnap délelőtt a Korlát-utcai elemi iskola tornatermében nagyszámú közönség részvételével ünnepelte meg márczius 15-ét. Az ünnepi beszédet a kerület képviselője, Botzenhardt János mondta, majd Tóth Margit és Bárány Zsigmond költeményeket szavaltak. Az ünnepélyen az óbudai Dalkoszu dalkör is közreműködött.

Az I. kerületi függetlenségi és negyvennyolcas kör rendkívül sikerült ünnep keretében ülte meg márczius 15-ének évfordulóját. Az ünnepélyen Kasits Péter a kör elnöke mondott megnyitó beszédet. Ünnepély után társasvacsera volt.

A II. Rákóczi Ferenc-asztaltársaság sikerült ünnepélyt rendezett vasárnap délután márczius 15-ének évfordulója alkalmából. A termet zsufolásig megtöltötte az előkelő közönség. Az ünnepi beszédet Száva János elnök mondta.

A VII. kerületi függetlenségi és negyvennyolcas pártkör fényes ünnepségben ülte meg márczius idusát. Az előkelő közönség zsufolásig megtöltötte a kör valamennyi termét, amelyeket ez alkalomra díszesen kivilágítottak és feldíszítettek. Az ünnepély hangulatát nagyban emelte a kerületi polgári iskolának monstrenekara, amely Késmárky Árpád tanár személyes vezetésével hazafias dalokat adott elő. A megnyitót Földiák Gyula, a kör elnöke mondotta nagy tetszés mellett, az ünnepi szónok pedig Ghillány János volt.

A vidéken.

Kolozsvár. A város már szombat este zászló-díszbe öltözött. Tegnap reggel az ünnepségek sorozata iskolai ünnepségekkel kezdődött, amelyek után a templomokban istentiszteletek voltak. Az egyetemi ifjuság ünnepélye délelőtt 11 órakor ment végbe óriási közönség előtt a Mátyás-szobornál lelkes és emelkedett hangulatban. Az ifjuság innen a Biznisszállodához vonult, hol megkoszorúzták Petőfi emléktábláját. A polgárság ünnepélye délután három órakor volt a Vigadó nagytermében. Az emlékbeszédet De Gerando Antónia tartotta. Hazafias beszédet mondott Hegedűs István egyetemi tanár is. Délután a theologia aulájában volt ünnepély, hol az ünnepi beszédet Kecskeméthy István országgyűlési képviselő mondotta.

Szegeden a márczius 15-ike misével kezdődött, amelyen a hatóság a polgármester vezetésével, a függetlenségi párt és a népkörök vettek részt. Azután a Kossuth-szoborhoz vonult a nagyszámú közönség, hol a dalárda énekelt és alkalmi szavaltokat mondott. Lantos Béla igazgató-tanító szép beszédet mondott a nap jelentőségéről. Este a népkörökben társasvacsera volt, honnan Kossuth Ferenczet táviratilag üdvözölték.

Ujvidék, ez a nemzetiségek lakta város soha nem látott fényvel ünnepelte meg márczius 15-ikét. Reggel az összes templomokban istentisztelet volt, amelyeken Balla Aladár főispán, a városi tanácsosok és az összes hivatalok képviselői megjelentek. Délelőtt az összes ujvidéki iskolák hangversenyt rendeztek, féltizenkettőkor Ujvidéken először volt városi diszközgyűlés márczius 15-ének emlékére. Az ünnepi beszédet Pozsenics Béla, a függetlenségi párt társelnöke tartotta. Délután fél hatkor lampionos- és fáklyásmenettel összekötött ünnepély volt, az óriási közönség zenével járta be a várost, amely fényesen ki volt világítva. Este nyolc órakor az ujvidéki összes dalárdák néppünnepélyt rendeztek. A hangverseny után táncz volt. Gróf Teleki Arvéd, a város képviselője, ezer koronát küldött az Ujvidéken felállítandó Kossuth-szobor javára.

Nyiregyháza közönsége különös fényvel ünnepelte meg márczius 15-ikét. A magántestületek házai fel voltak lobogozva. Az összes iskolákban ünnepségeket rendeztek. Délután a városháza udvarán volt ünnepély.

Orsován márczius 15-én az iskolák délelőtt 10 órakor nemzeti ünnepélyt rendeztek az intézet tornacsarnokában. Délután 3 órakor az orsovai közművelődési egyesület a Kossuth-tábla előtt rendezett ünnepélyt. Este a kaszinóban társasvacsera volt, hol dr. Székely Mihály tartotta az ünnepi beszédet. Este a színházban díszelőadás.

Szegvár magyarsága hazafiasan ünnepelte meg márczius 15-ikét. A róm. kat. és ref. templomokban ünnepi istentiszteletek voltak, mely után a százkara menő közönség a Petőfi-szoborhoz vonult, hol a polgári kör éneke után alkalmi költeményeket szavaltak. Ünnepi beszédet Rass Károly gyulafehérvári róm. kat. főgimnáziumi tanár mondott.

Fiumében a Magyar Kör márczius 15-ikének emlékére sikerült ünnepélyt rendezett. A Deák-szálló termében ünnepi beszédet Okolicsányi László orsz. képviselő tartott. Az ünnepély végeztével a közönség a Himnuszt és a Kossuth-nótát énekelte. Az ünnepélyen résztvett gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzó is. A városban sok nemzeti trikólór leng.

Igő város közönsége a szokottnál nagyobb fényvel ünnepelte ma márczius 15-ikét. A tanintézetekben hazafias ünnepélyeket rendeztek. A kaszinóban társasvacsorával egybekötött ünnepély volt. Este a honvédszobor ének és beszéd kíséretében megkoszorúzták.

Székesfehérvárott márczius idusát lelkesedéssel

ünnepelték meg. A várost ez alkalomból fellobogózták. Reggel a ferenczrendiek templomában istentisztelet volt. A társaskörök és iskolák hazafias ünnepélyeket rendeztek. Az Erzsébetligetben levő vértanúk emlékét a munkásság megkoszorúzta. A színházban díszelőadás volt.

Debreczenben a házakat márczius 15-ike alkalmából fellobogózták. A templomokban alkalmi istentiszteleteket tartottak. Délelőtt az iskolákban ünnepségek voltak. Délután a főiskolai ifjuság tartott lélekemelő ünnepségeket. A szociálisták a Petőfi-szoborhoz vonultak, hol a szobort megkoszorúzták.

Kézdivásárhely város képviselője, dr. Ráth Endre a márcziusi ünnepségek alkalmából résztvett a függetlenségi kör diszgyűlésén s a kaszinó, a kereskedő ifjak és a függetlenségi kör rendezte egyesült ünnepélyén. Az ünnepi beszédet Cirmay Zoltán ref. lelkész mondotta. Este a Kossuth Lajos asztaltársaság rendezett ünnepélyt, hol alkalmi beszédet Brósz Emil főgimnáziumi tanár mondott.

Kistélek márczius 15-ikét fényes egyházi ünnepel ülte meg templomában. Várossy Gyula volt orsz. képviselő, plébános hazafias beszédet intézett az egybegyűltekhez. Istentisztelet után megható jelenet játszódott le Várossynak épülete előtt. Mintegy ezer szociálista jelent meg s megköszönték a munkásbarátnak jóindulatát.

Sümege. A szabadság napjának 60-ik évfordulóját nagy lelkesedéssel ünnepelték meg Sümege. Az ünnepet a Polgári Önképző Kör rendezte. Szombat este 7 óra után fáklyászenével járták be a várost. Ez az önképző kör előtt megállapodott. Itt a Szózat éneklése után Fittner Zsigmond országgyűlési képviselő beszélt. A Himnusz után a nagyközönség egy része társas vacsorára gyűlt egybe. A vacsora folyamán a Kossuth-serleggel dr. Lukonich Gábor tartott szép beszédet.

Nagykörös városa, mint minden évben, az idén is lelkes ünnepély keretében adózott a márcziusi nagy napok emlékének. Az ünnepélyre leutazott a fővárosból Barabás Béla is, a város országgyűlési képviselője. Délelőtt a templomokban ünnepi istentiszteletek voltak, a református főgimnáziumban pedig nagyszabású emlékünnepély, amelyen megjelent Bakó József országgyűlési képviselő is. A polgárság ünnepé délután három órakor kezdődött a városház előtti nagy térségen, ahol Kossuth Lajos szobra áll.

Hajdusoboszló. Az összes tanintézetekben szép ünnepélyeket rendeztek, a templomokban hálaadó istentiszteleteket tartottak. A református templomban Bélyeky Lajos lelkész mondott nagyszabású ünnepi beszédet. A polgárság ünnepe a piacz-téren folyt le. A város polgársága Kossuth Ferenczet táviratilag üdvözölte.

Hajduböszörményben már előre nagyban készültek a jubiláris évfordulóra. Ma reggel 9 órakor ünnepi istentisztelet volt a ref. templomban. Ima előtt a dalárda a Himnuszt énekelte, mit a közönség állva hallgatott. Szolnoki Gerzson lelkész imát mondott. Istentisztelet után a Bocskay-téren ünnepély volt több ezer ember jelenlétében. Délben a függetlenségi körben 400 terítékű banket volt. Délután a főgimnázium és este az Iparos-kör, Szabadelví-kör és a dalárda bankettet rendezett.

Késmárk város közönsége a 48-as márcziusi események 60-ik évfordulóját az összes iskolák bevonásával fényesen ünnepelte. A nagyszabású ünnepély előtt valamennyi felekezet templomában ünnepi istentisztelet volt, mely után a városházán diszközgyűlést tartottak, hol Karátsony Zsigmond mondott ünnepi beszédet. 11 órakor a Thököly-vár udvarán ünnepély volt. Este a várost kivilágították.

Zomborban a márczius 15-iki ünnepélyt rendező állandó bizottság a 60-ik évforduló alkalmából fényesen rendezte a szabadság-ünnepélyt. Fejér Gyula apát-plébános ünnepi misét mondott. A Kriszák Ádám vezetése alatt álló kath. legényegyesületi műkedvelő vegyes-kar énekelte hozzá. A függetlenségi párt megkoszorúzta a Schweidel-szobrot, Petényi József beszéde kíséretében. Fél 4 órakor toronyzene, 4 órakor diszgyűlés volt a városházán. Este a Polgári Kaszinóban nagyon látogatott ünnepi vacsora volt. A márcziusi serleggel Vértesi Károly alkalmi ünnepi beszédet mondott a népszabadságról.

Hatvan. Hazafias kegyelettel ünnepelték meg márczius idusát Hatvanban is. Az ünnepi szónok Csépany Géza orsz. képviselő volt. Az ünnepély után a nagyszámú közönség kivonult a 48-as honvédek sírházhoz, ahol Csontos Alajos igazgató szavaltat hallgatták meg.

Keczel. A keczeli függetlenségi és 48-as olvasókör szép ünnepély keretében ülte meg márczius 15-ének emlékeztétét. Az ünnepélyen Pozsgay Miklós orsz. képviselő mondott lelkes, hazafias beszédet, este pedig társasvacsera volt, amelyen résztvett a város hazafias intelligenciája.

A „Sorompó” Országos Iparvédő Liga márcziusi ünnepet rendezett Vecsésen, Törökbálinton és Budafokon.

Baja város egész közönsége ünnepelte márczius idusát. Reggel több száz iparos, az agg honvédekkel élükön zeneszóval vonult fel. Az áll. tanítóképző, a cziszterciáta főgimnázium hazafias ünnepséget rendezett. Este szabadságakloma volt, amelyen Raik

Aladár orsz. képviselő, majd Ambrozovics főispán mondottak hatásos beszédeket.

Az éiesdi kerületben. Az éiesdi választókerületben is hazafias lelkesedéssel ünnepelték a szabadság ünnepnapját. Résztvettek ezen az ünnepélyen a román anyanyelvű magyar hazafiak is. Az ünnepségek Mezőtelegden kezdődtek, ahol Kovács József esperes-plébános és Falussy Károly református lelkész mondottak templomaikban szép ünnepi beszédeket. Innen a közönség a 48-as körbe vonult, ahol Farkasházy Zsigmond, a kerület képviselője méltatta az ünnep jelentőségét.

Miklósfalván márczius 15-ét egy Kossuth-emléktábla felavatásával ünnepelték meg. Az avatóbeszédet gróf Batthyány Tivadar mondotta.

Soroksáron a község háza tanácstermében fényesen sikerült ünnepélyt rendeztek márczius idusának hatvanadik évfordulója alkalmából. Soroksár község egész intelligenciája zsufolásig megtöltötte a tágas termet. Az ünnepély folyamán az ottani Polgári Dalkör énekel hazafias dalokat.

Mátészalkán úgy a város, mint a függetlenségi párt méltó módon ünnepelte meg márczius idusát. Délben, istentisztelet után a közönség a Hungária-szállóba vonult ünnepi ebédre. Este az Iparos Kör műkedvelői előadást rendezett.

Szatmár város közönsége a hagyományos módon ünnepelt. A Kölcsey-kör a színházban alkalmi ünnepélyt rendezett. Az összes iskolák és templomok ünnepeltek. A függetlenségi párt diszközgyűlésén Kelemen Samu orsz. képviselő beszámolt mondott. Este a Vigadó termében fényes banket volt.

Tapolczán az összes iskolákban ünnepi beszédekben méltatták a nap jelentőségét. Az iskolákból a tanuló ifjuság és a közönség a templomba vonult hálaadó istentiszteletre. A különböző testületek is rendeztek ünnepségeket.

Makón a református templomban ünnepi istentisztelet volt, ezután a Kossuth-szoborhoz vonult az ünnepelő közönség, ahol Lakatos Pál, a függetlenségi párt alelnökének szónoklata után megkoszorúzták a szobrot. Délelőtt 11 órakor a város közönsége diszközgyűlést tartott, amelyen Madzsar Gusztáv főgimnáziumi igazgató mondott ünnepi beszédet. Délben társasébd volt.

Komáromban a református templomban Antal Gábor püspök magas szárnyalású beszédében méltatta a nap jelentőségét. Az iparos ifjuság egyesülete hazafias matiné rendezett. Délután a függetlenségi kör tartott ünnepélyt a Klapka-szobornál. Az ünnepélyen Kálmán Rudolf főispán is jelen volt. A törvényhatóság nevében dr. Gál Gyula tanácsnok koszorúzta meg a szobrot. Délután számos egyesület és társulat vonult a szoborhoz, hogy azt megkoszorúzza. Este a katolikus legényegyesületben alkalmi színi-előadás volt. A köz- és magánépületek zászló-díszít öltöttek.

Sopronban is a szokásos módon szentelték meg az ünnepet, az iskolák és egyházak s különböző testületek bevonásával. Az Irodalmi és Művészeti Kör a kaszinóban tartott ünnepélyt, amelyen résztvettek dr. Baán főispán és dr. Toepler polgármester is. A függetlenségi pártkör este társasvacsorát rendezett, melyen dr. Csizmazia Endre országgyűlési képviselő mondta az ünnepi köszöntőt.

Nagyváradon a szabadság ünnepét nagy pompával ülték meg. A Szacsavay-szobornál beszédet mondtak. A szabadságaklómán Rimler polgármester, dr. Hoványi Géza volt szabadelví-párti elnök, Hlatky Endre volt orsz. képviselő, továbbá Szokoly Tamás, Halász Lajos orsz. képviselők és Adorján Emil mondtak beszédeket.

Gödöllő hazafias polgársága vasárnap délután tartotta hazafias ünnepét, márczius 15-ikét a Petőfi-téren, hová a különböző testületek, társaskörök zászlói alatt ezrével gyülekezett a közönség. Ünnepi szónok Dura Máté fővárosi író, a kitünő költő és szónok volt, ki másfél óra hosszúra tartó lendületes, hatalmas szép beszédben ismertette a mai politikai viszonyokat s mutatott rá azokra az utakra és módokra, melyeken Ausztriától békés eszközökkel elválhatunk. Beszéde nagy hatást keltett. Szólt még Szigethi Zoltán joghallgató. Majd ismét a dalárda éneke következett. Este banket volt.

Isaszegen impozáns módon ünnepelték meg a márcziusi nagy napot. Délelőtt tizenegy órakor érkezett Isaszegre dr. Héderváry Lehel, a kerület országgyűlési képviselője, kit a vasutnál lobogókkal és zenével várt az ünnepre készülő sokaság, hogy onnét vonuljon fel az ünnepély színhelyére, az isaszegi dombon álló honvédszoborhoz. Az ünnepélyt az Isaszegi Dalárda Himnusza nyitotta meg, melyet a dalárdával az egész közönség kalaplevéve együtt énekel. Dr. Pollák, az Isaszegi Kör elnökének megnyitó beszéde után kurucz-dalok éneklése következett. Azután Farkas Béla szavalt a „Az isaszegi honvédszobornál” című szép alkalmi költeményét. A szavaltat után dr. Héderváry Lehel orsz. képviselő mondta el lelkes ünnepi beszédét, a márcziusi nagy nap múltját, jelenét és jövőjét ismertette.

Ruttkán a nemrég alakult Polgári Társaskör, hogy a pánszlávok mozgalmát ellensúlyozza, márczius 15-én oly fényes nemzeti ünnepet rendezett, amely az egész Felvidéken példaképpül szolgálhat.

Szolnok városa szépen ünnepelte márczius idusát. A város fel volt lobogozva. Délután a Szabad-

ság-téri honvédelméknél folyt le az ünnepek a lakosság ezreinek részvételével. Itt az ünnepi beszédet Nagy Ottó vármegyei jegyző mondotta, miközben megkoszorúzták az emléket.

Poszonyban nagy lelkesedéssel folyt le márczius 15-ike. A Toldy-Kör szombat, a Kossuth Lajos-Kör vasárnap tartott emlékvacsorát. Az összes iskolákban méltatták a nap jelentőségét. Valamennyi társadalmi kör kivette az ünnepből részét. A köz- és magánépületek fel voltak lobogózva.

Máramaroszigeten Kovassy Akos kerületi 48-as pártelnök elnöklésével nagy ünnepély folyt le a Vigadó termelében.

Aradon a városházán gróf Károlyi Gyula főispán márczius 15-ike alkalmából ünnepi beszédet mondott és itt folyt le az ünnepély válogatott programja is.

Nagykároly város közönsége fényesen ünnepelte meg márczius 15-ét. Falussy Árpád főispán vezetésével a vármegyei, városi és állami tisztikar a kat. és ref. istentiszteleteken megjelent. Este a Polgári Körben Papp Béla felolvasást tartott. A lakomán a főispán mondotta az első pohárköszöntőt a királyné. Hovay alispán pedig Kossuth szellemének áldozott.

Besztercebányán tegnap a város fel volt lobogózva. A lakosság házaik kivilágította. A városháza erkélyéről Simon tanár magvas beszédet mondott, amelyben méltatta a márczius 15-ikének jelentőségét. Este diszvacsera volt, amelyen Petrogally Oszkár orsz. képviselő mondott ünnepi beszédet.

Erzsébetfalván a polgári iskola fényesen sikerült ünnepélyt rendezett a község háza dísztermében.

Magyaránizsán tegnap reggel ünnepi szentmise volt, amelyet Márton Mátyás czelebrált. Utána a község háza előtti téren gyűlt össze a közönség, ahol a dalárda énekelt és több lelkes hazafias beszéd hangzott el. Este több helyütt gyűlt össze a lakosság vacsorára, ahol lelkes hangulatban beszéltek meg a hatvan év előtt történeteket.

Liptószentmiklóson a Balassa-Kör és a Kereskedelmi Kör együttesen a hatvanéves évfordulót méltóan ünnepelte meg.

A külföldön.

Genfből táviratozzák: A „Hungária” magyar diákok társasága fényes ünnepély keretében ülte meg márczius 15-ét. Rákosi elnöki megnyitóját után Herczog, Petőfiék: „Egy gondolat bánt engemet” cz. költeményét szavalta el. Az ünnepi beszédet dr. Máday genfi egyetemi magántanár, a Hungária-társaság tiszteletbeli elnöke mondotta a „Szabadság Magyarországon és a kálvinizmus” czímmel. A nagyszabású beszédet a jelenvolt idegen nemzetiségű diákok is tetszéssel fogadták. Az ünnepélyt Liszt: „Magyar rapszódia”-jának előadása zárta be, amelyet Keresztszeghy, a Hungária-társaság titkára adott elő. A hazafias ünnepély mindvégig igen emelkedett hangulatban folyt le.

Bécs. A munkásság márczius 15-ét a központi temetőben a szokásos módon ülte meg. Rendezvény nem történt. A kedvezőtlen idő azonban sokakat távol tartott az ünneptől.

TÁVIRATOK.

A német császár Korfuban.

Athén, márczius 16. (Saját tudósítónktól.) György király a jövő héten egy hajórajttól kísérvé Corfu szigetére utazik, hogy bejárja Vilmos császárt. A görög király azután corfui palotájában fog maradni mindaddig, míg a német császár az Achilleion-kastélyban időzik. Hivatalosan közlik, hogy Vilmos császár az Adriai tengeren utaztában meg fogja látogatni Cattarot, Ragusát, Sebenicot, Spalatot és Zárát.

A francia kamarából.

Páris, márcz. 16. A kamara mai ülésének folyamán benyújtották az amnesztia törvényjavaslatát, amely a többek között azokra is kiterjed, akik a tavalyi délvideki zavargásokban politikai kihágásokat követtek el. A hadseregellenes üzemek miatt elítélt egyénekre az amnesztia nem terjed ki. A javaslatot bizottság elé utalták.

A két Kanada-szerződés.

London, márczius 16. (Saját tudósítónktól.) A Morningpostnak jelentik Washingtonból, hogy az angol kormány és Amerika között létrejött két Kanada-szerződést még e héten alá fogja írni a washingtoni brit nagykövet és Root külügyi államtitkár. Az egyik szerződés megállapítja Kanada és az Unio határait, a másik a parti hajózás ügyét rendezi s mind a két szerződés véleményeltérés esetére választott békebírósgot jelöl ki.

A szerb kereskedelmi szerződés.

Belgrád, márczius 16. Az Ausztria-Magyarország és Szerbia közt létrejött kereskedelmi szerződésre vonatkozó törvényjavaslatot ma osztották szét a képviselők között s azt egyidejűleg az államtanács elé terjesztették. A Szamouprava kormánylap a szerződésről szólván, kiemeli, hogy a szerb kormány mindent megtett, hogy a monarchiához való kereskedelmi viszony rendeztessék.

Az amerikai flotta utia.

London, márczius 16. (Saját tudósítónktól.) A Daily Mail berlini tudósítója táviratozza, hogy Vilmos császár gratulált Roosewelt elnöknek, mikor az amerikai flotta a meghatározott idő előtt ért Kaliforniába. Washingtontól jelentik a Daily Mailnek, hogy az amerikai hajóraj új parancsnokot kap földközi utjára, mert Evana admirális, aki még a Saint Francziskóba való érkezés előtt megbetegedett, felmentését kérte. Utóda Wainroght ellentengernagy lesz, akit a kormány már a napokban ki fog nevezni, még mielőtt a flotta Saint Francziskóból elindulna.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	márcz. 14.	márcz. 16.
B u z a	Jacobuza	101 ¹ / ₄	102
	májusra	103 ¹ / ₄	103 ¹ / ₂
	juliusra	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂
T e n g e r i	szeptemberre	—	—
	májusra	74 ³ / ₄	74 ³ / ₄
	juliusra	71 ¹ / ₄	72 ¹ / ₄
Csikagó.			
B u z a	májusra	96 ¹ / ₂	95 ¹ / ₄
	juliusra	92 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂
T e n g e r i	májusra	66 ¹ / ₄	65 ³ / ₄

New-York, márcz. 16. Gyapot New-Yorkban helyben 11.20 (11.20 tegnap), gyapot áprilisra 11.35 (11.28), gyapot júniusra 11.21 (11.26), gyapot New-Orleansban helyb. — (11¹/₂), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, márcz. 16. (Zárlat.) Zsir májusra 7.75 (tegnap 7.70), zsír júliusra 7.95 (tegnap 7.90), szalonna short clear, 6.62 (tegnap 6.62), sertéshus májusra 12.27 (tegnap 11.30).

Az osztrák-magyar bank mint mintalintézmény.

Berlin, márcz. 11. (Saját tudósítónktól.) Schmie-dicke pénzügyi főtanácsos és Lumm pénzügyi tanácsos Bécsbe jönnek, hogy tanulmányozzák az osztrák-magyar bank szervezetét s esetleg a német birodalmi banknál hasznosítsák tapasztalataikat.

Olvasóinkhoz!

Immár a negyvenharmadik évfolyamába lépett az Egyetértés, a legrégebb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazollák, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczoja, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatilag sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatilag sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetéssel folytatán a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napl eseményeket s egy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés a magyar olvasókörzéség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés

megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Beteg a király.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 16.

Ujra beteg a király. A télutói egészségtelen időben meglepte valami könnyű természetű betegség, amely arra kényszeríti az uralkodót, hogy a szobájában maradjon. A baj jelentéktelen, inkább erős nátha, mint influenza és aggodalomra nem ad okot. A királynak nincsen láza és a köhögés is csak egészen könnyű. Az uralkodó jól alszik, jó étvágygyal eszik és egész nap jó hangulatban dolgozik.

A rosszulletnek első jelei már napok előtt jelentkeztek, az uralkodó azonban ügyet sem vetett rá. A mult hétfőn általános audienciákat adott a Hofburgban, aztán Korytowski pénzügyminisztert fogadta egy óra hosszúig tartó kihallgatáson, majd gyalog ment a vadászati trofeumok kiállítására. Visszatérése után Schön-aich közös hadügyminisztert, később báró Aehrenthal közös külügyminisztert fogadta és délután Schönbrunnba kocsizott. Csütörtökön a király ismét bejött a Burgba, magánkihallgatáson fogadta Lipót Szalvátor főherceget, aztán általános audienciákat tartott, de program ellenére már délben visszatért Schönbrunnba. Ezen a napon hiült meg és erősen mutatkozott a nátha. De mindez nem tartja vissza a királyt rendes munkájától, a szokott időben kél, államügyeket intéz és ugyanakkor tér pihenni, mint máskor. Mégis orvosi tanácsra addig nem fog a szobából kimozdulni, míg teljesen helyre nem áll egészsége.

Ugy volt, hogy 21-én személyesen fogja megnyitni a Künstlerhaus jubileumi kiállítását, de ez most kérdésessé vált.

Tegnap éjszaka könnyű köhögés jelentkezett, amely azonban természetes a náthánál. A király jól aludt s ma reggel a szokott időben kelt fel, aztán hozzálátott az államügyek intézéséhez.

Az ügyek egy részét, amelyet az uralkodó már egy idő előtt Ferencz Ferdinánd trónörökösre ruházott át, ma reggel a kabinetiroda be-küldte a trónörökösnek.

Egy másik bécsi jelentésünk szerint a király meghülésének rendes lefolyása van és az orvosok véleménye szerint semmiféle bonyodalomtól nem kell félni. A hurut kezd feloldódni és a köhögés is már jelentéktelen enyhült. A király az éjjelt jól töltötte, étvágya nagyon jó és kedve kitünő. Ma délelőtt József Ferdinánd királyi herceget fogadta, délután egy órakor pedig Ferdinánd bolgár fejedelmet fogja külön kihallgatáson fogadni.

A Korr. Wilhelm szerint a király náthája normális lefolyású és komplikációtól nem kell tartani. A nátha ma már enyhülően van. A könnyű köhögési inger, amely a náthával egyidejűleg lépett fel, alig érezhető. Ő felsége egész éjszakán át zavartalan és erősítő álomnak örvendett és a legjobb kedvben volt. Étvágya is igen jó. Ő felsége Schönbrunnban tölti a legközelebbi időt és ott fogadja a bolgár fejedelmet.

Dr. Kerzl, a király háziorvosa a következőket mondotta egy újságnak:

— Ő felsége a multkor betegsége óta a szombatot és vasárnapot mindig Schönbrunnban tölti és csak hétfőn szokott a Burgba jönni, hogy megtartsa az általános kihallgatást. Tisztán elővigyázatból ajánlottuk ő felségének, hogy tartózkodjék attól, hogy a hideg, nedves levegőre menjen. A felséges ur állapota a kiállott súlyos betegség után határozottan kielégítő és minden ellenkező híresztelés alaptalan.

Az orvos határozott czafolata daczára is, hamarosan elterjedt Bécsben, hogy a király beteg és különösen a tőzsdén nagy volt a nyugtalanság. Csak később, amikor egyre jöttek a megnyugtató jelentések, oszlott el az aggodalom és a tőzsde is visszanyerte rendes képét.

Éjjel jelenti bécsi tudósítónk: A király ma délután jól érezte magát, láz nem mutatkozott és a könnyű köhögés is alábbhagyott, úgy, hogy már alig észrevehető. Reggeli után a király a

fűtött folyosón át Mária Valéria főhercegné szony lakosztályába ment unokáihoz, majd a rendes jelentéseket fogadta. Délután egy órakor Ferdinánd bolgár fejedelem volt külön kihallgatáson, aztán Georgi osztrák honvédelmi miniszter, majd József Ferdinánd főherceg. Ma kellett volna az uralkodó elé járulnia a jubileumbizottság küldöttségének, de ez az audiencia esütőtökre maradt. A király egy óra, hosszat tartó kihallgatáson fogadta Georgi landwaehr-minisztert s az audiencia alatt sokat és élénken beszélt, de nem értett meg. Délután jól érezte magát az uralkodó, több államügyet intézett el, estefelé rendes időben ebédelt és nyolcz órakor szokása szerint aludni tért. Láz estefelé sem mutatkozott s Kerzl udvari orvos egyelőre nem tartja szükségesnek, de mivel a katarhus egyelőre nem szűnik, feltétlen kiméletet és gondos óvatosságot tart tanácsosnak.

A „Corresp. Wilhelm“ írja: Ő felsége egészségi állapota, eltekintve gyenge náthájától, kitünő. Minthogy az uralkodó tekintettel az újból bekövetkezett hívős időjárásra, már idejekorán kimélte magát és nem tette ki magát a hideg hőmérsékletnek, a nátha már majdnem teljesen megszűnt, ugyanígy a köhögés is. A náthát mindenkor kísérő csekély hőmérséklet-emelkedés, amelyet ő felségénél is konstataáltak e hó 13-án, teljesen megszűnt és a hőmérséklet tegnap óta újból normális. Mindezen szimptomákból kitünik az a tény, hogy ő felsége ismét majdnem teljesen egészséges. A hurut teljes elmulása csak néhány nap kérdése. Ő felsége hangulata és étvágya teljesen kielégítő s ezekre gyengélkedése semmi hatással sem volt. Ugyanígy alig gyengült az erőállapot is. Csakis borús és szeles időjárás következménye, hogy az uralkodó ma nem tette meg szokott sétáit a szabadban. A király mégis délben hosszabb sétát tett a nagy folyosón, amely kitünő hatással volt. Az uralkodó minden változás, vagy korlátozás nélkül betartja napi munkaprogramját. Valószínű, hogy a felség néhány nap múlva újból megkezdí a Hofburgba való kocsiúrást.

UJDONSÁGOK.

Ami nem érdekes.

Az újságok sem találják el mindig, mi érdekli, a közönséget. Így a mult héten tulontul sokat írtak arról, hogy plagizált-e két író vagy nem. Egyenes logikával nem lehet annak megértéséhez jutni, mit érdekelheti ez a közönséget. Tudniillik, közérdek szempontjával nézve a dolgot. Mint botrány, természetesen, publikum-képes az is, mi egy lefüggönyözött ablak mögött, két ember között történik; holott, lehetséges, hogy a legmagánabb ügyüket intézik el.

De mennyiben érdekelheti az a nagyközönséget, hogy egy író honnan veszi a tárczáit: a maga gyomrából vagy máséból? Engem, közönséget, csak a munka érdekel. Mit törődöm én azzal, hogy Molière összegyűjtött vigjátékai alatt ez a hét betű áll-e „Molière“, vagy ez: „Hazaí Verai János“? A mű értékén jótányit sem változtat ez a név, vagy az a név.

Az igaz, hogy az írónak nem mindegy, mert neki üzleti érdekei vannak. Ha Molière és Hazaí ma élne, munkáikat most írták volna s Hazaí nem tulajdonítaná el Jourdan urat és társait: teljesen érthető lenne Molière fölháborodása. Az ő szellemi tulajdonához nem nyulhat senki; dicsőségéről, híusról nem szólva, neki munkái pénzt jelentenek. Amint a mai magántulajdonos világban senki el nem veheti a kalapot, azonképen nem lehet elvenni az ugynevezett szellemi terméket is. Ezt törvények mondják így; s aki e törvényekkel szembehelyezkedik, viselnie kell a következtéseket.

De ehhez az ügyhöz, akármelyik szögből nézzük, csak a tulajdonosnak, tolvajnak és törvényszéknek van köze. Ha érdekes ez a rendőri vagy törvényszéki hír, foglalkozzanak vele a törvényszéki vagy rendőri riporterek. A közönség elé azonban, mint valami világrendítő közérdeket, nem lehet föltálatni.

Az irodalomtörténeti szempont sem lehet súlyos. Kiégett úju vén professzorok még ma is köteteket

írnak arról, hogy Shakespeare darabjait Vilmos irta-e vagy Bacon? Nekünk ugyan mindegy. Egyformán gyönyörködünk és unatkozunk Lear ő felsége átközódásain, akár Vilmos, akár Adolf írta.

Aztán meg ez a fogalom: „irodalmi plágium“? Ha csak nem betűről-betűre való lemásolásról van szó: akkor nincsen plágium. Ha az elorzott eszméket akarjuk megfogni, ki lehet azt is mutatni, hogy a jó isten a világ teremtésének az eszméjét is plagizálta valahonnan. Új, eredetben, fogalmazásban új eszme nincsen, nem is lehet, mert ez fizikai lehetlenség. Abban a pillanatban, mikor a gondolat megszületik, a milieu rányomja az ábrázatját.

Henri Bataillnek most adták elő „A mezitelen nő“ című darabját. A tárgya az, hogy a hirmévre jutott festő otthagya szegénységében hü szeretőjét és gazdag asszonyt vesz feleségül. Ennyi; se több, se kevesebb. Hány ezren dolgozták föl ezt a témát? S mégis azt mondják, hogy Bataille darabja az utolsó tíz esztendő legényesebb remekműve. Az „eszme“, a „téma“: semmi. Az a lényeges, ki mit lát benne, ki mit vesz észre benne. A himpeller piktor témáját több ezren fogták kezükbe és mégis csak az egy Bataillnek sikerült maradandót belőle gyurni.

NAPIREND. Naptár. Kedd, márczius 17. — Róm. kat.: Gertrud sz. — Prot.: Andor. — Görög-ország: Márczius 4. — Gerzsin. — Zsidó: Vead. Purim. — A nap két reggel 6 óra 11 perczkor, nyugszik délután 6 óra 6 perczkor. — A hold két délután 5 óra 27 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 25 perczkor.

A közoktatási államtitkár fogad 12-2 óráig. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. — Az Orsz. Színészegyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor a színház házában. — A Szabad Egyetemen dr. Sebestyén Károly előadása esti 10 órákor. — Az Iparművészeti Iskola csipkeverőkursusának megnyitása. — A Fehér Esték táncestéje Szemeru-utca 10. — Sorozás a Mária Terézia aktanyában a 2001-2400 számig. — Révly Aurélie hangversenye a Royalban. — A Művészet és Művelődés hangversenye a Vigadóban. — Gabrielovitch hangversenye a Royalban. — Bosznay István kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Déry Kálmán kiállítása a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Keeskeneti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Mihály kiállítása az Uránia Kigvő-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-2-ig. — A földtani int. muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kedesk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— **Személyi hír.** Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő ma este nagyobb kísérettel Pécsen át Pélmónostorra utaztak, hova reggel érkeznek meg szalonkavadászatra.

— **Sergius nagyherceg Bécsben.** A jelenleg Bécsben időző Sergi us orosz nagyherceg ma délelőtt megsejmelte az arzenálban a hadi muzeumot, azután az orosz nagykövetség kápolnájában istentiszteleten vett részt, délután fogadta az I. tüzérezred tiszti küldöttségét, este pedig a Hofburgban résztvett az udvari ebéden. A nagyherceg éjszaka inkognitóban Pilsenbe utazott, hogy ott egy gyárat megtekintsen. Sergius nagyherceg uti programját a nagyherceg rendeleteire módosították. Sergius nagyherceg, akinek vasárnap este Rómába kellett volna elutaznia, 10 óra 15 perczkor a legszigorubb inkognitóban Pilsenbe utazott. Pilsenből a nagyherceg anélkül, hogy Bécsset érintené, egyenesen Rómába utazik.

— **Tisza Istvánt újra operálják.** Körülbelül egy héttel ezelőtt veszélyes operációt állott ki gróf Tisza István. Dr. Grósz Emil professzor megoperálta a balszemét, eltávolította róla a hályogot, amely évek óta kinozta. A műtét után arra ítélte Tiszát az orvostanár, hogy egy elsőtétített szobát kell őriznie, mert a legcsekélyebb fény meghusithatja a gyógyulást.

Most kedvező hír érkezik a betegszobából. Az operáció kitünően sikerült és Tisza István ma kiszabadult a sötét magányból. A balszemének súlyos bántalma annyira javult, hogy most már kétségtelen a tökéletes gyógyulás. Mielőtt azonban ez bekövetkeznék, Tisza Istvánnak újabb műtétet kell elszennednie. Tudvalevő ugyanis, hogy a grófnak mind a két szemét megtámadta a kór, a jobb szem is hályogot kapott és most ezt is el kell távolítani. A műtétet újra Grósz Emil végzi és annak megtörténte után Tiszának ismét a sötét szobát kell őriznie. Ha a második operáció is olyan jól sikerül, mint az első, a volt miniszterelnök megszabadul régi bajától, amely folytonosan veszélyeztette látását.

— **Az erdélyi püspök beiktatása.** Kolozsvárt az új református püspök beiktatása az április 7-én megnyíló egyházkerületi közgyűlésen lesz. Ugyancsak ez alkalommal választják meg a püspök-helyettes egyházkerületi főjegyzőt is.

— **Kossuth-est.** Az országos Kossuth-szövetség e hó 20-án, pénteken Kossuth Lajos halálának évfordulóján kegyelete jeléül diszközgyűlés keretében Kossuth-estélyt rendez a vármegyeház dísztermében. Az estélyen való közreműködésüket már eddig megígérték Jászai Mari, a Nemzeti Színház tagja, Rákosi Viktor, Lampérth Géza és többen. Közreműködnek ezenkívül az egyetemi és főiskolai énekkarok is. Az ünnepi beszédet Ugron Gábor orsz. képviselő fogja mondani.

— **Molitor Olga megsértése.** Schmittet a „Morgenpost“ szerkesztőjét a moabiti büntetőtörvényszék Molitor Olga megsértése miatt kilencz havi fogházra ítélte. A szerkesztő egy cikkben azaz vádolta Molitor Olgát, hogy nem ártatlan a gyilkosságban és hogy Hau-val benső viszonyban élt.

— **De Giorgisz temetése.** Rómából érkezett tudósítás szerint De Giorgisz tábornokot, a maczedóniai csendőrség parancsnokát tegnap d. e. temették. A temetésen jelen volt Brusati, a király hadsegéde, a külügyi és hadügyi minisztériumok államtitkárai, a török nagykövetség, a katonai attasék és számos más személyiség. Konstantinápolyból táviratozzák, hogy De Giorgisz tábornok elhunyt alkalmából úgy a szultán, mint a porta közvetlenül és az olasz nagykövetség útján részvétüket fejezték ki.

— **A Duna—Odera-csatorna.** A tartománygyűlés ülésstermében ma vette kezdetét a tartományi választmány által a Duna—Odera-csatorna ügyében egybehívott ankét. Résztvettek Liechtenstein elnöksével a csatornamenti tartományok küldöttjei, az érdekelte választókerületek képviselői, a kereskedelmi minisztérium képviselője stb. Az összes szónokok a csatorna építése mellett foglaltak állást.

— **A Lipótvárosi Kaszinó estélye.** A Lipótvárosi Kaszinóban vasárnap este felolvasó-estélyt rendeztek, amelyen a tudomány és az irodalom számos előkelősége jelen volt. Az estélyen Marczali Henrik egyetemi tanár, a kiváló történettudós tartott előadást a nagyszámu hallgatóságnak, amely mindvégig feszült figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta a tudós fejtegetéseit. Széles alapon foglalkozott a magyar társadalom fejlődésének problémájával. Az előadó abból indult ki, hogy a történetileg alakult három nagy társadalmi rend, az egyház, a lovagság és a polgárság mindenütt internacionális, általános szervezet volt, mely nagy küzdelmek után vált nemzetivé. A most megalakulófélben levő negyedik rend ugyanezt a fejlődési menetet követi. A hallgatóság soraiban ott volt báró Bánffy Dezső, a kaszinó elnöke, a kaszinó egész vezetősége és a tagok nagy számmal. A felolvasás után a kaszinó földszinti éttermeiben lakoma volt, amelyen az asztalfőn báró Bánffy Dezső, a kaszinó elnöke foglalt helyet. Jobbra tőle Marczali Henrik, balra pedig Török Aurél egyetemi rektor ült, azután a meghívott tudósok, tanárok és vendégek sorakoztak és a kaszinó tagjai nagy számmal. A lakoma alatt Radics Béla muzsikált. Az ebéd folyamán az első felköszöntőt Ballai Lajos, a kaszinó egyik igazgatója mondotta. Nem akar — ugymond — a mai estén a márczius 15 jelentőségével foglalkozni, de örvend, hogy ez emléknapon a kaszinó termeiben a magyar történelem elevenedett meg előttünk egy oly tudós ajkáról, aki annak hivatott és megbízható értelmezője. Üdvözlí a tudós felolvasót és a tudománynak megjelent egyéb képviselőit. Kármán Mór egyetemi tanár a felolvasás kapcsán a nemzetnevelő feladatokról szól, a nemzeti fejlődésnek és a tudománynak összefüggéséről. Török Aurél lelkes felköszöntőjében a Lipótvárosi Kaszinó tagjait éltette. A társaság még sokáig maradt együtt igen emelkedett és kedélyes hangulatban.

— **A francia akadémia a nők erkölcsi nemese-
dése ellen.** A tudományos akadémia igazgatósága visszautasította egy amerikai hölgynek százezer frankot kitevő alapítványát, amelyet az amerikai asszony „a francia nők erkölcsi nemesítésének propagandájára“ szánt. Az alapítólevélnek ez és más kikötése indította az akadémia vezetését arra, hogy visszautasítsa az alapítványt.

— **Testnevelési szaktanácskozmány.** Hétfőn délután 4 órakor kezdődött az a szaktanácskozmány, amelyet gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a középiskolai testgyakorlás ügyében hívott össze. Az anketén maga gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi miniszter elnökölt és résztvett Molnár Viktor államtitkár is.

A szaktanácskozmányt az elnök a következő szavakkal nyitotta meg: Üdvözlöm a t. urakat, akik szívesek voltak meghívásomnak megfelelni, amely meghívásnak kiinduló pontjául szolgált az a rendkívül nagy fontosság, amelyet a testi nevelés ügyének tulajdonított. Az a tudatom, hogy a testi nevelés, melynek célja a test összes képességeinek harmonikus kiképzése, ez nemcsak ezt a közvetlen célt szolgálja, hanem az által, hogy a modern betegségek, az idegélet túltengésétől felszabadítja a szervezetet, egyszersmind a lelki életet is egészségessé teszi, az ember érzelmi és gondolatvilágát is minden modern kifeszamodottságtól megóvni segít.

Rövid három, nagyon általánosan megfogalmazott kérdőpontot terjesztettem a t. urak elé, amely kérdőpontok azonban elég tág keretet képeznek arra, hogy azok keretében ki-ki elmondhassa nézeteit mindazokra a pontokra nézve, melyeket figyelemreméltónak tart. A kérdőpontok szövege a következő: 1. Megfelel-e a középiskolai tornatanítás jelenlegi módja és rendszere az e részben támasztható jogos követelményeknek. 2. Szükséges-e a középiskolánál a tornafelügyelet rendszeresítése és ha igen, minő módon? 3. Milyen legyen a középiskolai tornatanárok képzése és képesítése?

A vita ezzel megindult és a felszólalók az első pontra nézve tették meg észrevételeiket.

Dr. Lieberman Leó kifejté, hogy az egészség ápolását látja a testgyakorlatok céljában, hogy az ideges munkától némileg felmentse a tanulókat. Izommunkát kell végeztetni a gyakorlatok által és ezek fokozzák az anyagcserét is. A szertornázás csak rövid időben történik s ez éppen az ellenkezőt eredményezi, amennyiben, ha nem napról napra gyakoroljuk a szertornázást, csak kifáradást idéz elő. A testgyakorlatokat minden nap kellene végezni, 10—15 percnyi ideig. Ehhez nem is kell tornatanár, csak egy ügyesebb fiú.

Gróf Andrassy Géza élénk tetszéssel fogadott beszédében kifejtette, hogy szükségesnek tartja a középiskolai tornázás rendszeres művelését, mert ez figyelemre szoktatja a tanuló ifjúságot. Foglalkozni kell ezzel a kérdéssel annál is inkább, mert a magyar fiúk különösen harcias kedvűek.

Demény Károly kéri, hogy a testneveléssel foglalkozó egyesületeket és szövetségeket szólítsa fel a miniszter alapvető memorandum kidolgozására. A testgyakorlás mai módja és módszerei alapos reformra szorulnak.

Sáray Szabó Sándor, a honvédelmi miniszter képviselője felsorolja részletesen, hogy mely külföldi intézmények szolgálják a művelt világon a testnevelés ügyét. A francziák a tanítókat tornatanárképző tanfolyamba küldik és iskoláikban előkészítik az ifjakat a katonai szolgálatra. Svájcban a katonai gyakorlatok és a célbalövés minden iskolában kötelező. Olaszországban törvény van a célbalövésről. Spanyolország sok középiskolájában tényleges katonaiszt a tornatanár. A japánok nagy dicsőségüket jelentékeny részben annak köszönhetik, hogy iskoláik a katonai nevelésre nagy gondot fordítanak. Argentínában már az elemi iskolától kezdve előkészítik a növendékeket a honvédelem számára. Az iskolák nálunk is készítsenek elő a katonai kiképzésre. Elhagy czélszerű erélyes nevelés szükséges.

Kun Gyula szerint a tornatanítás épp úgy nevelési tényező, mint a többi tantárgyak, tehát azokkal együtt kell ennek a bírálatnak történnie.

Gerenday György, a Magyar Atlétikai Szövetség képviselője rámutat arra, hogy az az irányzat, amelyet a kultuszminisztérium középiskolai ügyosztályának vezetője, báró Barkóczy Sándor képvisel, nagyon helyes.

Dr. Juba Adolf egészségügyi tanár a látékokat és a szabadtéri gyakorlatokat pártolja.

Dr. Maleczky Román, a Magyar Labdarúgó Szövetség megbízottja rámutatott arra, hogy nagyon egyoldaluan fogták fel a labdarúgásnak a középiskolai tantervbe való beillesztését.

Sztankovics Szilárd, a Magyar Atlétikai Szövetség titkára kifejté, hogy szerzte a világon, mindenütt foglalkoznak a testnevelés reformjával; igen helyes volt nálunk is napirendre tűzni.

Maurer János szerint az egyéni tornász specialitás nevelése nem lehet az iskola feladata. A szabadtéri gyakorlatokat nagyon fontosnak jelzi és e szempontból az iskoláknak nagy udvarokat kíván. A céllovást nagyon fűdősnek mondja.

Dr. Ottó József szerint a tömeges kiképzés és a szabadon való mozgás kérdéseire helyezendő a fősúly. Egészséges nemzedéket kell adni a jövőnek, de e mellett a kiváló egyéni erők is érvényesülhessenek.

Bernáthi Béla orsz. képviselő szerint a testnevelésnek a torna képezheti az alapját. Ezen nyugszik a mostani rendszer is, melyet elfogad, de kiegészítendőnek tart a korszellem követelményeivel.

Polónyi Dezső orsz. képviselő sok részben csatlakozik Liebermann felfogásához, amennyiben azt mondja, hogy a mai testnevelési rendszert az élettani szempontok szerint kell átalakítani. Meg kell különböztetni a tornát a testneveléstől.

Bély Mihály fejtegeté a torna és a testgyakorlás közti különbségeket. Elismeri, hogy a tornatanítás jelenlegi rendszere tényleg reformra szorul. A czélszerű svédornát kellene behozni.

Az idő előrehaladására való tekintettel gróf Apponyi Albert elnök megköszönte a jelen voltak megjelenését s a tanácskozás folytatását f. hó 18. szerdán délután 4 órára tűzte ki.

— **Ujabb bombarobbanás Barcelonában.** Nem mulik el nap, hogy Barcelonában ne történének bombarobbanás. A tegnapi nap folyamán kettő is történt. A délelőtti robbanás számos embert megölt. Tegnap délután egy órakor a Szent József-téren, a Rambla közelében bombarobbanás történt, mely alkalommal egy idősebb aszszony súlyosan, több személy könnyebben sebesült meg. A közelben egy másik bombát találtak, mely azonban nem robbant fel.

— **Neményi Erzsébet meghalt.** Az ifjú magyar litteratura kombatánsainak legelső sorából ma ki-dőlt: Neményi Erzsébet. Akik figyelemmel kísérték a modern magyar irodalomnak azokat a hivatott-jait, akik nem csak talentumot, finom lelkületet, szellemet, de alapos, európai tudást vittek írásműködésükbe, azok előtt nem lehet ismeretlen Neményi Erzsébet. Ő azok közé a ritka talentumok közé tartozott, aki nem a női lényvel veledő és éppen azért könnyen népszerűsítő természetes és sablonos eszközökkel lép ki a porondra, hanem, mint komoly gondolkodó és analízáló esztéta-lélek, aki bele mer nézni és bele is tud látni azokba a mélységekbe és felületességekbe, melyeket jó ideig az erősebb nem a maga privilégiumának tartott és vallott. Neményi Erzsébet nem ismert természeti különbséget ott, ahol a szellemnek kellett tornafátékokra kiállni, az ő erős, differenciálódott lelke nem ismert fizikai akadályokat — az erőszakos és prepotenskedő halál-nak kellett eljőnie, hogy figyelmeztesse, a természet igazságtalanságára. De a halál nem vihette el őt föllinkégesen. Itt hagyott valamit, ami tovább él azokban az egyéni formájú, nagy megérzésekkel és éles meglátásokkal szaturált essay-kben és egyéb írássokban, melyekben egy ritka női lélek installálta magát egy hosszabb, bevezetődest nem ismerő életbe. A hirtelen elhunyt írónőben dr. Mezei Pál, fővárosi ügyvéd fiatal feleségét gyászolja, akinek atyját, Neményi Ambrust, néhány év előtt vesztette el a magyar irodalom. Most huszonkét esztendővel, egy fejlődő élet tavasz virágaival sietett az atyja után Neményi Erzsébet. Utolsó útján szeretetünk elmullhatatlan érzésével és mély fájdalommal kíséreljük.

— **Nagy botrány egy kerékpárversenyen.** Párisban a Mars-mezőn lévő gépkiváltás termében tegnap óriási botrány történt. A franciaországi kerékpáros-szövetség versenye után, amelyen Jaquelin kerékpáros lett az első, akit azonban egy másik versenyző panaszára diszkvalifikáltak, tört ki a botrány. A közönség szidalmazta a versenybírákat, összezúzta a korlátokat és a padokat, égő fadarabokat hajigált a pályára és végül magában a csarnokban elpusztított, amit ért. Háromszáz rendőr kellett a zavargók eltávolítására és a rend helyreállítására. Tíz embert letartóztattak.

— **Uj vármegyei főorvos.** Gróf Batthyány Pál zalai főispán, Zalavármegye főorvosának kinevezte dr. Thassy Gábor tiszteletbeli főorvost, aki fiatal kora létere, értékelhető tanujelét adta orvosi tehetségének és kurucz függetlenségének.

— **Roosevelt, a radikális.** Az Egyesült-Államok elnökéről mindenki tudja, hogy radikális nézetei vannak s bizonyos emberekről s viszonyokról, ha véleménye kialakult, az összes és utolsó konzekvenciákat le tudja vonni. Ily radikális módon mondott véleményyt Roosevelt a Thaw-pörrel is. Az elnök kijelentette, hogy nemcsak Harry Thaw, hanem az őt felmentő esküdtek is megérdemelnék, hogy rövidesen felakasztassanak. Thawnak igaza volt, amikor Stanford White-t agyonlőtte, de az így elkövetett bünt viszont a társadalomnak kellett volna megtorolnia. Érdekes különben Rooseveltnek egy másik kijelentése is, amelyben rendkívül elítélőleg nyilatkozik a dekameron szerű irodalmi alkotások felől. Richard Shepherd silt lake city-i ügyész ugyanis a törvénytörő elítélte obskurus irodalmi iratok terjesztése miatt. Az ügyész védője kegyelmi kérvényt nyújtott be az Egyesült-Államok elnökéhez, aki a következőket jegyezte a kérvényre:

— Elutasított. Ennek az embernek az életének hátralevő részét börtönben kellene eltöltenie.

Ezenkívül pedig csodálkozását fejezte ki afölött, hogy bárki is védelmébe vesz egy olyan egyént, aki a könyvtárban megfür ilyen gyalázatosságokat. Mindezeket természetesen egy amerikai lap közli és így a felelősség is azt terheli a közlemények megbízhatósága tekintetében.

— **A mérgezett hegyü tör.** Madridból érkezik az alábbi, a középkor sötétségére emlékeztető híradás. Bourbon Alfonz infáns, néhai don Sebastian infáns fia, aki felesége, Tomase hercegnő ellen válopört indított, arra kérte most a bíróságot, hogy a feleségét internálják a pör befejezéséig elmeógyógyító-intézetbe. A herceg azzal okolja meg a kérését, hogy a felesége nemrég összeveszett vele és mérgezett hegyü törrel meg akarta ölni; ha a főudvarmester meg nem fogja a dühöngő asszonyt, talán halálra sebezte volna a herceget. A herceg kérésére szombaton megjelent a palotájában egy bírósági bizottság, amely a házaseleket kihallgatta, s mindjárt el is rendelte a hercegnő internálását, de nem elmeógyógyító-intézetbe, hanem kolostorba.

— **Óriási tűzvész.** A portugáliai Pampulhában egy malom raktárában tűz támadt, amely az összes készleteket megsemmisítette. A kárt 500 millió reiszre becsülik. Az oltás közben több tűzoltó megsebesült. — Egy lyoni nagy makaróni-gyárban ma éjjel nagy tűz keletkezett. Reggel három órakor azt táviratozták a Matin-nak, hogy a gyár összes épületei elpusztultak és számos ház lángban áll.

— **Chimay herceg megnősült.** Párisban a Szent József-kápolnában teljes csendben, csak a legközelebb álló rokonság jelenlétében esküdött egymásnak örök hűséget Chimay Péter herceg és San Lorenzo herceg özvegye. Chimay Péter herceg vagy teljes nevén Riquet de Caraman-Chimay Péter herceg öcsese annak a Chimay hercegnek, akinek feleségét, miss Ward Klárát Rigó Janesi czigányprimás szöktette meg. A Caraman és Chimay hercegek annak a Riquet Péter Pál nevű mérnöknek utódjai, akik XIV. Lajos francia király uralkodása alatt a Földközi tengert csatornával kötötte össze az Atlanti Óceánnal. Chimay Péter herceg Belgium felhatalmazott minisztere s legutóbb Luxemburg miniszterelnöke volt. San Lorenzo herceg özvegye második felesége. Két évvel ezelőtt elhunyt feleségének, Werlé Mártának, a württembergi Esslingenből származó s Rómában grófi rangra emelt atyja, Werlé Adolf gróf tulajdonosa a reimsi „Veuve Clicquot” pezsgőgyárnak. Második feleségének rangja is római eredetű. Leánynevének Carraby Mária Charlottnak hívták, első férjének De Dampierre Luis volt a neve s kapitány volt a francia hadseregben; 1898. szeptember 24-én egy pápai brevé San Lorenz hercegi rangra emelte.

— **Bombamerénylet.** Bakuban egy postakocsi elé, amelyen a transzkaukázusi vasutra küldött pénz szállították, bombát dobtak, mely felrobbant. Több ember életét vesztette, számos megsebesült. A pénz megmaradt.

— **A herceg zsarolója.** Az eichstaedti orsz. törvényszék előtt ma kezdődött egy bünpör tárgyalása, amelyben Ferencz József herceg ellen elkövetett zsarolások kerülnek szóba. A vádlott Hofmeier János délbajorországi paraszt és több társa. A bünpör anyaga a következő: A múlt évi augusztus 4-én a herceg autómobilon ment Münchenből Bambergbe, ahol az I. ulánus ezredben hadnagyi rangban szolgált. A Dorndorf melletti erdőben este nyolcz óra felé az autómobil szembe került egy parasztkocsival, amelyen egy parasztember ült a feleségével. A paraszt észrevette a mérsékelt sebességgel haladó autómobil, leugrott a kocsiról s anélkül, hogy oka lett volna rá, a lovat belelökte az utszéli árokba. Ekkor érkezett oda autómobiljával a herceg. A részeg paraszt addig ráncigált lován, amíg elesett és a fején könnyebben megsebesült. Ferencz József elővette az autómobilból kötszereit és segíteni akart a paraszton, de ez durva szidalmakkal visszautasította a segítséget. Közben kerékpáron két paraszt-suhancz jött meg, akik szintén a paraszt pártjára állottak és követelték, hogy a herceg menjen velük a legközelebbi helységbe. A paraszt erre az egyik kerékpárossal eltávozott, míg felesége és a másik kerékpáros feltartóztatták az autómobil és nem engedték, hogy az utját folytassa. Rövidesen 25—30 paraszt érkezett a közeli faluból s körülvették az autómobil, igen fenyegető magatartást tanúsítva s visszajött Hofmeier János is, vele pedig egész sereg fegyverkezett paraszt. A paraszok dühöngtek, szidták az autómobil vezetőjét s százhusz márkát követeltek a hercegtől. Két órai veszekedés után a herceg kötelezte magát a százhusz márká megfizetésére, de a zsarolás még ezzel sem ért véget és a paraszok most negyven márká tanuzási díjat követeltek. A herceg erre lefizette a negyven márkát, csak hogy utját folytathassa. Másnap azután zsarolás miatt megette a parasztok ellen a feljelentést.

— **Házasságok.** Weisz Lipót fővárosi kereskedő eljegyezte Freund Reginát, Freund Vilmos nővérét Budapesten.

Weisz Dávid, az Első Eszéki Hengermalom R.-T. hivatalnoká vasárnap eljegyezte Walter Melaniet, Walter Lajos kereskedő leányát, Eszéken.

Blumschein Béla Budapestről eljegyezte Weisz Malvint Szécsényből (Nógrádmegye).

— **A cselédek pártfogója.** Ritkaságszámba megy, hogy valaki, aki valamikor cselédsorban élt és meggazdagodva úri módhoz jutott, nemcsak kegyelettel emlékezik vissza a multra, de egykori társainak szociális helyzetén is segíteni akar. Ily ritka példéről tett tanúságot Kolozsvár városában Greger Anna nevé asszony. Az urinő 10.000 koronát adott a város polgármesterének abból a célból, hogy Kolozsvárott agg cselédek számára menedékhelyet alapítsanak. Ezenkívül Bocskay-utca 7. szám alatt levő háza telkét, amelynek értéke 30.000 korona, szintén a létesítendő Cselédotthon számára engedti át a városnak még most életében. Ezenkívül megígérte, hogy a Cselédotthont ezután is támogatni fogja évenkénti segítséggel. Szvacsina polgármester természetesen nagy köszönettel fogadta a váratlan adományt. A nemeslelkű alapító egykor maga is cseléd volt. Mint szegény szakácsnő kéri tízenkét évvel ezelőtt egy Kulicska nevű szekerész-százados szolgálatába. A százados nemskára elhagyta a katonaságot s kevés tőkjével telekspekulációba fogott. Néhány év alatt e révén több mint százezer forintnyi vagyont szerzett. Kolozsvárra költözött s igen visszavonult különös életet folytatott. Greger Anna, a szakácsnő időközben házvezetőnő lett s az öreg százados, amikor nemrégiben meghalt, minden vagyonát ráhagyta.

— **Sakkürek.** A II. Kerületi Társaskör (II., Fő-utca 83., I. em.) kebelében megalakult „Budai Sakk-Kör” agilis vezetősége nagy buzgalommal azon fáradozik, hogy a sakkozók tömörítésével a budai sakkélet is fellendüljön. Hogy célja sikerrel járjon és hogy a sakkjáték iránt való érdeklődés ébrentartassék, minden csütörtökre rendes összejövetelt rendszeresített. Ezek a csütörtök esti sakkestélyek

— melyeken szimultán előadások és egyéb érdekes mérkőzések nyuitanak a jelenlevőknek kellemes és élvezetes szórakozást — eddig is szépen beváltak. A csütörtök esti összejöveteleken vendégeket is szívesen látnak és a kör vezetősége ezuton is kéri a sakkozókat, hogy a kört minél számosságban látogassák.

— **A klitéses tifusz.** Tegnap megint volt a klitéses tifusz egy halottja. Zaborszky Jánosné, aki egy hétig feküdt a Szent Gellért-kórházban, tegnap reggel meghalt. A tisztí főorvosi hivatal jelentése szerint 14-én bevették a kórházba Rosenblum Róza varróleányt, Lakatos Istvánné zenésznőt és Berkovits Ilona napszámosnőt. Szombaton két beteg halt meg. Új megbetegedés is történt tegnap: Csónka József pályafelügyező felesége. Ez idő szerint 23 férfi és 36 nőbetegét ápolnak a Szent Gellért-kórházban, míg 34 férfi és 18 női betegét megfigyelés alatt tartanak.

— **Öngyilkos hadnagy.** Berlinben Plüskow hadnagy, a császár szárnysegédének fia ma föbelötte magát. Hátrahagyott levelében megírta, hogy nem tud beletörődni abba a gondolatba s inkább megváltik az élettől, semhogy súlyos betegsége miatt ki kelljen lépnie a hadseregből.

— **A tolonczolás.** A belügyminiszter a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitányának jelentéséből arról értesült, hogy a rendőr-, illetőleg a tolonczhatóságok a kiutasított és eltolonczolásra ítélt külföldi honosságú egyéneket állampolgárságuk és illetőségük megállapítása végett gyakran a budapesti m. kir. államrendőrség tolonczügyosztályához szállítják fel. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter e tárgyban körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez és valamennyi határszéli kapitányságnak. A belügyminiszter e körrendeletben utal arra, hogy a rendőrhatalóságok ez eljárása szabálytalan, mert a törvénynek az a rendelkezése, hogy a tolonczok az illetőség kétes volta esetében a budapesti tolonczosztálynak átadandók, nem a saját területükön elfogott külföldi honosságú egyénekre, hanem a külföldről Magyarországra tolonczolt olyan egyénekre vonatkozik, akiknek magyar honossága kétségtelenül meg van állapítva s csupán illetőségi helyük kétes és az illetőség megállapítása hosszabb időt venne igénybe; azonfelül ez a rendelkezés is csak a határrendőrségnek szól. Minthogy pedig az államrendőrség fogházának és tolonczügyosztályának helyiségei még a székesfőváros területén letartóztatott egyéneket is már alig képesek befogadni s a vidékről esetleges járványos helyről felszállított egyének a főváros közegészségügyi viszonyait folytonosan veszélyeztethetik, a belügyminiszter az említett körrendelettel felelősség terhe alatt meghagyja, hogy a kiutasított és eltolonczolásra ítélt külföldi honosságú egyének állampolgárságuk és illetőségük megállapítása iránt folyamatba tett tárgyalások befejezéséig — illetve korábbi eltávolításukig, vagy esetleg szabadonbocsátásukig — a helyben lévő, esetleg a legközelebbi tolonczállomáson őriztessenek.

— **Örült asszony a vonaton.** Sarkadról Gyula felé haladó személyvonaton az egyik III. osztályú kupében egy 20—25 év körüli nő hirtelen megőrült. Kiabálni kezdett, a ruháját tépte, majd a megrögzött utasokat féltettségével, a robogó vonatról le akart ugrani. Már az ajtót is felszakította, midőn a vonat személyzetének és az utasoknak nagynehezen sikerült visszatartani a dühöngőt. A gyulai állomáson átadták egy rendőrnök, aki a nő zavaros feleleteiből megállapította, hogy Nagy Etelnek hívják, de azt, hogy szállt fel a vonatra és hova szándékozik utazni, nem lehetett kivenni belőle. A rendőrkapitány gyógykezelés végett beszállította a kórházba.

— **Inasvédelem, inas-otthon.** Nagyon fontos kultúrális, humanitárius és nemzeti szempontból is jelentős mozgalmat indított az Országos Gyermekvédő Liga, amikor szervesen beillesztette programjába az iparos-inasi védelem, oktatás és nevelés ügyét. A Liga magáévé tette Mártonffy Márton országos iparoktatási főigazgatónak évek óta hangoztatott nézetét, hogy az iparosinas-képzés és nevelés ügyét társadalmi kérdéssé kell tenni, mert csak így biztosíthatjuk azt a jó célt, hogy a majdnem 200.000 számottevő serdülő iparosifuság a magyar nemzeti tőkének majdan értékes munkásává leszen, elhatározta, hogy a központi igazgatóság kebelében inasvédelmi és inas otthon szervező és vezérlő szakosztályt alakít és ezen

szerveivel országos akciózt indít az üdvös cél megvalósítására. A szakosztály alakuló ülését márczius hó 12-én tartotta gróf Edelsheim-Gyulai Lipót elnökelete alatt a tagok élénk részvétele és érdeklődése mellett, akik mindannyian helyeselték a megindított mozgalmat s magukévá tették mindazokat az intézkedéseket, amiket az igazgatóság az ügy érdekében eddig tett.

— **Rémes halál.** Özv. Blandl Adámné izményi lakos hadilábon állott fiával és menyével. Blandlné tegnap, míg fia és menyé aludtak, ezek ágyneműt és takarójukat petroliummal leöntötte és meggyújtotta. Mindkettő halálos égési sérüléseket szenvedett.

— **Halálozások.** Báró Vajai Vay Arnold, volt cs. és kir. huszárfőhadnagy, Szabolcs vármegye törvényhatósági bizottsági tag, a tiszaolcai ref. egyház főgondnoka, Miskolczon elhunyt.

Id. Mikolás Vincze, nyugalmazott uradalmi főerdész, 71-ik évében meghalt Siófokon.

Szabó József 73-ik évében meghalt Dombóváron.

Ábrahám István, 53-ik évében meghalt Brádon.

Knor János szenteleki kántortanító, Vas vármegye törvényhatósági bizottságának tagja 46 éves korában meghalt.

Szadai Kálmán városi irodaigazgató, Baja városának husz éven át volt tisztviselője ma 50 éves korában Baján meghalt.

Nagy Dezső, az erdélyi katolikus státus főszázigazgatója ma délután szívvelhűdében Kolozsvárt hirtelen meghalt. Az elhunyt 47 éves volt.

— **Merian kutyaszínháza** a többi igazán kiváló variété-attrakcióval együtt még mindig teljesen zsúfolt házat vonz esténként a Fővárosi Orfeumban. Csütörtökön délután fél 4 órakor mérsékelt helyárak és dohányzási tilalom mellett az utolsóelőtti gyermek-matinéet rendezti az igazgatóság. Ez előadás Merian kutyaszínháza természetesen részt fog venni. Igazán czélszerű a jegyeket a nappali pénztárnál váltani, mert esténként nagy a tolongás a pénztárnál. A jegyek nyolcz nappal előre elővételi díj nélkül válthatók.

— **Zászlók,** czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-léle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Időesség, ideggyengeség** (neurasthenia, hysteria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete (fejfájás, fejnemű, szédülés, bágyadság, álmatlanság, szív- és gyomor-tünetek, bélrenyheség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó elektroterápiai intézetében (Károly-körút 24.). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektroterápiai és Röntgen-Intézete. Elektromiagnézis gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—89.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalizatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános időesség (neurasthenia, hysteria).
Időgyengeségi állapotok
Álmatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Időfájdalmak, idegzsábák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorba, vérszegénység).
Bőrbajok. Bőrvizketeg
Hajbetegségek (Hajhullás, kopasztság).
Aranyeres csomók.
— **Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—8-ig.**
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektum

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidhauer-léle

Használatá valódi áldás gyomorbaajosoknak és székeszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elronított gyomor
2—3 óra alatt tel.
jesen rendbe hozza
Első üveg 40 fillér.
más üveg 60 fillér.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Hangverseny.** Gabrilovitsch Ossip, a híres orosz zongoraművész, aki nálunk már az egyik filharmóniai hangversenyen óriási sikert aratott, tulajdonképpen csak ma, a Royal-teremben adta önálló hangversenyen mutatta be a művészetét a maga teljes nagyságában és sokoldalúságában. Stilszerűen játszik Gabrilovitsch mindent, legyen az Bach, vagy Chopin, Schubert vagy Brahms. Csak azt sajnáljuk, hogy Beethovenól nem adott elő egyebet a G-dúr Románconál. Az igaz, hogy ezt nagyon szépen és poétikusan játszotta, de mégis elvártuk volna tőle, hogy a mesternek valamelyik nagyobb művének előadásával mutassa meg, hogy mennyire tud elmélyedni a klasszikus iskola nagymesterének szellemébe. Hogy technikája minden bírálaton felül áll, azt már a filharmóniai hangversenyen tapasztaltuk. Ujjai mintha aczéból volnának, úgy ragadják meg a hangokat, anélkül azonban, hogy billentése keménynek vagy száraznak volna mondható. Chopin es-dúr szonátájának gyászindulójában úgy zuggott a zongora, mintha valósággal érezharangok szólaltak volna. Utána pedig milyen élesen esendült meg a vizsgálató trio! Általában ez a szonáta, valamint Bach preludiuma, sarabandája és gavotteja volt a hangversenynek fénypontja. Ennek a két számnak volt a legnagyobb, a legintézevebb hatása. Ezekben a művész valósággal remekelt. Ami ezután következett: Schubert, Schumann, Brahms stb. apróságai már nem fokozhatták a sikert. Az kétségtelen, hogy a modern zongora-titánok közt Gabrilovitsch Ossip a legelső sorban áll. a. k.

(*) **A Nemzeti Zenede** ma este ismét sikerült hangversenyt rendezett növendékeivel a fővárosi Vigadó kistermében. Különösen kitűntette magát Weisz Margit, Karácsonyi Margit, Dósa Adrienne és Karácsonyi Etel Beethoven zongoranevésének szabatos előadásával, azonkívül Rappaport Ernő, Freund Hedvig és Becker Margit a zongorán. Tétényi Józsa pedig a hegedűn.

(*) **Kamarai zene.** Grünfeld-Danziger-Herzl-Bürger vonósnégyes társasága vasárnap délután rendezte utolsó hangversenyét ebben az évadban. A Royal-terem ezuttal is egészen megtelt a népszerű hangversenyek állandó közönségével, amely zajos elismeréssel adózott a jeles művészeknek a nyújtott zenei élvezetekért. Műsoron állott Kveszler Jánosnak művészi kidolgozása, tartalmas D-moll vonósnégyese és Csajkovszkynak „Souvenir de Florence” című érdekes vonóshatosa, amelynek előadásában a kvartettistákon kívül Jaulus Béla és Schultz Gyula is részt vett. A közönség mind a két művet nagy tetszéssel fogadta, Kveszler János pedig többszörös kihívással tüntette ki. Lelkes ünnepelésnek tárgya volt Orelia József, operánk hollandi vendégművésze is, aki Schubert, Löwe és Massenét egy-egy dalával, valamint néhány hollandi dallal gyönyörködtette a hangverseny közönségét.

(*) **Az Akadémia III. osztálya** dr. Enz Géza elnöke alatt felolvasó-ülést tartott. Elsőnek Bodola Lajos levelező-tag tartotta meg székfoglaló előadását. Utána Dada J. Jenő ismertette megfigyeléseit a német-keletafrikai édesvízi atkákról, melyek között hét újat talált s bemutatta azon tanulmányait, amelyeket a német-keletafrikai tavak és Nyassa-tó mikrofaunája körül végzett. Majd Onody Adolf bemutatta dr. Kanasugi Hidegoró japán tanárnak itt végzett értékes tudományos vizsgálatait a hangképző központról, az orr üregeiről és a halló szervről. Az előadást számos képpel is illusztrálta a szerző. Végül Rados Gusztáv előterjesztette Dávid Lajos dolgozatát az algebrai iteráció elméletéről és Reisz Marcellnek munkáját a hatványosok elméletéről. Az előadásokat tetszéssel fogadták és azoknak közzétételét az Értesítőben elrendelték.

(*) **Ajándék a Szépművészeti Múzeumnak.** Nemes Marcell, az ismert nevű műbarát újabb a Szépművészeti Múzeum régi képtárának ajándékozta Bogdán Jakabnak, a Rákóczi korabeli hírneves magyar festőművésznek, aki az angol udvarnál élt, négy nevesebb képét,

(*) **Mészáros Imre igazgatóságának meghosszabbítása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratával Mészáros Imrét, a M. Kir. Operaház igazgatóját eddigi sikeres működésének elismerése mellett a M. Kir. Operaház igazgatói állásában megerősítette és megbízásának tartamát 1917. évi június hó 30-ig meghosszabbította. Leiratát a miniszter a következőleg fejezi be: Ez alkalommal annak a reményemnek adok kifejezést, hogy az igazgató a megkezdett uton haladva és a M. Kir. Operaház felvirágoztatásának szentelve tudását és erejét, első műintézetünk színvonalának emelésén úgy a műsor, mint az előadások kiválósága tekintetében sikeresen fog munkálkodni a jövőben is.

(*) **Abonyi Árpád új darabja.** A Nemzeti Színházban pénteken lesz a bemutató előadása Abonyi Árpád pályanyertes társadalmi színművének, amelynek címe „A gyermek”. Az újdonság szereposztása a következő: Radák főzérőrnagy: Gyenes; Janka, nővére: Cs. Alszeghy Irma; Kindermann kapitány: Ivánfi; özv. Ujlakyné: K. Hegyesi Mari; György, fia, tűzérkadét: Mészáros Alajos; báró Pallvitz főhadnagy: Dezső; Huber vendéglős: Bartos; Leontin, leánya: D. Ligeti Juliska; Misó köztűzér: Hajdu; Riketta: Vizváry M.; Szeréna: V. Molnár R.; őrmester: Körösmezei; egy köztűzér: Szőke. Második előadása szombaton, a harmadik pedig vasárnap este lesz.

(*) **Népszínház-Vigopera.** Kossuth Lajos halálának évfordulóján, e hó 20-án, pénteken a nagymama előadását Barna Izsó magyar ünnepi nyitánya és Balla Miklós hazafias alkalmi jelenete, a Nagy idők tanuja előzi meg, melyet Kürthy József és Parányi Piroks adnak elő. A hét többi estét is kivétel nélkül a nagymama sorozatos előadásai foglalkoztatják le Blaha Lujza vendégszínházával, míg csütörtökön délután rendkívül mérsékelt ijeszgi helyárrakkal a Bákirálynőnek lesz harminczhatodik előadása, a czimszerepben új szereplővel: Szilágyi Dusival. Vasárnap délután a Tündérszerelem van műsoron.

(*) **Törzstiszt, mint tenorista.** Weingartner bécsi igazgató a közös hadsereg törzstiszti karában egy tisztet fedezett fel, akinek ritka szép tenorhangja van s most az Udvari Opera igazgatója minden követ megmozgat, hogy az illető törzstisztet szerződtethesse.

(*) **Operai pályázat.** A király által magyar zeneművek jutalmazására adományozott. Királydíjakból a vallás- és közoktatásügyi miniszter egy egész estét betöltő, magyar tárgyú operára négyezer koronás pályadíjat tűz ki. A darab tartalma a szerző tetszése szerint lehet komoly, vagy víg; tárgya a magyar történelemből, regevilágból, vagy társadalmi életből meríthető. A pályadíjat csak abszolútbecsű műnek adják ki. A díjra csak magyar állampolgár, még elő nem adott operával pályázhat. A pályamű partitúráját, zongorakivonatát és szövegkönyvét idegen kézzel írva, a szerző nevét rejtő jelíges levél kíséretében 1910. december 31-ig Mihalovich Ödönhöz, a bíráló-bizottság elnökéhez (Zeneakadémia, VI., Liszt Ferenc-tér 12.) küldendő. Az elkésett pályaműveket nem veszik figyelembe. A nyertes mű a szerző tulajdona marad, de az előadás elsősege az Operaházat illeti.

(*) **Életunt színész.** Hamburgban péntek este föblejtte magát Arnaud Raoul, az ottani városi színház tagja. Arnaud előkelő osztrák családból származott és azelőtt katonatiszt volt. Később a színészpályára lépett át, de tehetsége nem állt arányban ambíciójával és ez elkedvetlenítette. Még csütörtökön este játszott, azután nagyobb társasággal vacsorázott. Hazament és a lakása ajtaja előtt föblejtte magát. A lövést senkisé sem hallotta. A házbeliek csak reggel találták meg vérbefagyva.

(*) **Révy Aurélie hangversenye.** A főváros hangversenyjáró közönsége nagy érdeklődéssel várja a holnapi, keddi hangversenyt, melyen Révy Aurélie fog művészetéről tüzetes beszámolót tartani. A külföldet járt és a Népszínház-Vigoperából jól ismert művésznő holnap Beethoven, Schubert, Hubay, Kálmán, Kern, Bach, Gounod, Tossi és Rossini dalait fogja bemutatni, önmaga szolgáltatva a hegedű obligátot is

(*) **A Dollárkirálynő zenéje.** A Király-Színház szombati bemutatójának, Leo Fall operettjének, a Dollárkirálynőnek a két finálén kívül, amelyek közül az első vidámabb, a második drámaibb, hatásra számíthatnak Ákos és Alicze zümmögő dala és írógép-duettje, amelyet Petrás Sári és Raskó Géza adnak elő, Hans és Daysi lovaglő-duettje és főleg az ispilangi rózsáról szóló dal, amelyet Csapó Jenő és Ötvös Gitta előadásában fog hallani a közönség. Ákos belépője s a dollárkirálynőről szóló quartett később vezérmotívum gyanánt vannak átszőve az operetten. Eredeti és sajátos ritmusu szám még Szegedi Erzsébet orosz táncza és az automobil-terezett is. A szombati premierre jegyek már kaphatók.

(*) **Ramazetter Vincze szobra.** Sümeg város szobrát emel egykori polgárának: Ramazetter Vinczenek, aki nagyobb összegeket áldozott jótékony és kulturális célokra. A szobor elkészítésével jeles fiatal művészünk, Istók Jánost bízták meg. A szobrót május hó folyamán leplezik le.

(*) **Gretchen ötvenedszer.** Davis és Lipschütz tréfáját, amely decemberben került színre először a Magyar Színházban, szerdán, e hó 18-án már ötvenedszer adják ugyanott. Pénteken bemutató előadása lesz a színháznak, amelynek két darabját, „A rab”-ot Hegedűs Sándortól és a „Leányzó”-t Verő Györgytől szombaton és vasárnap megismétli a színház.

(*) **Egyházművészeti kiállítás.** Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat szeptemberben egyházművészeti kiállítást rendez, amelyen majdnem valamennyi kiválóbb művészünk és iparosunk részt vesz. A kiállítás igen tartalmasnak ígérkezik s már eddig tizenkét oltárt, egy házi kápolnát, több orgonát, püspöki széklet, számos egyházi szert, képet, szobrót, templomtervet stb. jelentettek be. Vaszary Kolos biboros hercegprimás igen melegen érdeklődik a kiállítás ügyei iránt, mely e nemben első Magyarországon.

(*) **Kasicsné Durigo Ilona hangversenyének** szerdán, márczius 18-án a Royal termében tartandó hangversenyére a következő műsört állapította meg: Wolf, Gesang Weyl's, Die Bekehrte. Brahms, Mädchenlied, Feldeinsamkeit, Wehe so willst du. Tarnay, 2 új dal, Ősz utója, Ó mért oly későn. Rizet, Adieu de l'Hotesse, Vidal Arietta, Pschaikowsky Roudé Pique Dame operából. Hahn, Aimous nous. Vavrinez Zene alatt. Kálmán J. Egyedül. Csiky F. Enyelgés Végh, Este. Kasics, O jer velem. Jegyek a Harmonia zeneműkereskedésben, valamint az esti pénztárnán kaphatók.

(*) **A lengyel énekkar Budapesten.** E hónap 26 és 27-én érdekes vendégek érkeznek a fővárosba. Az első lengyel énekkar látogat el hozzánk Varsóból, utjának első diadalmas stációjáról. Velük jön a lembergi opera első basszistája, Mossoczy is aki magyar származású. Szóló számokban fog bemutatkozni a magyar közönségnek. A lengyelek a fővárosból egyenesen Párisba mennek.

(*) **Major J. Gyula** április elsején tartandó hangversenyének egyik érdekessége a művész új zongoratriója lesz, melyet Kemény Rezső és Schiffes Adolf zeneakadémiai tanárok közreműködésével fog előadni. Major újonnan megjelent dalait, amelyekhez Jakab Ödön bánatos „Róza dalaiából” vette a szöveget s Várkonyi Flóris, a Vigopera baritonistája fogja énekelni. Jegyek Méry Bélánál kaphatók.

Az EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 733. szám

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23-45. szám.

FŐVÁROS.

(A közoktatásügyi bizottság ülése. Piper-Kovits Bátor tanácsos elnökle alatt ma délután tartotta meg ülését a közoktatásügyi bizottság. Javasolja a bizottság, hogy a főváros hatósága az idén is rendeztesen a polgári fiúiskolák III. és IV. osztálybeli tanulói számára május hónapban torna- és játéknépet. Megtette a jelölést a bizottság a horgosi Kárász-féle alapítvány egy helyére. — Hozzájárult a bizottság az ügyosztálynak ahhoz az előterjesztéséhez, hogy a Gizella- és Mária Valéria-alapítvány alapító-oklevelét a mai viszonyoknak megfelelő módon változtassák meg, olyképp, hogy ezt a jutalmat az összes községi felsőbb iskolákba járó növendékek megkaphassák. — A kulturális segélyek iránt beadott kérvények alapján különféle segélyeket szavaztak meg. — Könyvek beszerzése vagy ajánlása iránt való kérvények elintézése után Szalai Mihály szólalt fel, bemutatván a „Nemzeti Iskola” című szaklap egy példányát, amelyben cikkek vannak arról, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a fővárosnak azt a szabályrendeletét, amely a polgári iskolák magánvizsgáit teljesen autonóm módon rendezi, egészen önkényileg megváltoztatja — miniszteri rendelettel. Kérdi Szalai, hogy miként történhetett ez? Piperkovits Bátor tanácsos, mint elnök, kijelenti, hogy utána néz a dolognak. Mosdóssy Imre, Kasics Péter és Márkus Miksa felszólalása után az elnök kijelenti, hogy sürgősen fog az ügygel foglalkozni, még pedig új szabályrendelet alkotása után; az erre vonatkozó tervezetet előterjeszti a bizottsághoz. Az ülés ezzel véget ért.

(A közrendészeti bizottság ma délelőtt ülést tartott Vasziievits János alpolgármester elnöklése mellett; előadó Edes Endre fogalmazó volt. A kerületi előjárók értekezletén fölmerült az a kérdés, hogy a pálinkamérőknek, ha péksüteményt és tea-főzeteket is akarnak árusítani, szükséges-e ezekre külön iparengedélyt kérniük. A bizottság ma kimondta, hogy kell kérniük és taxative felsorolja a módosított szabályrendeletben, hogy mit szabad árusítani. A fogadósok, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata sérelmesnek tartja a szabályrendeletnek 9-ik szakaszát, amely szerint télen csak 6 óra- és nyáron 5 óra- szabad az üzleteiket nekik kinyitniuk, holott a pálinkások télen-nyáron 4 óra- kor nyithatják ki az üzleteiket. Kéri ennek a rendelkezésnek a módosítását. A bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a korcsmákat és vendéglőket is már reggel 4 óra- kor nyithatják ki. Ugyancsak a vendéglősök és fogadósok ipartársulata azt kérte, hogy rendkívüli alkalmakkor, például: lakodalmakkor, táncmultságokkor a záróórát hosszabbítsák meg. Javasolja a bizottság, hogy ilyen esetekben terjesz- szék ki a záróórát reggeli 3 óráig, úgy, hogy erre külön-külön a főkapitány adjon engedélyt. Ezzel kapcsolatosan a zenélés határideje is ekként hosszabbítható meg. A bizottság azonban mindennek a megengedését akorra javasolja, hogy ha majd az újabb szabályrendelet életbelép.

(Pályázók a fővárosi kórházak főorvosi állásaira. A főváros közgyűlése tudvaleg elhatározta, hogy a kórházakhoz nyolcz főorvosi állást szervez. A nyolcz főorvosi állást a következő kórházi osztályokhoz sorozták: a Szent István-kórházban a sebészeti, az ideg- és a gyermekbeteg osztályhoz; az új dologházi fiókkórházban a sebészeti és bujakóros osztályhoz; a Szent László-kórházban a fertőzőbeteg osztályhoz; az új Szent János-kórházban a sebészeti és szülészeti osztályhoz. A főpolgármester által hirdett pályázat ezekre az állásokra szombaton járt le s a határnapig a következő tíz pályázó jelentkezett: 1. dr. Nékám Lajos címzetes rendkívüli egyetemi tanár, az egyetemi bőrkórtani intézet vezetője. 2. dr. Kuzmik Pál címzetes rendkívüli egyetemi tanár. 3. Dr. Baecker József egyetemi magántanár. 4. Dr. Drucker Viktor orvos. 5. Dr. Manninger Vilmos orvos. 6. Dr. Prochnov József egyetemi magántanár. 7. Dr. Hüttl Hümér egyetemi magántanár. 8. Dr. Donáth Gyula egyetemi magántanár. 9. Dr. Hainiss Géza egyetemi magántanár. 10. Dr. Preisich Kornél egyetemi magántanár.

Nyílt-tér

(E rovatban közlőtekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

ÖVSZEREK

Gummi és halhólyag, 80% engedmény tucza- tonként 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a leg- finomabb minőség urak részére 5 ft. Irriga- tor, felszerelve 2-5 ftig Diana-övek, legfino- mabb 2.50, 8.-, 8.50 ft. Minden megrendé- lésnél 80% engedmény. Arjogyzok ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

EGYESÜLETEK.

(A Julián-Egyesület közgyűlése. Az a kiváló és a maga nemében páratlanul álló kultúregyesület, mely a Horvát-Szlavonországba szakadt véreink faji fentartását tűzte ki célul, vasárnap délelőtt tar- totta meg évi rendes közgyűlést gróf Széchenyi Béla koronaőr budai palotájában. A közgyűlés a tag- okok élénk részvétele mellett folyt le. Gróf Szé- chenyi Béla koronaőr, az egyesület elnöke meg- nyitva a közgyűlést, felolvastatja az elnökség évi jelentését. Az évi jelentés szerint a Julián-Egyesület 23 magyar iskolát létesített és tart fenn Horvátor- szág és Szlavonia magyarlakta vidékein, melyekben összesen 2241 gyermek részesül magyar nyelvű ok- tatásban. A Julián-Egyesület iskoláiban említett 2241 oktatott gyermek kivül a református egyházak és az államvasutak által fentartott iskolákban is ma- gyarul tanítanak, úgy, hogy mintegy öt és félezer gyermek látogat magyar iskolát. Az 1900. évi horvát népszámlálás adatai szerint, amely már az azóta elmult időnél fogva sem tünteti fel helyesen az ada- tokat, a magyar tanköteles gyermekek száma tizen- egyezeret tesz ki, nyilvánvaló tehát, hogy ezek fele vagy horvát iskolákba jár, vagy pedig semmiféle oktatásban nem részesül. Ezután a közgyűlés a vá- lasztmányi tagok sorába beavasztotta Széll Kál- mánt, Darányi Ignácot, Wlassics Gyulát, Nagy Ferenczet, Szily Kálmánt és Concha Gyözőt. A közgyűlést gróf Széchenyi Béla záróbe- széde fejezte be, aki hatásosan fejtette ki az egye- sületnek jövőre teendőit a szlavonai magyarság érdekében.

(Az 1848-49-es honvédek emlékei központi választmánya ma délután ülést tartott dr. Balogh Sándor elnök vezetésével. A napirend során az elnök elparentálta az elmult hóban elhunyt öreg honvéde- ket, akik közül különösen kiemeli dr. Mo- gyoródy Adolf nemrég meghalt honvéde- zredes kiváló érdemeit. Szijjártó Zsigmond jegyző ezután jelentette, hogy márczius 10-én 7613 nyugdíjas honvéd volt bejelentve, akik összesen 1,351.184 korona nyugdíjösszeget vesznek igénybe. Múlt hó 8-án még 8067 honvéd volt életben s így egy hónap alatt 454 öreg honvéd hunyt el. Az öreg honvédek e hirtelen és nagyszámu elhalálása mély szomorúsággal töltötte el a gyűlés tagjait. Végül a választmány megállapította a május 21-iki budavári gyásznapélyt és az ugyanakkor tartandó évi köz- gyűlés részleteit.

(A marlenbadi orvos-otthon magyar bizott- sága e hó 29-én a magyar alapítványok javára mű- vészestélyt és o'clock tea-estélyt rendez. A művész- est délután öt óra- kor kezdődik a Royal disztermé- ben. Védői gróf Batthyány Lajos, gróf Batthyány Tivadarné, Babarczy Ella báróné, gróf Zichy Vla- dimirné, gróf Vay Abrahámné, Rudnyánszky Józsefné báróné, Czebrján grófné és az egyetem orvostanári kar küldöttsége.

(Szegény gyermekágyas asszonyokat segítő egyesület emberbaráti céljának minél teljesebb mér- tékben való elérése érdekében a jövő vasárnapon, e hó 22-én délután három óra- kor a József főherceg- szálló nagytermében kabarettel egybekötött mulat- ságot rendez, melynek tiszta jövedelme az egyesület alapját fogja gyarapítani.

SPORT.

(Az Automobil-Club elnökének távozása. Gróf Zichy Béla Rezső, a magyar automobil-sport nagy- érdemű és fáradhatatlan apostola fővárosunkból vég- leg eltávozik és a londoni nagykövetségnél vállal megbízatást a kormány felkérésére. A magyar au- tomobilistákat tehát nagy csapás éri Zichy távo- zásával, kinek újabb ismét nagy érdemei vannak a tavasszal megnyíló kiállítás előkészítésében.

(A bécsi ügétverseny-szezon vasárnap vette kezdetét; az első nap eredményei a következők:

I. Megnyitó-verseny. Díj 2000 korona. Táv 2500 méter. Hero első, Babám második, Drache harmadik. Futottak még: Cerber, May-boy, Coralie, Elemér. — Tot.: 10:52. Helyre: 20:31, 31, 44.

II. Nizzai díj. Díj 3000 korona. Táv 2200 méter. Patriot első, Botha második, Levente harmadik. Fu- tottak még: Auipasser, Virginia, Jay, St. Valient Vin- cent. — Tot.: 10:121. Helyre: 20:63, 34.

III. Linzi díj. Díj 2300 korona. Táv 2200 méter. Baronesse I. első, Inn második, Lucretia harmadik. Futottak még: Gyömbér II., Matador, Ernstl, Éva, Yansen, Lion Turner, Alba. — Tot.: 10:41. Helyre: 20:39, 33, 147.

IV. Jugend-díj. Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. Jeanette első, Lengyelotti második, Elyria harmadik. Futottak még: Mánás, Eboli, Liebe Freundin. — Tot.: 10:19. Helyre: 20:29, 52.

V. Wolai díj. Díj 2600 korona. Táv 2500 méter. Charley első, Dylla R. második, Norma harmadik. Futottak még: Admiral, Minkusch, Musa, Pepus, Ju- bilar, Bandit, Panni, Tutti-frutti. — Tot.: 10:25. Helyre: 20:30, 55, 58.

VI. Cupid-verseny. Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. Lexington első, Excellenz második, Johanna harmadik. Futottak még: Dongó B., Feri, Hedi Fos- ter, Kontrás S. — Tot.: 10:29. Helyre: 20:25, 25, 53.

(Az idei evezős-versenyek. A Magyar Evezős- Egyesület Országos Szövetségének igazgatósága szombat esti ülésében állapította meg idei tavaszi regattának terminusát és propozícióit. A nagy re- gatta programján utítás az előző évekhez képest a junior kettős párevezős-verseny. A vendégek ver- senyét „Margitszigeti díj” névre keresztelték el. Uj díj a Tiszai Regatta-Szövetség díja helyett (ame- lyet a pannonok tavaly véglegesen megnyertek) a Pannonia Evezős-Club által alapított vándordíj sze- nior-négyesek számára. A budapesti nagy regatta határnapjául június tizenegyedikét, a folyamregatta napjául július tizenkilencedikét és a felsődnai — ezuttal Váczott tartandó — országos regatta napjául július tizenkettedikét tűzte ki a szövetség, tekintettel arra, hogy a bécsi versenyek június 21-én és július 7-én lesznek.

A június 14-iki nemzetközi nagy regatta verseny- számai a következők:

Junior skiffverseny. Állami díj (junior négyeve- zős). Budapest székesfőváros díja (senior négyeve- zős). Pannonia Evezős Club díja (senior négyeve- zős). Kettős párevezős verseny (kezdők számára). Magyarország skiffhajóksága. Margitszigeti díj (négyevezős vidékieknek). Szenior skiffverseny. Höl- gyek díja (junior nyolcvezevős). Másodosztályu négy- evezős verseny. Kettős párevezős verseny (senio- roknak). Nyolcvezevős verseny).

(Nemzetközi mérkőzés. Az idei második nem- zetközi mérkőzés ismét csak azt az impressziót kel- tette a közönségben, hogy ma már csak a legjobb osztrák és cseh csapatok ellen való mérkőzések ér- demelnek figyelmet, a Germania és Smichov- hoz hasonló másodrangu csapatokat kár vendég- szerepeltetni. A Smichov mérkőzését a szinte rossz formában levő BTC-vel nem nézte, hanem végigmosolyogta a publikum, mert hiszen olyan já- fékot produkáltak, mint abban az időben, amidőn a footballról kevés fogalmunk volt. A BTC. a máso- dik féldőben kissé összeszedte magát és ekkor si-

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75-26. Engros 164.

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.

Sürgönyozim: ANTRACIT BUDAPEST

került is úgy a kezdés, mint a féldő utolsó perczében goalt rugniok és így 2:0 eredménnyel megnyerte a matchet.

() **A vasárnapi mérkőzések.** Bajnoki: Három első osztályú és egy másodosztályú bajnoki mérkőzés folyt le tegnap a fővárosi pályákon. Némi meglepetést keltett a vezető helyen álló MAC. és MTC. csekély goalarányu győzelme a BAK. illetve a Fővárosiak felett. Az eredményeket a következőkben adjuk: MAC.—BAK. 2:1. MTK.—Föv. T. C. 2:1. Ujpest—Typographia 4:2. Másodosztályú bajnokság: 33. F. C.—URAK. 3:1. Barátságos: Ferenczvárosi T. C.—Nemzeti S. C. 5:2. Muegyetemi A. F. C.—Köb. T. E. 2:0. Köb. T. E. II.—Törekvés III. 8:0. KAOE.—Litographia 0:0.

Az I. osztályú bajnokság jelenlegi állása a következő:

1. Magyar Athletikai Club	(4)	20	pont
2. Magyar Testgyakorlók Köre	(5)	19	„
3. Ferenczvárosi Torna Club	(5)	15	„
4. Budapesti Torna Club	(5)	12	„
5. Ujpesti Torna Egylet	(5)	11	„
6. Budapesti Athletikai Klub	(4)	10	„
7. Törekvés Sport Egylet	(6)	7	„
8. Fővárosi Torna Club	(4)	6	„
9. Typographia Sport Club	(5)	2	„

A jövő vasárnapi mérkőzések: Ezüstlabda: FTC.—MAC. (Margitsziget). — I. osztályú bajnokság: MTK.—BAK. BTC.—Törekvés mindkettő az Amerikai-úti pályán. — II. osztályú bajnokság: 33. F. C.—NSC.—MUE.—Köb. T. E.

() **Osztirák eredmények.** DFC.—I. Vienna 3:0 (2:0). Főlényes játék után DFC. könnyen győz. Biró: Müllner. WAC.—Wiener SC. 8:1. (5:1). Biró: Trinks. SC. Victoria—Rudolfshügel 1:1. (1:0). Biró: Komar. SC. Slavia—SC. Sturm 7:0. DFC. Reserven—SC. Praha 10:1.

Téli sport-czikkek

Mű- és versenykorecsók. Jégjátékok. Hockey. Jég hockey szabály 20 fillér. Svéd-, norv. g. svédcsú, úrrol, hallgatói- és amerikai rodel sport és gyermek-zánkók, bobogán sít. Lillienfeldi ski 30 korona Norvég skil, lábszárak, hótálpak Téli sportöltözések és felszerelések Sportárnyékok ingyen.

KERTÉSZ TÓDJR sportüzlet, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A Magyar Jogászegylet** legutolsó ülésén tartotta meg első magánjogi vitaestélyét. Az ezentúl minden szombat rendezendő vitaestély célja, hogy nem nagyobb előadások, hanem feszelen eszmecsere formájában tárgyalja a jogászegylet a pilgári törvénykönyvünk tervezetének egyes fontosabb kérdéseit. Ezek a felszólalások gyakorlati célokat szolgálnak, úgy, hogy mindenki, akinek bármi csekély megjegyzése, vagy gyakorlati aggálya van, ennek kifejezést adhat. A Jogászegylet ezáltal az egész művelt magyar jogászközönséget meg akarja nyerni magánjogi törvénykönyvünk elkészítésére. Az első estélyen dr. Szladits Károly törvényszéki bíró adta elő a tervezet 113. §-a alapján a vétesség fokozatának kihatását a kártérítés terjedelmére. Utána a tárgyhöz szólottak: dr. Schwarcz Gusztáv egyetemi tanár, Márkus Dezső és Reichard Zsigmond táblabírók, dr. Wittman Mór, Reitzer Béla.

§ **Provizio-afér.** Faragó Ármin gyógyszerésznek a múlt év június hava óta, amikor megnősült, nem volt egy nyugodt perce sem Fried Gyula kereskedőségétől, aki családjával együtt folyton zaklatta a provizio megfizetésért. Faragó jogtalanul tartva Fried Gyula követelését, elutasította s kijelentette, hogy egy fillért sem fizet neki. Fried Gyula erre boszúból az utcán támadta meg Faragót, s mikor ez az inzultust provokálta, Fried a megbizottaival szoba sem állott, hanem kollégái előtt kijelentette, hogy Faragó nem uriember, majd meg fogja őt tanítani. Faragó, mikor Friednek ezen eljárásáról értesült, kutya-korbáccsal kezében elkereste Fried Gyulát s úgy elverte, hogy alapos sérüléseket szenvedett. A kölcsönös feljelentések folytán ma tárgyalta a büntető írásbírósnál Drill táblai bíró ezt a provizio-ügyet. Több tanu kihallgatása után, akik azt vallották, hogy Fried követelése csakugyan jogtalan volt, a bíró mindkét felet elítélte. Faragót könnyű testi sértés vétségéért egynapi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre, Fried Gyulát pedig becsületsértés vétségéért 60 korona pénzbüntetésre s a költségek megfizetésére. Az ítélet ellen mindketten felebbezték.

§ **Megidőzött vádlott.** A budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírája idézés után hívja fel Tardján Vilmos volt budapesti hírlapírót, hogy az ellene dr. Cserba Dezső által indított rágalmozási sajtópörben leendő kihallgatása czéljából egy hó leforgása alatt jelentkezék, vagy pedig tartózkodási helyét leutse be

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

KÖZGAZDASÁG.

Ujból a „magyar bankárok“. A magyar piac jó hírnevének tönkretévői, az idehaza nincsetlen, de a külföldön jól ismert zugbankárok megint beszéltnek magukról. A „magyar bankár“ régi jó ismerőse már a nemeteknek s az ő dolgaikról jóformán több szó esik a német lapok hasábjain, mint a mi komoly gazdasági törekvéseinkről. Mi mindazonáltal hálával tartozunk a „Frankfurter Zeitung“-nak, hogy egy közleményében ismét a magyar pénzügyi szemétdombon turkál, amennyiben ismét ráirányítja a figyelmet egy ilyen jeles firmára, amely „kitünően“ szerkesztett zuglapjaival egyaránt kompromittálja a tisztességes tőzsdéüzletet és a tisztességes szaksajtót. Nekünk is jó ismerőseink már a magyar válaszbélyeg-irodalom jelesei, akik rendszerint a szerkesztői üzenetek rovatában adnak le kitünő tippetet és fölvilágosítják az „Ezredes özvegyét“, továbbá a „Husz éves előfizetőt“ (noha a lap csak egy hónapja áll fenn), milyen módon helyezheti el legbiztosabban tőkét. Kénytelenek vagyunk néhanapján mi is turkálni a szemétdombon és kipellengérezni a magyar piac zugbankárait és zugfirkászait. A „Fr. Ztg.“ most megint szolgál egy adattal. Fehér M. és Társa ennek a cégnek a neve s hogy a közönség egészen biztosan óvakodjék ezektől az uraktól, megírják azt is, hogy Báthory-utca 6. alatt van az üzlete. A cég lapja pedig az „Internationale Kapitals-Revue“ címre hallgat. Szolgálhatunk még további adatokkal is a cégről. Egyik üzleti trükkje az volt — amint azt már annak idején a cég megemlézése nélkül közzétettük — hogy egy budapesti jónévű kisbank részvényeit azzal a fölirással tette ki a kirakatra, hogy azok „minden áron eladó“. Ez karácsony táján történt, bővebb kommentárt akkor nem fűztünk hozzá, mert azt hittük, a cég így értelmezi a karácsonyi vásárt. Egyébként a cég egyik beltárgya Menzler Miksa, aki Breslauból került ide, miután már Németországban nagyon égett a talaj a lába alatt. Fölvívjuk az illetékes tényezőkhöz figyelmüket ezekre a börzeparazitákra, akiknek semmiféle eszköz nem derogál, ha arról van szó, hogy „üzletet“ csináljanak.

A Magyar Főhitelezési bizottság gyűlése. A Magyar Főhitelezési bizottság vasárnap délelőtt 12 órakor alapító gyűlést tartott, amelyen 208 alapító tag közül 35 jelent meg. A gyűlés vezetésére gróf Csáky Albin kérték fel. A Schlauch Lőrincz és horgosi Kárácz Géza halálával megüresedett alapító tagsági helyekre Náray Lajos v. b. t. t. t. a képviselőház alelnökét és báró Inkey Pált választották meg. Az igazgatóság elnöki állásra gróf Dessewffy Aurélt, gróf Cziráky Antalt és gróf Zichy Józsefet jelölték. A választás a jövő héten tartandó rendes közgyűlésen lesz. A 36 felügyelő bizottsági tag közül 18-at a közgyűlés választ, 18-at pedig az alapító gyűlés ma választott meg. Ezek a következők: gróf Andrassy Sándor, gróf Batthyány Lajos, gróf Csáky Albin, gróf Cziráky Antal, herceg Esterházy Miklós, Földváry Elemér, báró Gerliczy Ferencz, gróf Hadik János, Kovács Sebestyén Endre, Lukács Antal, gróf Mailáth József, dr. Semsey László, gróf Wenckheim Frigyes, báró Wodiáner Albert, gróf Zichy Ágost, gróf Zichy Andor, gróf Zichy János és gróf Károlyi Mihály.

Nagy erdővétel. Gróf Potocky András, Galiczia helytartója — amint egy bécsi tőzsdelap írja — megvásárolta az Aradmegyében fekvő szlatai erdőket a bécsi H. Munk et Söhne faterkedelmi cégtől négy millió koronáért. Az erdők területe 7000 hold s gőzfűrésztteleppel, valamint iparvasúttal is fel vannak szerelve. Potocky az erdők kitermelését vette tervbe s az anyag értékesítését oly módon biztosította, hogy megállapodást létesített az Egyesült Magyar Hajlítottfabutor-gyárak r. t. al az eladásra kerülő faárak átvételére vonatkozólag. A hajlítottfabutor-gyárak e trösztje — amint értesülünk — tavaly alakult meg a Hitelbank egészé alatt.

Az OMKE. nőgrád-honti kerületének közgyűlése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nőgrád-honti kerülete vasárnap tartotta közgyűlését Balassagyarmaton. A közgyűlés az évi jelentést tudó-

másul vette, ezután pedig az adóreform kérdését tárgyalta. E kérdés kapcsán Sándor Pál szólalt fel és utalván arra, hogy az adójavaslatok kérdésében a kereskedelmi és ipari érdekképviseletek következetes és szívós munkájának minden nehézség dacára is sikerült olyan erős közvéleményt formálni, amelynek jogos álláspontjával megfelelően számolni voltak kénytelenek az illetékes kormányzati tényezők: ezt az eredményt tanulsgképpen ajánlja megvizsgálására a magyar kereskedő-társadalomnak, mert nyilvánvalóan bizonyítja, hogy igenis megtalálhatják az oltalmat a kereskedelem jogos érdekei, ha csak a sérelmek orvoslását megfelelő erőfeszítéssel és kitarással szorgalmazzuk. Csak az szükséges, hogy minden egyes esetben erős szóval, bátran tiltakozunk minden tapasztalt igazságtalanság vagy jogtalanság ellen. Behatón vázolta ezután azokat a feladatokat, amelyeket a közel jövő egyrészt a kereskedelem boldogulásának, másrészt általában az ország gazdasági megerősödésének és az általános jólét emelésének szempontjából az egyesülés elébe állít és arra szólítja a gyűlés résztvevőit, hogy vegyék ki kellő mértékben megerősödésüket az OMKE. munkájában megfelelő közreműködéssel és érdeklődéssel, mert csak ezen az alapon épülhetnek fel azok a végzőcélok, melyeket az egyesülés maga elé tűzött. A tetszéssel fogadott beszéd után a gyűlés a tisztújítást ejtette meg.

A Steinhercz-czég ügye. Említettük, hogy a Steinhercz B. czég ügye még korántsem befejezett dolog s hogy e tekintetben még érdekes fejlemények várhatók. Mostanában nap-nap után adnak be csőd-kérvényeket a törvényszékhez, multkorijában egy czég 1400 koronás követelése fejében kért csődöt Steinhercz ellen. E csődkerési igyekezetnek érdekes háttere van. A Romániai Fakiviteli r. t. ugyanis, mely a Steinhercz czég legértékesebb, sőt talán egyedül értékes aktívumát, a Ghika-féle üzletet átvette, tudvalevőleg felajánlotta a hitelezőknek követelésük fejében a társaság részvényeit. A nagyobbak ezt el is fogadták, de a kisebbek nem nyugodtak bele. A kik nem fogadták el a részvényeket, azoknak rendelkezésére tartja a társaság még ma is a papirokat. De ők pénzt akarnak, nem pedig részvényt. A főczél tehát, kellemetlenkedni a részvénytársaságnak. Felmerült a kisebb hitelezők körében az a terv is, hogy visszaperlik a Ghika-féle üzletet csőd esetén, hogy az is a tömeghez tartozzék. Ha a tömeg megkapja ezt, úgy ugyancsak részvényeket kapnának a hitelezők, ha pedig nem, minden a régiiben marad. Erre alig kerül a sor, mert ez költséges mulatság s az egész igyekezet csak oda irányul, hogy kellemetlen helyzetbe hozzák a részvénytársaságot. A kellemetlenséget ennek a klikknek egy része meg is érdemli, mert ezek előbb maguknak akarták megkaparintani ezt az üzletet.

A Csarnok ülése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya tegnap tartotta újjaalakuló ülését. Elnök jelentette, hogy a kereskedelmi miniszter megküldötte a Csarnoknak az új ipartörvény tervezetének első részét tanulmány és az e tárgyban egybehangzó szakértekezlethez való előkészület végett. A választmány elhatározta, hogy azt külön bizottság által fogja tárgyalatni. A székesfőváros által czélbavett új lakhérszabályzat-tervezetet a választmány dr. Erős Sándor választmányi tagnak adta ki tanulmányozás végett. Elnök bemutatta ezután a kereskedelmi miniszternek a kereskedelemnek a közszállításokban való részesítése, a kereskedők és iparosok árijegyzékeinek portókédvezménye és a közvetvám-díjszabások egységes kiadása tárgyában érkezett leiratát, melyeket kiadták az illetékes szakosztályoknak. Ligeti Kálmán egyesületi tag indítványára elhatározta a választmány, hogy felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez a budapesti és környékbeli magy. kir. távbeszélő-hálózatok előfizetői névjegyzékének oly irányban való módosítása iránt, hogy az új jegyzékben az előfizetők a betűrendes kimutatás mellett foglalkozási ág és számok szerint is csoportosítva legyenek. Végül elhatározták, hogy felterjesztést intézzenek az igazságügyminiszterhez a székesfővárosi központi írásbírósnak szervezése és annak a már létező igazságügyi paloták közelében való felállítására iránt.

Egy viczinális tökeemelése. A szatmár—bikszádi h. é. v. e hó 31-én tartja rendkívüli közgyűlést, ahol — egyéb tárgyakon kívül — az alaptőke felemelése tárgyában is határoznak. A kereskedelemügyi miniszter által kiadott engedélyokirati függelék folytán az alaptőkének 1602 darab, egyenkint 200 koronáról szóló elsőbbségi részvénytől való felemelése és az új elsőbbségi részvények elhelyezése már engedélyezve lett.

A Kereskedelmi Testület ülése. A Budapesti Kereskedelmi Testület tegnap tartotta alelnökének, lo-
vag Falk Zsigmond elnökle alatt rendes igazga-

társági ülését, amelyen több fontos tárgy került előterjesztésre. Elnök meleg szavakban emlékezett meg Kohner Zsigmond elhalálozásáról s emlékeztetést legyőzőkönyvben örökítik meg. Az igazgatóság tudomásul vette, hogy Kohner Zsigmond 1000 koronát, továbbá, hogy Herz Armin 50 éves tagsági évfordulója alkalmából 1000 koronát adományoztak a Budapesti Kereskedők Menháza céljaira. A kereskedelemügyi minisztériumtól jelentéstételre beérkezett ipartörvénytervezetet kidolgozása végett Uilmann Emil igazgatósági tagnak adták ki. A Ferencz József-kórház igazgatóságába Fürst László küldetett ki, a Budapesti Kereskedelmi Akadémia vezérelőbíróságába pedig Szécsi Lajos és Herzmann Bertalan választották meg.

A benzín-elektromotor áldozatai. Ismeretes, hogy az államvasutak a kebelébe tartozó vasutakon alkalmazott motorokat kivonta a forgalomból és rendelkezéltel a motorkocsik további vásárlását betiltotta. Ezt mi is megirtuk annak idején és megirtuk azt is, hogy azon vasutak igazgatóságai, melyek ily motorokkal tartják fenn az üzemet, ez alkalomból kifolyólag szigorú vizsgálat tárgyává tették a kezelésük alatt levő vasutak motorait és a legkínosabb felfedezéshez jutottak. Így a nyíregyháza-udombóvárvidéki, a gyulafehérvári s az aradhegyaljai motoros vasutak igazgatóságai győződtek meg legutóbb e motorok teljes használhatatlanságáról. Megirtuk azt is, hogy e vasutak igazgatóságai most úgy szeretnének szabadulni a kellemetlen következményektől, hogy felajánlották vasutait az államvasutaknak. A gyulafehérvári vasut ügyében az Aradi Közlöny a következőket írja:

„Közel fél éve annak, hogy a gyulafehérvári vasut anyagi helyzetéről ismétlődő kedvezőtlen hírek keringenek, de a hírek sohasem kerültek oly pozitív formában nyilvánosságra, hogy azok megbízhatósága tekintetében kételyek fel nem merültek volna. Hogy mennyire alaposak voltak a hírek, ezt a Budapestről vett értesülésünk megerősíti, mely szerint most már tárgyalások folynak a kereskedelemügyi minisztériumban, hogy a gyulafehérvári vasutat állami kezelésbe vegyék át.

Hogy a tárgyalások minő eredményre vezetnek, azt megjósolni ma még korai, de ha a protekció döntő, melynek melegágya Magyarország, ez esetben az állami kezelés bizonyos és a magyar királyi államvasutak — egyes jövedelmező helyiérdekű vasutakkal eltekintve — ismét szaporodnak egy vonallal, mely a többi helyiérdekű vasut fizetkezéssel járó óriási deficitet is szaporítani fogná.

Az állami kezelés drága; ezt tudja mindenki, valamint azt is, hogy az államvasutak — magánosok kezében — a mai üzleti felesleg kétszeresét jövedelmeznek.

Es épp azért ilyen vasut keresse más irányban a kibontakozást, oly esetben, midőn átmeneti nehézségek keletkeznek, mert azok leküzdése csak idő kérdése; itt tehát helytelen az eszköz, midőn a részvényesek érdekei is szóban forognak és azok mellőzésével úgy cselekszenek, mint beteggel, kit házi kezelésben gyógykezelné nem lehet és mégis kórházba szállítják.

Egy alkalommal már megtudtuk, hogy ezen részvénytársaságnál a protekció kivül a rivalitás is tért hódított és hogy éppen ezért tapasztalatlan tényezők baklövésai igen gyakran észlelhetők.

Bizonyára akadnak az ideai közgyűlésen részvényesek, kik az üzletvitelnek részletes vizsgálatát fogják kérelmezni illetékes helyen s majd akkor fog kitudódni, hogy tulajdonképpen hol a bibi.

Ez a közlés teljesen fedi mindazokat, amiket mi lapunk márczius 5-iki számában megirtunk.

A székely ipar fellendítése. Azon akció keretében, amelyet a kormány a székely kisipar fellendítése érdekében indított, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter ma ismét egy fontos lépést tett előre. A székely föld többségében ugyanis arra érdemes s már hosszabb idő óta működő iparoságoknak mintaműhelyeket rendezett be. A miniszter ezen intézkedése kettős célt szolgál, egyrészt tehetséges és mesterséggükben kiváló segédeknek lehetővé teszi az önállósítást, másrészt oly községeket lát el ipari üzemekkel, amelyek ilyenekkel nem bírnak.

Ipari vállalatok veszteségei. A Magyar Minimax-gyár r.-t., mely tüztöltési készülékek gyártásával foglalkozik, 2846.38 korona veszteséggel zárta üzletét. — A Faáru- és botgyár r.-t.,

az ideai közgyűlésen 4212.61 korona veszteséget fog előterjeszteni, daczára, hogy a társaság 3140 korona államsegélyt állít be mérlegébe.

Új szenttelep. Gróf Zamoyski András lublóvári földbirtokosnak Felsőzugó község határában levő birtokán — írják lapunknak — nagy szenttelepre bukkantak; a fölfedezett telepen szép antracit-porosz készén van. Gróf Zamoyski már a kutatási engedélyt is megszerezte s végezteti már az ásásokat is. Mintegy 10 méter mélységben mindig szebb és szebb készénre akadnak. A gróf szenttelepét óhajt létesíteni a telepek kihasználására.

Leszállított telefondíjak. A kereskedelmi miniszter rendeletére a szegedi városi távbeszélő-hálózatból a szabadkai, makói és hódmezővásárhelyi városi távbeszélő-hálózat előfizetőivel és nyilvános állomásaival, a beszélgetési díjat is folyó évi április hó elsejétől kezdve három perczenként egyszerű beszélgetésért egy koronára szállította le az eddigi két korona helyett. A sürgős beszélgetés díja ezen forgalomban három korona.

Oszták-Magyar Bank állása márcz. 15-én: Bankjegyforgalom 1,733,493,000 (— 15,219,000) korona. Értékesítés 1,485,053,000 (+ 5,190,000) korona, Leszámlítási tárca 439,617,000 (— 38,705,000) korona. Lombardkölcsonök 80,050,000 (— 1,838,000) korona. Adómentes bankjegytartalék 151,559,000 (+ 20,409,000) korona.

A birtokparcellázások szabályozása. Néhány év óta a parcellázási láz oly mérveket öltött, hogy nemcsak maguk a tulajdonosok egyes nagy uradalmakat parcelláztak, hanem főként a vidéken direkt parcellázási műveletek végrehajtására alakultak pénzintézetek és részvénytársaságok. A parcellázás újabban a legjobb üzletágak egyike s nyereszkeskedő üzerek az ország több vidéken elviselhetlen adósságokba sodorták a földre éhes falusi népet. A földmivelésügyi kormány a sűrűn ismétlődő visszaélések megakadályozása végett elhatározta, hogy rendezni fogja a parcellázásokat; a rendezés előkészületei most folynak a minisztériumban. A parcellázás rendezésénél a főszólyt — mint értesülünk — arra fogják helyezni, hogy csakis oly parcellázási tervek részesíttessenek megfelelő támogatásban, melyeknek keresztülvittele által a kisbirtokosok és kiscgazdák anyagi boldogulásának lehetősége megfelelő módon biztosítva lesz. Egyáltalán az eddigi parcellázások nem eredményezték a várt sikert, azért, mert a földbirtok értéke a nemzetközi pénzpiac zilált volta miatt nálunk is fölemelkedett és így a parcellabirtokokat átvett kiscgazdák erejüket meghaladó terheket vállaltak magukra. Az e téren fenforgó bajokat más-ként orvosolni nem lehet, minthogy úgy a parcellázás, mint a telepítés kérdése törvényhozási uton rendeztetik.

Kartel a német selyemkereskedők között. Hosszabb küzdelem volt a német selyemüzletben a nagy- és kiskereskedők között; a küzdelem hatását a külföldön is érezték. Most véget ért a selyemkereskedők háborúja azzal a kartellel, melyet megkötöttek a nagy- és kiskereskedők. A küzdelemből egyébként ez utóbbiak kerültek ki győztesen. A megegyezés alkalmával 1909 január 1-től kezdődő érvényesül a következő fizetési feltételeket állapították meg: selyemszöveteknél (nem szalag és bársony) az összes fakturák után két százalék áruskontó számitattik. A kasszadiszkont 30 napos fizetéseknel 2 százalék, 60 napos fizetéseknel 1 százalék, 90 napos fizetéseknel pedig netto kassza. Az eddig érvényben volt további 30 napos haladék megszűnik. 90 napon tul 6 százalék kamatozás kezdődik; ugyanakkora a kamatláb az előzetes kamatoknál is. A fizetési határidő meg van tartva azon esetben is, ha a fizetés az esedékesség napját követő ötödik hétköznap történik. Valamely hónap 25-éről származó számlák a következő óra érvényesek. A megegyezésnél közrejártszott a textilipar nyomott helyzete, valamint az általános depresszió is, amely a selyemiparban már hónapok óta érezhető. Azt hiszik, hogy az itt elért eredmény a gyengébb kiskereskedőket más szakmákban is arra fogja indítani, hogy szövetkezesek révén a sokkal erősebb nagykereskedőktől kedvezmények kérészkolását kíséreljék meg.

Agrárreformok Romániában. E czimrel tartott ma délután előadást Barabás Endre, a kolozsvári állami tanítóképző intézet tanára OMGE. köz-

gazdasági szakosztályában. A felolvasó-ülésen gróf Bethlen István elnökölt s az előadó, ki hosszabb tanulmányi utazást tett Romániában, élénk színekkel ecsetelte a romániai parasztság helyzetét. Románia gazdasági élete szorosan összefügg a mi belpolitikai életünkkel. Ha Romániában a gazdasági élet nyugalmát mi sem zavaria, akkor itthon a leghevesebb nemzetiségi agitációt fejtik ki ellenünk a hazai oláhajku izgatók. Legutóbb is, amint a parasztlázadás kitört Romániában, nálunk a népoktatási törvényjavaslat ellen indított obstrukció azonnal, átmenet nélkül megszűnt. Jellemző, hogy Romániában a jobbagy-fölszabadtítás csak névleges volt s a nép jó része, közel négyszázezer család, ma is tisztán robotmunkás jobbagy. A román statisztika sem a nemzetiségekről, sem a földnek tulajdonjog szerinti megosztásáról nem közöl adatokat, mert ezek nem tartoznak a nyilvánosság elé — mondják a román politikusok és nemzetgazdák. A román agrárius-reformok értéke csak a romániai gazdasági és belpolitikai viszonyok ismerete alapján állapítható meg. Ezek egészen modern szociális intézkedéseket akarnak megvalósítani, anélkül azonban, hogy a parasztság szabad önrendelkezési jogát megadnák s függetleníték a hatalmas boéri gyámság alól. Feltéve, hogy a román földműves-lakosság a jelenlegi jobbagyüzü helyzetben hajlandó megmaradni, a reformok igen értékeseknek ígérkeznek, különösen, ha még a szépen fejlődő szövetkezeti tevékenységet is figyelembe vesszük, a jelenlegi áldatlan román szociális élet mindenesetre javulni fog, de még ez esetben is, csaknem egy félszázaddal marad mögötte a mi „elnyomott nemzetiségeinknek” ugy kultura, mint gazdasági tekintetben.

Országos lóvásár. A Tattersall telepen vasárnap és hétfőn megtartott országos lóvásárra felhajtottak 1832 darab első, 613 darab másodosztályú, összesen 2445 darab lovat. Ebből eladtak 820 darabot. A székesfőváros megvett 28 darab vágólovat 82—173 korona között váltakozó áron.

Egy földművesegylet föllosztatása. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a napokban felosztatta a békési földművelő-egyesületet és vagyonát öröklet alá vette. A föllosztott egylet összes iratait pedig a vagyonkezelés körül főnforogni látszó büntető cselekmények megtorlása végett a királyi ügyészséghez áttenni rendelte. A rendelet szerint az egyesület föllosztatandó volt, mert az egyesület a belépett egyleti tagoktól esküt vett ki, melynél fogva a tag kötelezte magát, hogy az egyesület vezető férfiait öt éven belül sem hatóságai fenyegetésre, sem csábító ígéretekre el nem árulja, közös ügyekre vonatkozó minden intézkedéseiknek úgy magát, mint felhívott családtagjait alárendeli, az alapszabályokat betartja, öt éven belül semmiéle más helybeli vagy országos szervezetnek tagjává nem lesz, végül, hogy ezen esküt tíz más munkástársával is letéteti. Az egylet pénzkezelése oly rendszertelen és hiányos, hogy az egylet érdemleges vagyonra, a tényleges bevétel és kiadás meg nem állapítható. Nemkülönben megállapított, hogy az egylet — az alapszabályoktól eltérőleg — hattagu szervező-bizottságot választott oly czélból, hogy az egylet vezesse s munkabérekét állapítson meg a munkaadók és az egyleti tagok között. A bizottság ekként a munkaközvetítéssel foglalkozott és ennek során a munkafeltételek betartását ellenőrizte oly módon, hogy határozatainak magát alávetni nem akaró tagot a munkából bizonyos időre kizárta s e kizárás feljegyzése végett az alapszabályokat tartalmazó jegyzőkönyvecskébe „kizárás” czim alatt üres lapokat fűzött be. Ezen intézkedésekre pedig az alapszabályok nemcsak hogy felhatalmazást nem adtak, hanem azok az egylet alapszabályszerű czéljaival merőben ellentétben állanak.

Honvédségi bakancsszállítások. A m. kir. honvédség 1909. évi rendes lábbeli szükségletének 50 százalékát, vagyis 11080 pár bakancsot — fatalapszögek nélkül — a börneműek szállítására kötött szerződés értelmében hazai kispárosoknak (kispári szövetkezeteknek) 1912. év végéig már biztosította. A még fenmaradó 45 százalék, vagyis 4986 pár bakancs szállítására vonatkozólag felhívta a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy hívja fel a szállításban való részvételre azokat a kispárosokat, akik az 55 százalék szállításában nem vesznek részt s a beérkező ajánlatokat azonnal terjessze fel hozzá.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy Tulln hajóállomás az összforgalomra nézve a mai napon megnyitott s így az ezen állomásra feladandó áruküldemények immár akadálytalanul felvételnek és elszállítatnak.

Eddig ltn volt!

A Sebők-féle szabályozható

„Chic” nyakkendőt

Sebők Gyula divatáruháza és kalap gyári raktára

ma már mindenki ismeri és kedveli.
Elegáns, czélszerű, izléses és olcsó,
Nagy választékban szebbnél szebb
mintákban kapható a feltalálónál.

Budapest, VI., Teréz-körút 48.
Tessék képes árjegyzéket kérni.

Most elvezet.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATORvese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukor-
betegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.
Főraktár Budapesten: ÉDESKUTY L.-nél.**TŐZSDÉK.****A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE****Gabonátőzsde.**

Az amerikai tőzsdék szombaton 2 centes emelkedést jelentettek, de ezen emelkedést olyan motívumokkal kísérték, melyek nálunk meglehetősen kételkedéssel fogadtattak. Azt kábelezték Amerikából, hogy a német birodalomban a vetések iránt aggodalmak vannak. Ezt a berlini tőzsdén mindenütt jobban kelletne érezni, mint ez az ottani árakban szombaton és ma kifejezésre jutott. Berlinben a buzaárak alig változtak, pedig a vetés rosszabbodása esetén ez az árakban kifejezésre jutott volna. Piacunk ennélfogva az amerikai emelkedésre nemcsak hogy nem reagált, hanem, tekintettel a növekedő kínlatra, az áprilisi buza árát 20 fillérral csökkentette. A két nap óta tartó éjjeli fagyok sem tudták a helyzetet változtatni és az üzlet iránya az egész vonalon hanyatlásnak indult.

A készáruipiaczon 10 ezer métermázsza került forgalomba 10 fillérral olcsóbb áron. A többi cikk ára lanyha tendenciával nem igen változott.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 78 kg. 24.40 korona, 100 mm. 77.5 kg. 24.40 korona, 400 mm. 77 kg. 24.10 korona, 2835 mm. 76.4 kg. 24.10 korona, 1150 mm. 76.5 kg. 23.60 korona, 100 mm. 75 kg. 23.80 korona, Mezőturi: 500 mm. 77 kg. 24.30 korona.

Pestvidéki: 300 mm. 79 kg. 24.20 korona, 200 mm. 77 kg. 24 korona.

Raktári: 800 mm. 77.5 kg. 23.30 korona, 100 mm. 76.5 kg. 24.20 korona, 500 mm. 76.2 kg. 24 korona.

Árpa: 300 mm. 14.80 korona, 200 mm. 14.40 korona, 100 mm. 14.40 korona.

Zab: 250 mm. 16.50 korona, 100 mm. 16.40 korona, 200 mm. 16 korona, 500 mm. 16.30 korona, kpí.

Tengeri: 500 mm. 13.32 korona, kpí., par.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kötött:**Délután:****Előfordult kötések (50 kg.-kint):**

Buza 1908. áprilisra 11.94, 11.95, 11.80, 11.79, 11.81, 11.75.

Buza 1908. októberre 9.96, 9.97, 9.80.

Rozs 1908. áprilisra 10.66, 10.67, 10.58, 10.60.

Rozs 1908. októberre 8.67, 8.64, 8.61.

Zab 1908. áprilisra 7.83, 7.84, 7.79, 7.76.

Tengeri 1908. májusra 6.72, 6.70, 6.69, 6.65.

1 óra 30 percig zárulnak:

áprilisi buza	11.74	11.75
októberi buza	9.80	9.81
áprilisi rozs	10.60	10.61
októberi rozs	8.61	8.62
áprilisi zab	7.75	7.77
májusi tengeri	6.65	6.66

Délutáni forgalom.

Délután az irány lanyha maradt.

4 óra 30 percig zárulnak:

Buza 1908. áprilisra	11.70	11.71
Buza új októberi	9.79	9.80
Rozs 1908. áprilisra	10.59	10.60
Rozs új októberi	8.62	8.63
Zab 1908. áprilisra	7.73	7.74
Tengeri 1908. májusra	6.65	6.66

Budapesti gabonaforgalom.

1908. március 14-től március 15-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	5517	—
Rozs	515	99
Árpa	1236	30
Zab	1333	330
Tengeri	958	25683
Liszt	217	23122
Korpa	50	4507

Értéktőzsde.

Jó darab idő óta ismét a lanyhaság és pangás jegyében áll az értéktőzsde. A király betegségeiről szóló hírek csak elősegítették a mostani helyzet kialakulását. A mai első bécsi jelentések hanyatló árfolyamokról szóltak, az árfolyamok ellanyhulását idézték elő az egész vonalon. A vezető értékek 3-4 koronával alacsonyabban zárultak, a Magyar hitel 5 koronával, az Osztrák hitelrészvény 3 koronával, a Leszámitolóbank 4 koronával, a Hazai bank 2.50 koronával, a Jelzálogbank 1 koronával, a Rimamurányi 3.50 koronával, az államvasut 1.50 koronával csökkent. A járadékpiacra a 4 százalékos magyar koronajáradék 93.75 koronával zárult. A helyi értékek piacán az Első Magyar Általános, a Salgótarjáni és a Városi vasut részvényeiben volt üzlet.

Már az előtőzsde, bécsi és helyi eladásokra, gyenge irányzattal folyt le, az értékek árfolyamai mérsékelt üzlet mellett 1-2 koronával hanyatlottak. Jelzáloghitelbank részvények azonban élénk kereslet mellett szilárdan zárultak. A déli tőzsdén alacsonyabb berlini jegyzésekre, valamint helyi eladásokra gyenge irányzat uralkodott, a forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelt üzlet mellett tovább hanyatlottak. Az utótőzsdén nyugodt volt az irányzat, csekély forgalom mellett.

Előtőzsde.**Előtőzsde gyenge.**

Köttek: Osztrák hitelrészvény 641.75-641.50, Magyar hitelrészvény 770.-767.50, Osztrák-magyar államvasut 671, Déli vasut 149, Magyar leszámitoló bank 477-476.50, Jelzálogbank 417.50-422, Közüti vaspálya 558, Városi villamos vasut 274, Hazai bank 279-278.

Déli tőzsde.**Déli tőzsde gyenge.**

Köttek: Osztrák hitelrészvény 641.-640.25, Magyar hitelrészvény 767.50-765.-, Osztrák-magyar államvasut 670-639.25, Rimamurányi vasúti 526-532.50, Magyar leszámitoló bank 475.-, Jelzálogbank 421.25-419.50, Közüti vaspálya 556.-, Városi villamos vasut 274-273.25, Magyar koronajáradék 93.75-93.60, Hazai bank 278, Magyar kereskedelmi bank 8320, Salgótarjáni közszolgálat r.-t. 570.50-572, Adria tengerhajózási r.-t. 418-419.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4-5 K, 8 napra 8-10.- K, 1908. március hó végére 20-22 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzata nyugodt maradt. A zárlat némileg javult. Köttek: Osztrák hitelrészvény 639.75-640.50, Magyar hitelrészvény 765.25-766 4 száz. magy. koronajáradék 93.75, Jelzálogbank 420.25-421, Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 640.25, Magyar hitelrészvény 765.50, Jelzálogbank 421.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, március 16. (Az Egyetértés távirata.) A mai tőzsde nagyon csöndes irányzattal nyílt meg. A külföldi jelentések kivétel nélkül gyöngye irányzatról adtak hírt, az időjárás is lanyha s így az eladók beérték volna a mult heti záróárfolyamokkal, sőt rozs 5 fillérral olcsóbb is lett s ezen az alapon a helyi consum némi vásárlásokat tett. Takarmányárak irányzata nyugodt s az árfolyamok alig változtak.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.55-13.- korona, mósoni és győri 11.70-12.50 korona, tótfelvidéki 11.70-12.20 kor., déli vasuti -.-.-.- korona, marchfeldi 11.65-11.95.

Új-rozs: tótfelvidéki 11.05-11.30 korona, csepeli 11.05-11.25 kor., pestmegyei 11.10-11.25, korona különféle magyar 10.95-11.20 kor., osztrák 10.85-11.25 korona.

Árpa: morvaországi 8.80-9.20 kor., marchfeldi 7.80-8.25 kor., bécsvidéki 8.-8.70 kor., tótfelvidéki 7.-9.15 kor., csepeli 7.25-7.70, győri -.-.- kor., déli vasuti -.-.- kor., tiszavidéki 6.50-7.- korona.

Magyar tengeri: régi 7.15 7.35, új -.-.- korona, cinquantin 8.10-8.50, új -.-.- korona.

Magyar zab: selejtes -.-.- kor., közepes 8.25 8.50 korona, elsőrendű 8.50-8.75 kor., válogatott 8.75-9.- korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, március 16. A király betegségeiről elterjedt hírek annyira lehangolták a tőzsdét, hogy a mai előtőzsde a barátságos külföldi jelentések dacára kedvetlen volt és az árfolyamok lemorzsolódtak. A korlátértékek és Magyar jelzálogbank arány-

lag jobb magatartást tanúsítottak, a vezető értékek irányzata azonban az előtőzsde zárlatáig kedvetlen volt. A déli tőzsde kedvetlenül indult. Az árfolyamok csak kis mértékben változtak. A forgalom további folyamán az üzlet változatlanul csendes volt. A vezető értékek budapesti eladások folytán kissé gyengültek. Berlin valamivel gyengébb irányzatot jelentett. A déli tőzsde nyugodtan zárult.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 641.75, Magyar hitel. 771.50, Länderbank -.-, Államvasut 670.75 -.-, Elbavölgyi vasut -.-, Déli vasut 147.50 -.-, Alpési bányatársulat 658.75, Rimamurányi 535.50, Májusi járadék 97.90, Magyar koronajár. 93.90, Orosz érték -.-, Török sorsjegy 188.25, Német márka 117.60.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 641.75, Magyar hitel 771.50 Länderbank 423.-, Unio-bank 553.50, Államvasut 671.25, Anglo-bank -.-, Bankverein -.-, Déli vasut 147.50, Gőzhajó 1040.-, Alpési bányarészvény 659.25, Májusi járadék 97.90, Magyar koronajáradék 93.90, Török sorsjegy 188.-, Német márka 117.60, Elbavölgyi vasut -.-, Rimamurányi 535.50, Orosz járadék -.-, Keleti vasutak -.-, Skoda -.-, Magyar jelz. -.-, Kárpáti petroleum -.-.

Bécs, március 16. (Osztrák értékek zárlata.)

4-2 százalékos papír-járadék 97.70, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.60, 1860-as sorsjegy 150.65, Osztrák hitelsorsjegy 453.-, Angol osztrák bankrészvény 302.50, Bécsi Bankverein 537.-, Osztrák-magyar bank 1715.-, Déli vasut 145.50, Dunagőzhajózási társaság 1036.-, Dohány részvény 407.-, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltó 117.67, Osztrák Lloyd 419.-, 4.2 százalék. ezüst járadék 97.70-97.60, Osztrák koronajáradék 97.75, 1864-es sorsjegy -.-, Osztrák hitelintézeti részvény 639.50, Union-Bank 553.50, Osztrák Länderbank 422.50, Osztrák-magyar államvasut 659.75, Elbavölgyi vasut 424.-, Alpési részvény 656.50, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 240.65, Lipótkohó 457.-, Töröksorsjegy 187.75, Gyengült.

Bécs, március 16. (Magyar értékek zárlata.) 4-2 százalékos arany-járadék 111.85, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 149.-, Magyar hitelbank részvény 771.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 474.-, Rimamurányi 532.75, Magyar czukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság 420.-, Magyar koronajáradék 93.80, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 94.55, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.-, Kassa-Oderbergi vasut részvény -.-, Magyar jelzálogbank 419.50, Magyar keresk. bank -.-.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, március 16. (Tőzsdei jelentés.) Miután a legutóbb történt nyilatkozatok után a tőzsdereformtörvény tárgyában való megegyezést kizártnak tartják, az új hét vontatott üzletmenet mellett kedvtelen hangulattal indult meg. A legtöbb piacon ezért realizációs szükséglet mutatkozott, amely az árfolyamok mérsékelt arányú csökkenését vonta maga után. Nagyböföku esések azonban nem állottak be, miután a newyorki tőzsdéirányzat javulása ellensúlyozta a visszamenő áramlatot. Csak az utolsó üzletórában, amidőn a magánleszámitolási kamatláb emelkedése állott be, érvényesült erősebben a visszamenő irányzat és a tőzsde gyenge irányzat mellett zárult. Osztrák értékeket az említettek felül az uralkodó gyengélkedéséről szóló hírek is kedvezőtlenül befolyásoltak. Csakis amerikai értékek emelkedtek, newyorki hatás alatt a járadékok közül pedig oroszok és japánok tartottak. Magánleszámitolási kamatláb 4%¹/₂, napi pénz 4%.

Zárlatkor jegyezték: 4-2 százalékos papírjáradék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.-, osztrák hitelrészvény 201.50, Déli vasut 26.-, orosz bankjegyek 213.60, 4 százalékos új orosz kölcsön -.-, Disconto Commandit 175.90, Dinamit-truszt -.-, Harpeni 194.-, Unifikált török járadék 94.90, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.-, Magyar koronajáradék 93.75, Osztrák-magyar államvasut 143.30, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék 103.75, Alt. villamosági Edison 198.50, Gelsenkircheni 184.15, Laurakohó 209.15, Remyhe.

Frankfurt, (Zárlat.) március 16. 4-2 százalékos papírjáradék 99.10, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 93.93, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.80, Osztrák hitelintézeti részvény 293.25, Osztrák-magyar államvasut 143.25, Északnyugati vasut -.-, Bustiehradi vasut -.-, Londoni váltóár 23.45, Bécsi Bankverein 135.10, Villamos részvény 147.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.75, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.95, Osztrák koronajára-

dék 97.50
magyar
Elbavölgyi
váltóár 8
bányarész

Hamb
ezüstjáradék
26.10, 4
hitelrészv
143.-, C
aranyjára

London

Páris

járadék 9
aranyjára
vény 189

dék 103.-
5 százalé
kos 1890

Kons. am
Amort. r
Orosz já
utalvány

444.-, 4
lékos ur

180.-, T
hitelinté

gyar Jelz

Banque C
vasut -.-

Keleti vas
gépgyár

32.-, Tul

köszén 14

Rand 80.5

-.-, Tra

terdamra

(rövid) 12

Belgiumra

1/16, Váltó

Magánkar

Budap

Hizott sen

hez (páron

fillér Kő

terjedő s

páronkint

128 fillér.

grammig

(páronkint

nehéz (pá

fillérig,

sulyban)

Serté

volt kész

felhajtato

elszállit

maradt k

irányzata

Budap

radt 645

malacz.

- malacz.

tés, 16

sen 817

malacz.

stüldő, -

420 drb

Mai árak

feltől

levonás

18	
19	
20	
21	
22	

Buzza	Kilogramm	100 kilogramm ára		MÁS	100 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
lisztvidéki uj	75	23.15	23.55	70	23.80	24.85
" " " "	77	23.85	23.75	80	23.90	24.45
" " " "	77	23.50	23.90	81	23.90	24.45
fehértanyai uj	75	23.65	24.05	70	23.60	23.95
" " " "	77	23.15	23.65	81	23.60	23.95
" " " "	77	23.85	23.75	80	23.60	23.95
pestvidéki uj	75	23.00	23.80	70	23.05	24.05
" " " "	77	23.10	23.50	80	23.05	24.05
" " " "	77	23.20	23.70	81	23.05	24.05
bánási uj	75	23.85	23.75	80	23.05	24.05
" " " "	77	23.90	23.60	80	23.05	24.05
" " " "	77	23.85	23.75	80	23.05	24.05
bácskai uj	75	23.15	23.55	70	23.05	24.05
" " " "	77	23.85	23.75	80	23.05	24.05
" " " "	77	23.45	23.90	80	23.05	24.05

Egyéb gabonafélék		100 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig
Rozs	elsőrendű uj	21.80	21.80
"	elsőrendű 6	21.20	21.10
"	középművelésű uj	21.00	21.00
"	középművelésű 6	21.00	21.00
Árpa	takarmány, elsőrendű	15.00	15.00
"	takarmány, másodrendű	14.80	13.50
Zab	elsőrendű	15.80	16.80
"	középművelésű	15.80	16.80
Tengeri	magyar	13.45	13.70
Rencse	középművelésű	13.45	13.70

Allamadósság közközlés		Pénz	Áru
Magyar aranyárjárdék	4%	83.50	84.5
koronajárdék 8 1/2%		93.05	93.8
koronajárdék 6%		77.00	78.00
Áll.köl. Vaskapu céll. ar. 6.8%		101.00	105.00
1870. nyeremény köcs. 100 frt		101.00	105.00
Horv.-szlav. reg.-stári. k. 1 1/2%		94.80	95.60
M. földterherment. kötv. 4%		95.25	96.25
Horv.-szlav. 4%		150.00	154.00
Horv.-szlav. jels. földkötv. 4%		101.00	103.00
Horv.-szlav. jels. földkötv. 4%		97.60	98.10
Konv. osztr. adom. koronai. 4%		99.70	100.20
Egyes. osztr. jár. papir. 4 1/2%		99.70	100.20
ezüst 4 1/2%		99.70	100.20
Osztrák aranyjárdék 4%		97.75	98.25
koronajárdék 4%		151.00	155.00
Áll.-sors. 1880. 100K 4%		214.00	220.00
1880-ból 20K 4%		268.00	267.00
1884-ből 100K 4%		268.00	267.00
1884-ből 20K 4%		91.75	92.75
Bosz.-herc. orsz. k. 1895. 4%		99.00	100.00
vasút 1898. 4 1/2%		99.00	100.00
Bpest. az.-kés.-föv. köcs. 4%		91.00	91.60
Bpest. székes-föv. köcs. 4%		91.00	91.60
Orosz államkölcsön 5%		91.25	91.75

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Irtá: FRED VILLER

33

A hajó orrától egyenesen nézve az algeiz-rázi fehér házak tükröződtek a nap reggeli sugaraiban; hátul a komor Gibraltár-szoros emelkedett fenyegetőleg; az árnyéka a városra és arra a földnyelvre vetődött, mely összeköti a szárazfölddel.

Egy fél mérföldnyire északra a földnyelvtől szinte hozzátapasztva a sziklához a kis, öreg spanyol város San-Roques fekszik, ezelőtt alkalmasint erős várórség lehetett és jelenleg is a kerület fővárosa. Mint ilyen megvan az ugynevezett: parancsnoka és kis garnizonja, melynek katonái piszkosak, hagymát esznek és szegények. Máskülönb pedig semmivel sem különbözik a többi forró, poros és bűdös spanyol városkától.

Ez a kicsi város volt ma a célunk, de azért nem igyekeztünk az est előtt odaérni, s mert a tenger pompás, üdítő és kellemes volt, kivitorláztunk a szorosból.

Egész a marokkói partig czirkáltunk és midőn a nap hanyatlani kezdett, visszairányítottunk az elhagyott öbölbe.

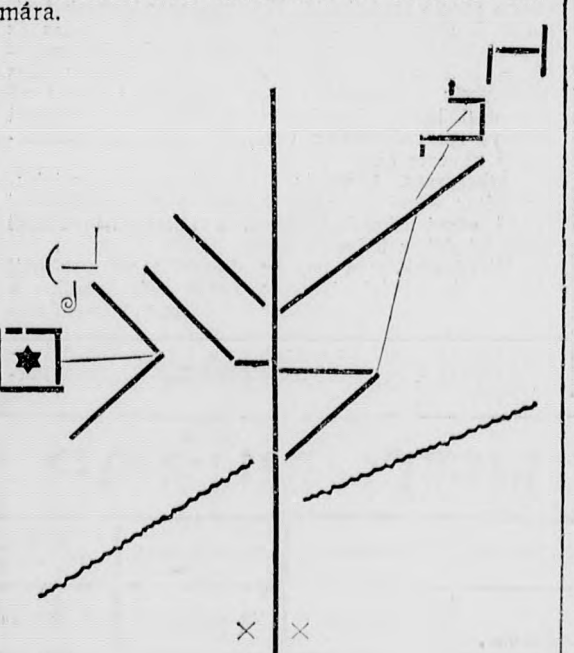
Monk és Holt nagyon elmerültek gondolataikba. Végül Monk kivette a szivart szájából s megszólalt:

— Törtétek már a fejeteket annak a papírosnak a megfajtásán, amelyet a tárczában találtam? Csak nem veszett el? Megigértétek, hogy vigyázni fogtok rá.

— Nem tudjuk megfajteni: itt van. Holt kivette a zsebkönyvéből a kért papírt és Monknak nyújtotta.

— Vári egy keveset, hadd nézzem meg még

egyszer. Kinyújtottam a kezemet és megkaptam fejtörésünk tárgyát. Amint már előzőleg is megemlítettem, egy darab pergament volt, szivós, sárga anyagból, meglehetősen átlátszó, öt-hat hüvelyk hosszú, három-négy hüvelyk széles, több vonással és águrával, sötétvörös tintával jegyezve. Ebben a pillanatban itt fekszik az íróasztalomon és én lerajzoltam az olvasóim számára.

A hátlapján következő betűk és számok voltak írónnal feljegyezve:

S. R. 1/2.

— És más egyéb nem volt a tárczában — kérdezte Holt.

— Nem, felelte Monk, azaz öt spanyol bank-

jegy is volt még benne. Mindegyik 100 pezetas értékű. Ime, láthatod ezt is.

Odanyújtotta nekem a pénztárczát. Finom bőrből készült tárcza volt, két rekeszszel. Az egyikben voltak a bankjegyek, a másik rekesz, amelyben a pergament volt, teljesen üres.

Megnéztem a bankjegyeket. Öregek és elhasználtak, de semmi feltűnő jel nem volt rajtuk.

— Hol találtad a tárczát?

— A csónakos rekeszében, az Oceán fedélzetén.

— És milyen következtetéseket vonsz le ebből?

— Csak azt, hogy a hajótörött spanyolok között volt egy férfi, ki magasabb társadalmi állást foglalt el, mint egy közönséges tengerész. Ilyen tárczát nem hord egyszerű tengerész; azt hiszem, eredetileg Párisból származik.

— És te nem tudsz semmit kiokoskodni?

— Nem, mindaddig, míg a vonalak és jegyek nincsenek a pergamenten megfajtvá; — azt reméltem, hogy Holt meg fogja tudni fejteni.

— Miért éppen én? Nem vagyok olyan okos, hogy rejtvényeket, akár képrejtvényeket is — meg tudjak fejteni.

— Én azt hiszem, hogy térkép és te, mint hidrogáfus meg tudod majd magyarázni.

Holt ismét kezébe vette a pergament és sokáig nézegette, azután ismét visszaadta Monknak ezen szavakkal:

— Ezek nem olyan jegyzések, amelyeket a térképeknél szokás használni, az egyetlen kis jelek a horgonyok lehetnének, ezek előfordulnak két helyen és ezt a térképeknél is szokás alkalmazni: mi kicsiny járműveknek való kikötőhelyet szoktunk így megjelölni. Szoktunk kicsiny nyilat is használni, ami Északot vagy Dél-t jelez; de tovább semmi olyat nem tudok rajt felfedezni, ami az én szakmámba vágná. Lent balra a jelzés egy szemre hasonlít.

Polyt. köv.

Remze
Képz
Vigáték
Argan
Bélino
Anglika
Louison
Beraldo
Cleante
Dioforus
Furgon
Beurmet
Bonnetto
Pointette
Kezde
III. KI
Opera
szorzotio
A király
Amberia
Aida
Radames
Romphis
Amorosio
Rolditt
Fopapno
Reze
Fő
WALD
Me
Az
Előz
Utol
A töl
BUD
BONE
Windon
Kao
A lo
oab
Lasa
vess
Jogyok
(Aud
FO
LEIT
Mal
AZ
Birt
Vég
B
Trék
Napp
Az
ME
28
Zar
szim
tokkal
s ad
Har
roly
Buda

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1908. márczius 17-én.

Nemzeti Színház

Képzelt beteg.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Moliere.

Argan	Gabányi
Bélino	Alszegehy I.
Angélica	Ligei J.
Louison	Barancs A.
Bernaldo	Hetényi
Cléante	Dezsi
Diafoirus	Gabányi
Furgon	Barthos
Bourgeois	Paulay
Bonnelot	Abonyi
Poinette	Nagy I.

Kezdeté fél 8 órakor

Népszínház-Digopera

A nagymama.

Enekes vígjáték 3 felvonásban. Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád, zenéjét szerzette Mádor Rezső.

Szerény grófné	Blaha L.
Márta	Turesányi
Piroska	Della Donna
Gróf Orkényi	Horváth
Gróf Szerény	Pázman
Br. Orkényi Kálmán	Bálint
Kosztka	Kürtü
Langó Szerafina	Marosi A.
Tódorka Szilárd	Nagy

Kezdeté 8 órakor

III. Kir. Operaház

Aida.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzette Verdi. Szövegét írta Ghislanzoni.

A király	Kornai
Amneris	Diósnó
Aida	Krammer
Radames	Lunardi
Ramphis	Erdős
Amonasero	Váradi
Roldótt	Nov B.
Fópapno	Berts M.

Kezdeté 7 órakor

Várszínház

Monna Vanna

Dráma 3 felvonásban. Irta Maurice Maeterlinck. Fordította: Abrányi Emil.

Guido Colonna	Mihályfi
Marco Colonna	Gál
Monna Vanna	P. Márkus
Prinzivalle kapitány	Ódry
Borso	Kőrösmezői
Torello	Mészáros
Trivulzio	Ivánfi

Kezdeté 7 órakor

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Mia és minden este:

Merian Kutvaszínháza

Humpsfi-Bumpsfi

és a többi attrakció.

Az előadás kezdete 8 órakor.

Előzetes jelentés: Csütörtökön d. u. fél 4 kor.

Utolsó előtti gyermek-matiné.

A téliertben reggel 5 óráig VORÓSS ÉLEK cigányzenekara hangversenyez.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám

Márczius 16-tól új műsor

Miss Foly

akrobatic transformatio Dancing act. Görög kerti jelenet. Fontame lumineuse

A Tardos bank.

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Tábori Emil. Azonkívül az összes ujonnan szerződött művészek fellépte. Új szöveg.

Éjjeli 12 órától reggeli 5 óráig, - téliertben **zene és táncz.** Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez

Benoid-gáz

világító készülékek és motorgenerátorok

a legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők. — Generátor-készülékek, egy világításra, mint erőátviteli czélokra többféle nagyságban készülnek.

Magyar Benoidgáz részv.-társ. Arad

Raktár és iroda:

uda pest, VI., Andrássy-ut 17. szám.

Veszek zalogcedulákat

elzalogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltságos és teljes értékűt kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 84. Petőfi-utca sarok

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartalása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmegfelelőbb. Jótállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, sziták, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kétféle ellsmert jó munkáért.

Arjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.
Telefon 58-20.

Nászajándékok

jubileumra díszárnyékok, evőeszközök, műtári cikkek

részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

műtörás ékszerterelepen
Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Munkás embereknek

miért kell okvetlenül saját érdekükben használni

DIANA-sósorszeszt

1. Mert, aki reggeltől estig talpon áll, kell, hogy lefekvés előtt lábát jól bedörzsölje.
2. Mert, aki este vagy reggel jól bedörzsölteti magát, az másnap ismét könnyen mozgó, erős munkákra képes ember lesz.
3. Mert, aki a rendes napi fárasztó munkája mellett bármilyen hülésből eredő fájdalmat érez, az teljesen megszabadulhat ettől.
4. Mert, aki munka mellett megerőltetéstől eredő bármiféle fájdalmat szenved, egyszeri masszírozás által fájdalmait elmaradnak.
5. Mert, aki a Diana-sósorszeszszel öblögeti száját, fogfájása soha nincs.
6. Mert a karok, inak és erek megerősítéséhez egy bedörzsölés esténként, három-négy napig egymásután teljesen elegendő.
7. Mert, aki hátát, mellét és oldalát bedörzsöli a Diana-sósorszeszszel, úgy nem fogja érezni munkaközben vagy este, munka után a derékfájást, hátfájást, szurást, nyilamlást és a mellkas körüli tájéalmakat.
8. Mert munkásembernél a fődolog, hogy éjjel jól aludjon és pihenjen, ezt legjobban el lehet érni, ha az ágyban lefekvéskor jól bedörzsölteti magát.

A bevásárlásnál vigyázni kell, hogy minden üveg sárga burkolatpapirban legyen, mely papíron kívül olvasható e két szó: „Diana-sósorszeszt“.

Postán is megrendelhető, legkevesebb hat üveg, az egyedi gyártónál.

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára
Budapest, Károly-körut 5. sz.

Mindenütt kapható 20 krajczárért.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körut 28
(BONBONNIERE) Telefon 52-88

Minden este a nagyvilág márcziusi műsor kerül színre. Kezdeté 8 órakor. A koalíció országnak. — Három bohózat. — Huszonöt kabaré-szám. — Négy színpadi tréfa. — Felépnek: László Rózi, Nagy Endre, Ferenczy Károly. — Tízvenöt művész és művésznő.

Jegyek: Bárd-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipsor-nál (Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körut 28.)

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTOZA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/9 órakor.

Az aczékirály vád alatt.

Bírósgéi karcolat Irta: Pitaval. Rendező: Rott Sándor.

Was Männer fesselt? 11 órakor

Bohózat Irta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.

Trebitsch Sándor, Török Bertó és Zöldi Márton művészeikkel.

Nappali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig. Az 1-es emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

MEINL GYULA, gyáros, WIEN-ben
28290. és 31657. számú

„Zárszerkezet szemcsés anyagokat tartalmazó tartályok számára“

színi magyar szabadalom tulajdonosa magyar gyártókkal összekötést keres, szabadalmát esetleg eladja, vagy gyártási engedélyeket ad. Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgálnak:

Harsányi Jenő és Dr. Messinger Károly, híres szabadalmi ügyvivők.
Budapest, V. kerület, Akadémia-utca 11.

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1908. márczius 17-én.

Vígyszínház

Az ördög.

Vígjáték 8 felv. Irtá Molnár F. Az ördög Hegedűs, János Varsányi, János Penyvasi, Elza Komlósi J. Czinke Hegedűs, András Győző, László Szorényi. Kezdeté fél 8 órákor

Király színház

Varázskeringő

Operett 8 felvonásban. Irták Dörmann és Jacobsch. Fordította Mérei Adolf. Zenéjét szerze Strauss Oszkár. XIII. Joahim Németh, Lothár Papir, Heléna Pátrás S., Niki Raskó, Gnszt Sárosi, Friderika Orley G., Frazezi Pálmai Ilka, Vendőlin miniszter Szabó. Kezdeté fél 8 órákor

Magyar színház

A császár katonái.

Dráma három felvonásban. Irtá Földes Imre. Karády István Vágó, Karády Zoltán Garas, Karády Erzsébet Borostyán, Schuller Lajos Z. Molnár, Marjay István Réthely, Szilassy Ernő Törzs, Józsa Géza Csontos, Sasrossy Agósti Vándori, Keller Gyula Rátkay, Szadlacsák János Papp, Pintér István Tarnay, Ferenc Körmenty. Kezdeté fél 8 órákor

Uránia színház

A szerelem története

Kezdeté fél 8 órákor

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)

A kis virágáruhány

Három bűn. Napolyi romok. Meelevenedett játékvilág. Dráma a kultuszak mögött. Furdaló lelkiismeret. Első csók. A hamis pezsgő hatása.

Francesca di Rimini.

A legsikerültebb főtétel, (melyet a kinematográfia valaha produkált.) Kezdeté 5 órákor.

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 89-16

A hársnyakérdés.

Trefa, Irtá: Berzák Árpád. Szereplők: Kardos, Móór Lili, Urai M. Szép aszony kocsi. Párizsi történet egy felvonásban. Szereplők: Sarkadi, Keleti Juliska, Boros és Rásony. All right.

Turidráma, Irtá: I. P. Latsarue

Szereplők: Kardos, Kabók, Szentimray, Bárony, Nyárai, Medgyaszay V., Kókényi J., Urai M. Palásthy.

Pajkos grizetok.

Operette Irtá: Wilhelm, zenéjő: L. Reinhard, fordította Hottal Jóné, Szereplők: Nyárai, Boros, Bárony, Keleti L., Róza Lili, Vörös III.

Több Cabaret szám

Rahu, marakkó táncosnő fellepte. Kezdeté 9.15 órákor. A konferenciér tisztjét Palásthy Marcelltól be.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

HATSCHKEK

optikushoz, csak Károly-körut 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legolcsóbban kaphatók ingyen árjegyzék bérmentve.

Csödtömegeladási hirdetemény.

Vb. Leitner Jenő hajduböszörményi kereskedő csödtömegében a választmány határozatá folytán a csödtömeghez leltározott azon áruk, melyek f. hó 17-ig kiürítés útján el nem adtak, egy tömegben zárt ajánlati verseny útján adtak el. Az eladandó áruk 1908. márczius 18-tól kezdve alulírott tömeggondnok közbenjöttével H.-böszörményben megtekinthetők. Az ajánlat az ajánlattevőre nézve feltétlenül kötelező, a választmányának azonban jogában áll az ajánlatot visszautasítani, esetleg az ajánlattevők közti írásbeli ajánlatuk kötelező voltának fenntartásával szóbeli árverést elrendelni. A vételár az átvételkor tömeggondnok kezéhez kifizendő és az áruk az ajánlat elfogadásának közlésétől számított 48 óra alatt elvándorok. Az áruknak sem minőségeért, sem mennyiségeért a választmány és a csödtömeg felelősséget nem vállal. Az ajánlatok, melyekben az ajánlattevők kijelenteni tartoznak, hogy a hirdeteményben foglalt pályázati feltételeket magukra nézve kötelezőnek ismerik el, 1908. márczius 21. déli 12 órájáig dr. Ujlaki Hugó debreceni ügyvéd, választmányi jegyzőhöz adandók be s az ajánlat beadásával egyidejűleg a választmányi jegyző kezéhez 800 korona bantpénz készpénzben lefizetendő.

A vételi illetéket vevő viseli. E hirdeteményben foglalt feltételeknek meg nem felelő ajánlat figyelembe vétetni nem fog. A kötelezettségeit pontosan nem teljesítő ajánlattevő bantpénzét a csödtömeg javára elveszti.

Kelt Hajduböszörmény, 1908. márczius 12.

Dr. Lövinger Armin csödtömeggondnok.

Ajtók és ablakok

régi és új vasrédőnyök teljes vasalással. Kapuvásrácszatok, korikertéskek, keramitlapok, Kehlheimi, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontás vállalkozónál Budapest, Mador-u. 72-74. telek Üzlet Szeged-ut 5.

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre szóló árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Főtulajdonosai szolgálat

Liszt István

Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2 (Kigyó-ut sarkán)

butoraktárban.

Főbb mint 500 képpel ellátott árjegyzékünket bárkinek 50 fillér ellen trankó elküldjük

30 korona. Ínom szövegből divatos férfijelöltény vagy felöltő mérték után remek szabás és ínom kivitelben. Használati verseny-szabóság. Budapest, VII. Thököly (Csömör-ut) 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendeli, járva minden megrendelés nélkül és önállóan az angol és francia nyelvűket alaposan meg tanulhatja. Előfizetési ár negyvenköt minden kiadásra átkorona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzókat küld a kiadót hivatal, Budapest, Andrássy-ut 97. szám. 27798

KALOGÉN. BRÁZAY SÓSZESZ FOGKREM A LEGJOBB. BRÁZAY. Illustration of a toothpaste tube.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan minőségűnek. Dr. Preisz Hugó. e. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője. A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III. Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer - Hitelosztály megnyílt. a legolcsóbbtól a legfinomabbig kaphatók készpénzért vagy banknál törlesztendő részletre. A vásárolt zongorák vagy hangszerek értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyi, mintha készpénzért venné. Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telepén. Budapest, Király-utca 58. szám. Prospektus és árjegyzék minden hangszerről külön-külön díjmentesen.

VILLAND TESTVÉREK. Telefon 51-95. nagy cirkusza Tattersalban. Telefon 51-95. Megnyitő díszelőadás szombat 21-én, este 8-kor. A világ legelőkelőbb művészei lépnek fel. Jegyek kaphatók Soproni nagytőzsze, Rákóczi-ut 1.

Csütörtökön, márczius 26-án és pénteken, márczius 27-én este fél 8 órákor a főt. Vigadó nagy termében a krakkói zeneegyesület férfi-dalárdájának 2 nagyszabású hangversenye. Mossóczy K. operaénekes (Bariton) a leMBERGI opera tagjának közreműködésével. Klasszikus férfi karok. Lengyel népdalok! 2 magyar férfi négyes. Jegyek 2-6 koronáig a «Harmonium» zeneműkereskedésben (IV., Váci-utca 20.) kaphatók.

TATRA-MULATÓ. VII. KIRÁLY-UTCA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb családi mulatója. Ma és mindennap Teljesen új szenzációs műsor. Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás. Nemes Lessenn Melta Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard bárónó cocottdalok (barrakisérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Homberle & Renardó zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiéd Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sugár Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista. Pénztartnyítás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor. Telefon 15-10

Megnyílt a HUNGÁRIA BUFFET. Dohány-utca 56. (Akácfa-utca sarok) Minden este cigányzene. Valódi jó itálók. Egész éjjel nyitva. • Egész éjjel nyitva.

Pontos és legjobb ÓRÁK 5 évi jótállás mellett. Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, nászajándékok részletfizetésre is. Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen es bérmentve. POLGÁRKÁLMÁN műorás Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

Mindenütt kapható a legfinomabb Weider tejszin és Zsolna csokoládé Csokoládé dessert bonbonok. Weider Ármin és Béla csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Drótkerítés legolcsóbb

Árjegyzék díjmentes!

Árjegyzék díjmentes!

STADLER MIHÁLY kerítésgyáránál
Budapest, VI. Váci-körút 41/d.

Ezen specialista legjobban ajánlható szorfelelt gazda tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac

nemi betegséget

(húgyszőfolyást ebeket, syphillist stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség
mégidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszer
foglalkozás megzavarása nélkül).

Elzatos elker folytatán a honorarium utólag is fizethető.
Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerok.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(A Pannónia szállóval szemben.)
Atjárd ház. — Bejárát a lépcsőnél. — Külön várószobák.

Titkos betegségek.

Sainos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapoton csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tiszteletű Dr. Palóczi v. kórházi orvos specialista országos híri intézete (Budapest, VII., Rákóczi (Kerepesi)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, húgyszőfolyást, ideg- és hátgerincbajokat, az önfertőzés és szifilisz-átóbjait, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát) kezdődő elmezavart, aranyeret, sérveket, vérébajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levélre kimerítő választ (a levélbe csak válaszbélyeg kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik. Vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Czím: Dr. Palóczi v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek
nemi betegségben szenvednek.

mint húgysző és hólyagbajok, húgyszőszűkítések, vizelési zavartok, éjjeli magömlések, sebék és bujakóros bántalmak (syphillis, az önfertőzés utóhatásként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármilyen bőrkülsőek stb. nőknél fehértezés, méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. ca. és kirl osztály főorvos országos híri és a legelőbb, 32 éve iennálló rendelő intézet

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időt húgysző és hólyag bajok vizsgálata villamos húgyszőszűkítő segítségével. Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakaszerű tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

20 millió ákác-csemete

1 éves csemeték 1000 drb.
15 % mag. 1-2 % erős K2.-
15-70 . . . 2-3 . . . 5.-
80-60 . . . 7-5 . . . 9.-
60-80 . . . 4-7 . . . 18.-
80-100 . . . 5-10 . . . 18.-
2 éves csemeték 1000 drb.
50 % mag. 1-3 % erős K12.-
50-80 . . . 4-8 . . . 15.-
80-120 . . . 7-12 . . . 35.-
120-150 . . . 8-15 . . . 35.-
150-200 . . . 12-18 . . . 45.-
2-3 éves iskolázott 1000 drb
15-55 korona.

5 millió Glaedita

1-2 és 3 éves csemeték
1000 drb 5 koronától 28 koronáig. Mindennemű gyümölcs, díszfa, erdei csemete. Részletes képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küld

Gróf Batthyány-féle
uradalmi intézőség
CSENDLAK,
posta:
Vasferenczfalva.

Bőrszékkipar

bőrsajtolás és bőrtaragás

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása
bőrszékékre olcsó árban.
Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Csiz

A kontinensen a legerősebb 16d brom gyógyfürdő. A meglepő gyógyeredményekben nevezetes szerepet az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egykori tanár legújabb vizsgálatai felelősek. Megnyitás május 1-én. Számos előrendelt bérház, szanatórium, gyógyfürdő, szonora, kávéház, jacht, tennisz, tornaház, kirándulások. Vasút-állomás, posta távirtda helyben. Hivatalt orvos Dr. Kallós Jónó Katonatiszték, Államhivatalnoknak elő és utó idejében 50% kedvezmény. Prospektussal szolgál a fürdőigazgató. Az ásványvíz remélhető használati utasítással a fürdőigazgatóval és Eteskuty L. (tel. 41510) — Budapest-n

A cím tessék gyóni.

VALÓ

di francia különböző gosszók (óvszerek) csakis

P. BERQUERANFILS
leghíresebb párisi gyártótól legelőnyösebben beszerezhető

Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

DIESEL-motornal

a tényleges löerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségtérítéssel
készítéssel szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapest.

Hol keressük a LEGJOBB POUVERT ?
Kérjünk MÜLLER J. L.-féle

Blaha Serais Poudert

BLAHA LUJZA (báró Splényiné) színművésznő legkedvencebb arczispóra. Valamennyi arcor legelősebbje egy nappalra, mint estére, tekintélyek által megvizsgáltván, vegyiltánat és tökéletesen Artánnak találtatott. Mint piperecsikk nélkülözhetetlen, az arczbőrnek a leggyöngébb fehérséget, ifjúkori tisztséget, szépséget és rozspirt kölcsönöz.

Egy doboz ára 80 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

GREME POMPADUR

Összetétel: tiszta golyó és világhírű és világhírű hatáson „Greme Pompadur” egész eredeti tisztaságban és erejében összeköltetett. Ez ezen szer, melyivel a hírnév Pompadur asszony egész egy koráig fenn tudta tartani csodaszépségét, anélkül, hogy az egészségének ártott volna. E külön szer jóval felülmúl minden eddigi enomé gyártmányt. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmazandó, arcot és kezet bedörzsölve aztán egy kissé befinteni a „Poudert de Serais”-jal.

Egy tégely ára 1,60 frt. Egy tégely ára 1,60 frt.

MÜLLER J. L.

os. és kir. udvari illatszerész és pipere-szappan gyárosnál.
Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

Tessék
a címre
figyelni!

Gramofonok

a legjobb minőségben 30 korona értékű le-mezzel együtt, csekély havi részletfizetés mellett már 85 koronáért (és feljebb) kaphatók

Aufrecht és Goldschmied
hangszerárházában

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Sálvány-utca 6/C. 298

Fényképezőgép,
alkalmi vétel laposra észszelhető klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elslúléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételekre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazetákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép férsz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vaddassalgyvert, fényképezőgép binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyszintén mindent olcsón eladok és ujakra becserelek Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytársaság Nagymező-utca 46. 27903.

Diszkerkedvelők
kériknek árjegyzékét az első magyar díszfenyő-fajskölától. Tulajdonosa: Copony Ede, Körmenben 120 fajta tülevelűfák, lombfák, sortfák, díszcserjék és rózsafák kaphatók! 5565

Gyümölcsfa
díszfa és rózsárgyűzőkkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békásmegyeren (Budapest mellett.) 27117

Figyelem!
Cséplőgéptulajdonosok! Az elromlott gabonaosztályozó hengereket (Sortiercylinder) már most küldjék be Heiser és társa céznek (Bpest, Népszínház-utca 1-3.), a hol a legszakavatottabban és legújtanovosabban javítatnak, illetve újra beionatnak.

Hölgyek,
kik férjhezmenni óhajtának azonnal megfelelő ajánlatokat kapnak nálunk előjegyzett uraktól. Teljesen díjtalan! Legnagyobb diskreczió. Schlesinger L., nemzetközi házasság közvetítő intézete, Berlin, Elisabethstrasse 66.

1000 családnak
azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérég-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség ingatlan naponta nyilván tartva. 2766-

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben. Kossza-Magyar Gyéza. Telefon 67-47. 27750

STENOGRAFIA
Ha életpályán boldogni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografia országos Gabelberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Soltszói tanfolyamok, copying office. Biztos állásbiztosítás. V., Váci-körút 93

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítványokból is) Kolozsvarra, Budapestre ugyszintén Államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest VI., Róssa-u. 44. III. 8.

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek kényszerítő körülmények miatt eladók; mahagoni hálószoza 180 ft., íróasztal könyvszekrény, nyel, olajfestmények 2 ft., nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 ft. Arverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpince. 26614

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes teketet törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 27792

Törlesztéses
pénzkölcsönt, mint rövid lejáratú, hitelképes egyéneknek. Tárcahitel, kereskedőknek, iparosoknak, gyárosoknak, ugymint nyitátszámle-követelésekre, könyvkövetelésekre, ingatlanokra, Pest-környékbellekre is. Tisztviselői kölcsönöket 10-20 éves törlesztésre, 6 1/2% kamatra előnyösen, gyorsan kieszközöl. Legbonyolultabb konvertálások kereszttulvitelnek. Előzetes költség nincs. Szerény utólagos díjazás. Wiener M. ksa bankképviselete, Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám. 08113

Parketagyár
Gyönyörűsön ajánlja gyártmányait. 27733

Lakást,
bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilván tartva.

Polgáriskolai
gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetnek rendes és magántanulók, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányait félbeszakították legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokat vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátolt számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Polgari, gimnáziumi,
kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét körek. 27808

Lakást,
üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérég-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilván tartva.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ókszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

Régi ezüsttárgyakat
és zalogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugymint régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, láncokat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzékét ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, V., Váci-utca 18. I. emelet. 26764

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi eszládi Singer varrógép zárszekrényvel 5 évi időállással csakis
SINGER A.
műpépszéki Budapest, főútlelet Akácia-utca 55. Mindennemű varrógépek javítását legújtanovosabban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Kolozsvári
jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikeresét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen oskely díjazás. Al. Levélbeli érdeklődésekre kiemertően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, állandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Modern
urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédli-, szalonuriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Biztos vigasz
valahára rheumában (közvény) és csuszban (Gicht) szenvedőknek!
Költség, belső gyógyszer, kenés és fürdő nélkül elérhető, hogy 8-10 nap alatt egyszerű, kényelmes, ártalmatlan és kellemes eljárás mellett végképen megszűnnek a legmakacsosabb rheuma és csúz okozta fájdalmak a végtagokban, a törzsben vagy akár a fejbe is ha vannak. 40 évi tapasztalat mint gyógyszerész - midőn látam és látom, hogy a legkülönbözőbb drága gyógyszerek, eljárások és fürdők is csőtörtőközt mondanak holott az én eljárásom biztos sikerre vezet - készlett arra, hogy eljárásomat közöljem szenvedő emertársaimmal díjtalanul. Csak a hirdetési költségek fedezésére tessék 2 koronát utalványozni vagy a körülmenyesen megírt levélben levélbélyegekből beküldeni, midőn aztán eljárásomat azonnal bérmentve megküldöm. Cím: „Orangyal gyógyszerár” Kékes Szolnok-Doboka megye. 27931

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresátonya beöltöt, málna-, szamóca-, csipkebogyózt, gomba- és huskenyerveket, pastetomokat alán a FELKAI KONZERVGYÁR Polka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzékét.

BUTOR
árverésről, linom és egyszerű butor, hálószoza és garson szobák Szalon bór-fotelek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Csemegealma
téli nemes fajlama és óriás birsama porlakosaránkint 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kitűnő birsama-sajt 2 kor., Cukorédes szilval 1.40 K. kilója Fajboroknak hecoltite jót 50 koronéért szállítja Szabó Xil. Csongrád. 28010

Urasági butorokat, szőnyegeket, csillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.
Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).
Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy masfajta háló, ebédli, uri szoba és szalonbutorokban. Bézhalószozók, börgarnitúrák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szőnyegekből és függönyökből, modern bronzcsillárokból, gáz, villamos stb.-hez. 26597

Polgári árai
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol uri szabóterme.
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Állandó választék a legdivatosabb angol és bel-földi szövetekből.

Saját gyártmányu Vas-és rézbutorok
Rézagy --- --- 45.-- ft
Vasagy matraccezal 8.50
Gyermekágy --- --- 11.50
Sodronyágy-betét 8.50
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046
WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01

Nem kell
már semmiire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérég-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, teket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 27665

3 szó . . .
Egyenruha
Tiller
Budapest.

15
forintért tiszta gyapjaszövetből mérték szerinti elegáns kivitelű öltöny,
vagy leöltő
Krausz F. és Tsa
uri szabóüzlete, Budapest Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékvetel utalítással bérmentve. Helyben szabásznakat mintákkal házhoz küldjök.

A leve önyösebb részletfizetésre zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt
készpénzbeni áraton a legujabb rendszerű
bankhitel
utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszertelepen. Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-u. 58. szám.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czuorka, 60 fillérért mindennél kapható 7214

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Polka, Szepes 26973

Urasági butor
Eladok és veszek; mahagoni hálószozók, ebédli-eket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, tveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezés kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárat. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet ninesen.
26618
BUTOROK
háló-, ebédli-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, róz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Karolyne
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 26618
Károly-utca sarok.

Telt kebel.
Telt kebel két hónap alatt
Pilules Orientales
(keleti pilulák)
Által, az egyedüliek által, melyek a mellét fejleszteszik, szilárdítják, helyreállítják a női mellnek valódi zuzatánságát kölcsönözve, anélkül, hogy az egésztestnek ártanak. Ga autávé arzenikummentes

Orvosi kiválóságoké
ajánlja. Abszolút diszkrét. Egy doboz használati utalással franko 4.45 korona előzetes beküldése vagy 6.75 korona utánvét mellett.
I. RATIÓ gyógyszerész PARIS, Raktárak: Bécs, R. Pechhofg. gyógyszerész, Singer-strasse 15 Budapest. Török József ügygy-szervező Kőrölcse-utca 13.

Veresátonyabetöltő
BARTA-féle, 5 kilós postaköszörtyveg 6.- korona FELKAI KONZERVGYÁR Polka, Szepes. 26972

Zalogcédulákat,
brillánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platintát legmagasabb árban veszek. Brillánsokért többet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czuorka, 60 fillérért mindennél kapható 7214

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Polka, Szepes 26973

Urasági butor
Eladok és veszek; mahagoni hálószozók, ebédli-eket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, tveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezés kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárat. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet ninesen.
26618
BUTOROK
háló-, ebédli-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, róz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Karolyne
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 26618
Károly-utca sarok.